

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EVROPSKIH INTEGRACIJA

PRILOG
IZVJEŠTAJU EVROPSKE KOMISIJE
O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2014.

za period
1. april - 1. septembar 2014.

Podgorica, septembar 2014.

Uvod

Odnosi Crne Gore i Evropske unije

Crna Gora je 24. VI 2014. otvorila još tri pregovaračka poglavlja: **4 – Sloboda kretanja kapitala, 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika i 32 – Finansijski nadzor.**

Peti sastanak **Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i EU** održan je u Luksemburgu 24. VI 2014.

Obezbijedeno je dalje efikasno sprovođenje obaveza iz SSP-a, u skladu s utvrđenom dinamikom. Održana su tri **redovna godišnja sastanka sektorskih pododbora** tokom kojih su dvije strane razmijenile stavove o najnovijim dešavanjima na bilateralnom planu i o statusu institucionalnih, političkih i ekonomskih reformi u Crnoj Gori:

- ✓ Četvrti sastanak **Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku** održan je 9-10. IV 2014 u Podgorici.
- ✓ Peti sastanak **Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju** održan u Briselu 12. V 2014.
- ✓ Sedmi sastanak **Pododbora za industriju, trgovinu, carine, poreze i saradnju s drugim zemljama kandidatima** održan je 2. i 3. VII 2014.

Četvrti sastanak **Zajedničkog konsultativnog odbora između Crne Gore i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (ZKO)** održan je u Podgorici 24. VI 2014. Na sastanku su razmotreni rezultati ostvareni u pregovaračkim poglavljima 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj, 23 – Pravosuđe i temeljna prava i usvojena deklaracija koja konstatuje napredak pregovaračkog procesa Crne Gore i artikuliše preostale izazove u poglavljima koja su bila predmet diskusije.

Sastanak **Posebne radne grupe za reformu javne uprave** između Crne Gore i Evropske komisije je održan 10. VII 2014.

Sprovedena je druga misija revizora GD za zapošljavanje Evropske komisije, u pogledu uspostavljenih procedura i sistema za decentralizovano upravljanja sredstvima Ipe u okviru komponente IV. U aprilu tekuće godine, počeo je projekat tehničke pomoći „Jačanje upravljanja fondovima EU i opštih administrativnih procedura“, u cilju podrške crnogorskoj državnoj administraciji na putu uspostavljanja decentralizovanog upravljanja Ipom.

1. POLITIČKI KRITERIJUMI

1.1. DEMOKRATIJA I VLADAVINA PRAVA

1.1.1. SKUPŠTINA

Zakonodavne i nadzorne aktivnosti

Skupština Crne Gore je od 1. IV 2014. donijela 35 zakona¹. U istom periodu, na sjednici Skupštine razmotreno je i više izvještaja koje državni organi, saglasno zakonu, dostavljaju Skupštini.

Skupština je 19. VI 2014. izabrala preostala dva člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Takođe, imenovan je Savjet Radio-televizije Crne Gore, kao i član Upravnog odbora

¹Spisak zakona koje je Skupština donijela u ovom periodu dat je u Prilogu 1.

Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i član žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade.

Održane četiri posebne sjednice Skupštine, i to dvije posebne sjednice posvećene premijerskom satu kao i dvije posvećene premijerskom satu i poslaničkim pitanjima. Predsjedniku Vlade Crne Gore postavljena su 24 pitanja, a članovima Vlade 110 poslaničkih pitanja i 21 dopunsko pitanje.

Kolegijum predsjednika Skupštine, na sastanku održanom 30. VII 2014. donio je zaključak o formiranju Radne grupe koja će se baviti izradom predloga zakona o finansiranju političkih partija, kao i izradom odluke o obrazovanju privremenog odbora za vršenje nadzora nad radom državnih organa, organa državne uprave i organa lokalne uprave, u pogledu dosljedne primjene zakona u cilju izgrađivanja povjerenja u izborni proces.

Na istom sastanku, Kolegijum je donio zaključak o formiranju Radne grupe za izradu etičkog kodeksa za poslanike. Prethodno je radnu verziju etičkog kodeksa pripremila Služba Skupštine, u skladu s Akcionim planom za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine u 2014.

Skupština je 25. VIII 2014. raspisala konkurs za izbor predsjednika i članova Komisije za sprečavanje sukoba interesa, a 26. VIII 2014. je raspisala konkurs za izbor predsjednika i članova Državne izborne komisije.

Radna tijela Skupštine su u izvještajnom periodu održala šest kontrolnih i 13 konsultativnih saslušanja, od kojih su dva kontrolna saslušanja održana na zahtjev jedne trećine članova odbora, u skladu sa članom 75 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu održao je 25. IV 2014. kontrolno saslušanje direktora i članova Savjeta Agencije za elektronske medije na temu: „Programski standardi u elektronskim medijima – dosljedna primjena Zakona o elektronskim medijima.“

Odbor za bezbjednost i odbranu održao je 11. IV 2014. kontrolno saslušanje vršioca dužnosti Vrhovnog državnog tužioca, ministra unutrašnjih poslova i direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost, povodom učestalih napada na novinare, kao i kontrolno saslušanje direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost na temu evidentiranja i čuvanja podataka u kontekstu primjene Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, koje je održano 14. IV 2014. na zahtjev jedne trećine članova Odbora.

Odbor za međunarodne odnose i iseljenike održao je 16. VI 2014. kontrolno saslušanje potpredsjednika Vlade Crne Gore i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija, u vezi s postupanjem Vlade Hrvatske prilikom davanja koncesija za istraživanje nafte i gasa u reonu Prevlake, na zahtjev pet članova Odbora.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet održao je 4. IV 2014. kontrolno saslušanje: ministra finansija, ministra ekonomije i stečajnog upravnika Solane „Bajo Sekulić“ a.d. Ulcinj, radi pribavljanja informacija o stečajnom postupku u Solani „Bajo Sekulić“ a.d. Ulcinj, s posebnim naglaskom na zaštitu prava radnika i dostavio Skupštini izvještaj sa predlogom zaključaka koji je usvojen 16. VII 2014.

Odbor za antikorupciju održao je 30. VI 2014. kontrolno saslušanje ministra ekonomije i direktora Zavoda za intelektualnu svojinu povodom predstavke Udruženja kompozitora Crne Gore.

Odbor za antikorupciju održao je 9. VII 2014. konsultativno saslušanje ministra finansija, direktora Uprave za javne nabavke, predsjednika Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki Crne Gore, predsjednika Komisije za koncesije i direktora Uprave za inspeksijske poslove na temu „Rizici - korupcija u javnim nabavkama“.

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu održao je, 16. VII 2014. konsultativnu raspravu s članovima Radne grupe koja je učestvovala u izradi Nacrta zakona o Sudskom savjetu, Nacrta zakona o pravima i dužnostima sudija i Nacrta zakona o Državnom tužilaštvu i 25. VII 2014. konsultativno saslušanje, kandidata za izbor Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore, predloženog od strane Tužilačkog savjeta.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet je, na 52, 54, 56, 57. i 59. sjednici, koje su održane 14. 16. i 22. IV 2014, 7. i 24. V 2014. i 6. VI 2014, vršio parlamentarni nadzor nad sprovođenjem Zakona o finansiranju političkih partija, u skladu sa članom 32a Zakona o finansiranju političkih partija. U okviru ove aktivnosti Odbor je razmotrio i veliki broj dopisa državnih organa i lokalnih samouprava, dostavljenih u skladu sa Zakonom, koji su se odnosili, između ostalog, na: analitičke kartice svih državnih organa i lokalnih samouprava; spiskove dužnika za vodu i ostale javne usluge lokalnih samouprava; spiskove dužnika za električnu energiju; obavještenja o isplatama itd.

Odbor za evropske integracije održao je tri konsultativna saslušanja povodom razmatranja 33. i 34. kvartalnog izvještaja o ukupnim aktivnostima u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja EU (16. IV 2014) i povodom razmatranja prvih kvartalnih izvještaja o realizaciji akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24 (29. IV 2014).

U okviru nadležnosti praćenja pregovora o pristupanju, Odbor za evropske integracije, na sjednicama na kojima su učestvovali članovi matičnih odbora u čijoj nadležnosti je oblast obuhvaćena pregovaračkim poglavljem, u izvještajnom periodu, razmotrio je nacрте pregovaračkih pozicija Crne Gore za poglavlja: 16 – Porezi, 29 – Carinska unija (28. IV 2014), 18 – Statistika (29. IV 2014), 2 – Sloboda kretanja radnika, 28 – Zaštita potrošača i zdravlja (5. VI 2014), 9 – Finansijske usluge, 21 – Trans-evropske mreže i 30 – Vanjski odnosi (10. VII 2014).

Za poglavlja 2 i 28 Odbor je jednoglasno donio predlog za izmjenu nacrta pregovaračke pozicije Crne Gore, nakon čega su pregovaračke pozicije izmijenjene, dok su za ostale nacрте pregovaračkih pozicija jednoglasno usvojena pozitivna mišljenja.

Odbor za evropske integracije razmotrio je prve kvartalne izvještaje o realizaciji akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24 (29. IV 2014), Informaciju o programima podrške Evropske unije koja se odnosila na 2013, kao i 33. i 34. kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja EU (16. IV 2014). Pored toga, na sjednicama Odbora, predstavnici Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija predstavili su Strategiju za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i pripremama Crne Gore za članstvo za period 2014 – 2018. (16. IV 2014) i Prilog izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. za period od 1. IX 2013. do 1. IV 2014. (29. IV 2014).

Organizovane su tri javne tribine na temu pregovaračkih poglavlja 2 – Sloboda kretanja radnika i 28 – Zaštita potrošača i zdravlja (14. IV 2014), poglavlja 29 – Carinska unija i poglavlja (24. IV 2014), 9 – Finansijske usluge i 30 – Vanjski odnosi (9. VII 2014). Odbor je nastavio i sa organizovanjem tribina sa srednjoškolcima, pa je 9. IV 2014. organizovana tribina sa učenicima Gimnazije Cetinje, kao i sastanak sa lokalnim rukovodstvom.

Odbori su i u ovom periodu razmotrili više izvještaja drugih organa među kojima i: Godišnji izvještaj Sudskog savjeta o radu sudova u Crnoj Gori za 2013, Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013, Izvještaj o radu Centralne banke Crne Gore za 2013, Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2013, Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka u Crnoj Gori za 2013, Izvještaj o stanju u oblasti pristupa informacijama u Crnoj Gori za 2013, Izvještaj o radu Ministarstva unutrašnjih poslova za 2013. i druge.

U periodu od juna 2012. do jula 2014. Odboru za ljudska prava dostavljeno je devet predstavki, koje su upućene zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore na postupanje, uz obavezu da, po okončanju postupka, zaštitnik obavijesti Odbor o njihovom ishodu. Od tog broja, četiri predstavke su riješene, dok je u nekoliko predmeta postupak obustavljen zbog procesnih razloga (na zahtjev zaštitnika predstavke nijesu dopunjene u utvrđenom roku).

U cilju pružanja podrške utvrđivanju procedura za djelovanje Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za antikorupciju u dijelu nadležnosti razmatranja i zauzimanja stavova po predstavkama građana i pravnih lica, i njihovog upućivanja nadležnim organima, od 8. do 11. VII 2014. u Skupštini Crne Gore realizovana je ekspertska misija TAIEX-a. Ekspertska misija je obuhvatila analizu postojećeg stanja, pružila preporuke za dalji rad u postupanju sa predstavkama i e-predstavkama, kao i predlog procedura za djelovanje dva odbora na osnovu predavki građana i pravnih lica.

Međunarodna saradnja

U okviru crnogorskog predsjedavanja, Odbor za evropske integracije organizovao je 2. i 3. VI 2014. IX sastanak Konferencije odbora za evropske integracije/poslove država učesnica Procesu stabilizacije i pridruživanja Jugoistočne Evrope, koji je bio posvećen temama – ključni izazovi u implementaciji unutrašnjih reformi u kontekstu evropskih integracija, lokalni i regionalni pristupi u korišćenju pretpripravnih fondova i transparentnost i inkluzivnost kao važni elementi procesa evropskih integracija.

U junu je održan XVI Cetinjski parlamentarni forum, koji bio posvećen temi „Žene u biznisu“, na kojem su učestvovali brojni predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti država Jugoistočne Evrope, kao i predstavnici međunarodnih organizacija.

Važan dio parlamentarne saradnje i u ovom periodu ostvarivan je i kroz učešća na konferencijama i sastancima i sličnim aktivnostima, posebno onim organizovanim u okviru predsjedavanja Evropskoj uniji, kao i druge vidove bilateralne saradnje.

Broj zaposlenih i obuke

Broj zaposlenih u Skupštini je 130². Zaposleni su u ovom periodu pohađali 14 obuka.

² Ovaj broj obuhvata pet rukovodećih lica, 11 savjetnika predsjednika i potpredsjednika Skupštine, 113 službenika i namještenika (od kojih jednom službeniku miruju prava i obaveze iz radnog odnosa) i jednog pripravnika.

Shodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima, Skupština Crne Gore je po prvi put sprovela postupak javnog oglašavanja slobodnih radnih mjesta u Službi Skupštine i provjere sposobnosti kandidata koji ispunjavaju uslove javnog oglasa objavljenog 19. III 2014. za 19 radnih mjesta sa 27 izvršilaca.

Generalni sekretar Skupštine je donio 27. VI 2014. Plan integriteta, shodno članu 68 Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

U prethodnom periodu donijeti su i Kadrovski plan Službe Skupštine za 2014, Posebni program stručnog osposobljavanja i usavršavanja i Plan obuka, a revidirana je i Strategija razvoja ljudskih resursa.

Transparentnost i otvorenost rada

Skupština redovno odgovara na sve zahtjeve za slobodan pristup informacijama. Tokom prve polovine 2014. podnijeto je ukupno 105 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Skupština Crne Gore odgovorila je na sve podnijete zahtjeve.

Dalje jačanje veza sa građanima i unapređivanje transparentnosti parlamentarnog rada bili su, i u ovom periodu, jedan od prioriteta u radu. Posebna pažnja poklanjana je informisanju javnosti o radu Skupštine, a organizovane su i brojne posjete, izložbe i drugi događaji.

U okviru projekta „Demokratske radionice“, od početka 2014, realizovane su 134 radionice, na kojima je učestvovalo 3.005 učenika i 191 nastavnik iz 59 osnovnih škola širom Crne Gore.

1.1.2. VLADA

1.1.2.1 Realizacija Programa rada Vlade za II kvartal 2014.

Vlada je u II kvartalu, od ukupno planiranih 72 obaveze realizovala 51, odnosno 70,83%.

Vlada je 30. i 31. V 2014. održala drugu tematsku sjednicu “Unapređenje poslovnog ambijenta”, identifikovala prioritete aktivnosti neophodne za unapređenje poslovnog ambijenta i donijela odgovarajuće zaključke za njihovu realizaciju. Sjednici je, pored članova Vlade, prisustvovao i predsjednik Privrednog suda u Podgorici.

1.1.2.2 Sprovođenje analize procjene uticaja propisa – RIA u postupku izrade propisa

Vlada je u II kvartalu utvrdila 16 predloga zakona i donijela 12 uredbi, uz koje su predlagači, saglasno obavezi utvrđenoj članom 33 Poslovnika, dostavili izvještaje o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, na propisanom obrascu, i to za 11 predloga zakona i šest uredbi.

Za dva predloga zakona i pet uredbi predlagači su dostavili mišljenje Ministarstva finansija o procjeni fiskalnog uticaja na budžet i o uticaju na poslovni ambijent s aspekta biznis barijera.

Za Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013, saglasno standardima, nije rađena analiza procjene uticaja.

Za dva predloga zakona i jednu uredbu nije dostavljena analiza procjene uticaja propisa, već samo procjena fiskalnog uticaja, što je sadržano u obrazloženju tih propisa. Radi se o jednom predlogu zakona o potvrđivanju međunarodnih akata i jednom predlogu zakona kojim je izvršeno usklađivanje sa odgovarajućim propisima EU.

1.1.2.3 Komisija za žalbe

Komisija za žalbe je u periodu od 1. IV 2014 – 30. VI 2014. održala 10 sjednica i razmotrila ukupno 402 predmeta od čega je 376 žalbi na akta prvostepenih organa i 26 predmeta postupajući po presudama Upravnog suda. Komisija je od ukupnog broja razmotrenih žalbi odlučila u 402 predmeta.

U navedenom periodu Komisiji za žalbe dostavljeno je 5 presuda Vrhovnog suda u kojima se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke odbija.

Komisiji za žalbe dostavljeno je 47 presuda Upravnog suda od čega je u 17 predmeta Upravni sud odbio tužbu, u 3 predmeta postupak se obustavlja, u 1 predmetu tužba se odbacuje, a u 26 predmeta Upravni sud je poništio rješenje Komisije.

Od ukupnog broja riješenih predmeta u 212 predmeta žalba je usvojena tj. poništeno je prvostepeno rješenje i predmet vraćen na ponovni postupak i odlučivanje, u 116 predmeta žalba je odbijena, u 4 odbačena i u 2 predmeta rješenje prvostepenog organa se djelimično poništava.

Komisiji je u ovom periodu dostavljeno i 59 tužbi, sa zahtjevom Upravnog suda da mu se dostavi odgovor na tužbu i spise predmeta. Komisija je odgovorila na 57 tužbi, a za 2 tužbe se čeka odgovor od prvostepenog organa.

1.1.3. DRŽAVNA UPRAVA

1.1.3.1 Normativni okvir

Skupština je donijela Zakon o elektronskoj upravi („Sl. list CG”, br. 32/14), čime su stvoreni uslovi za efikasnu komunikaciju sa korisnicima usluga državne administracije. Unaprijeđen je Portal e-Uprave, a dio ministarstava je otpočeo rad sa elektronskim dokumentima u produkcijom okruženju.

1.1.3.2. Bilans ostvarenih rezultata

Uprava za kadrove je obezbijedila tehničke uslove za vođenje evidencije Internog tržišta rada u okviru Centralne kadrovske evidencije, koja je sastavni dio Kadrovske informacionog sistema (KIS-a), počev od 31. III 2014, a što je dostupno svim državnim organima.

Vlada je 31. VII 2014. usvojila Izvještaj o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana za implementaciju Strategije reforme javne uprave za period 2014-2015. (za I i II kvartal 2014), kao i Izvještaj o stanju rješavanja upravnih stvari u 2013. godini. Time je obezbijedeno kontinuirano praćenje realizacije aktivnosti u okviru procesa reforme državne uprave u Crnoj Gori. Takođe, Vlada je istovremeno usvojila Informaciju o aktivnostima na pripremi Analize položaja organizacija sa javnim ovlaštenjima u Crnoj Gori, i tim povodom donijela zaključke usmjerene na finalizovanje teksta predmetne Analize.

1.1.3.3. Prikaz sprovedenih obuka

Utvrđeni su specifični programi obuke za rukovodeća lica i za novozaposlene koji su objavljeni na web sajtu Uprave za kadrove i predstavljeni na sastanku sa kontakt osobama u državnim organima za rad sa UzK. Obuke po Programu za novozaposlene je pohađalo 29 službenika. Obuke po Programu za rukovodeća lica je pohađalo 11 službenika. U periodu od 1. IV 2014. do 19. VIII 2014. Uprava za kadrove je organizovala 178 obuka, koje je pohađalo 2.309 državnih službenika i namještenika. Regionalna škola za državnu upravu (ReSPA) organizovala je 12 obuka, koje je pohađalo 38 polaznika iz Crne Gore. Regionalna škola za

državnu upravu (ReSPA) organizovala je 11 obuka, koje je pohađalo 36 polaznika iz Crne Gore. Uprava za kadrove je, u saradnji sa OEBS-om, organizovala tri obuke, koje je pohađalo 55 polaznika.

1.1.3.4. Međunarodna i regionalna saradnja

Delegacija Ministarstva unutrašnjih poslova je učestvovala u radu prvog sastanka Mreže za javnu upravu, koji je održan u junu u Tirani. Na sastanku su predstavnici država članica ReSPA razmijenili iskustva u odnosu na razvoj i implementaciju reformi javne uprave, realizaciju akcionih planova za Strategiju JIE 2020, a predstavljen je i Nacrt regionalnog akcionog plana kojim bi se inicirala i olakšala šira diskusija o mogućnostima dalje saradnje u oblasti reforme javne uprave.

1.1.4. LOKALNA SAMOUPRAVA

1.1.4.1. Bilans ostvarenih rezultata

U Ministarstvu unutrašnjih poslova održana je četvrta sjednica Koordinacionog odbora za reformu lokalne samouprave, kojom prilikom su razmatrani: Izvještaj o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana za reformu lokalne samouprave za 2014; Izvještaj o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja međuopštinske saradnje u Crnoj Gori za period 2014 - 2015. i Nacrt Strategije za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika u Crnoj Gori za period 2014-2018. Takođe, Komisija za praćenje realizacije Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi dostavila je na uvid Koordinacionom odboru i Akcioni plan za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou za period 2013-2014.

1.1.4.1. Prikaz sprovedenih obuka

Nacionalni savjet za obuke u lokalnoj samoupravi 2.IV 2014.usvojio je Plan obuka za lokalnu samoupravu za period april-jul 2014. U periodu od 1. IV 2014. do 19. VIII 2014. Uprava za kadrove je organizovala 15 obuka za lokalne službenike, koje je pohađalo 236 polaznika.

1.1.5. PRAVOSUDNI SISTEM

1.1.5.1. Normativni okvir

Skupština je 10. VI 2014. donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti svjedoka („Sl. list CG”, br. 31/14) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima („Sl. list CG”, br. 31/14).

1.1.5.2. Bilans ostvarenih rezultata

Skupština Crne Gore je 19. VI 2014. izabrala dva člana **Sudskog savjeta**. Ukazom Predsjednika Crne Gore od 1. VII 2014. proglašen je sastav Sudskog savjeta koga čine predsjednik Vrhovnog suda, četiri sudije koje bira i razrješava Konferencija sudija, vodeći računa o ravnomjernoj zastupljenosti sudova i sudija, četiri ugledna pravnika koje bira i razrješava Skupština, na predlog nadležnog radnog tijela Skupštine po raspisanom javnom pozivu i ministar pravde.

Konstitutivna sjednica Sudskog savjeta održana je 2. VII 2014. na kojoj je jednoglasno izabran predsjednik Sudskog savjeta, koji, u skladu sa Amandmanima na Ustav Crne Gore nije nosilac sudijske funkcije.

Sudski savjet je 2. VII 2014. oglasio izbor za predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore. Sudski savjet je 4. VII 2014. imenovao Komisiju za testiranje, Disciplinsku komisiju i Komisiju za normativnu djelatnost.

Konferencija državnih tužilaca održana je 20. V 2014. Komisija je usvojila **Kodeks tužilačke etike** i imenovala **Komisiju za praćenje Kodeksa** koja ima predsjednika i dva člana. Predsjednik Komisije je član Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravника, jedan član je državni tužilac kojeg je predložila proširena sjednica Vrhovnog državnog tužilaštva, a drugi član je predsjednik Udruženja državnih tužilaca Crne Gore. Komisija je imenovana na vrijeme od četiri godine.

Tužilački savjet je 30. V 2014. raspisao **javni poziv za izbor vrhovnog državnog tužioca**. Tužilački savjet je 22. VII 2014. predložio Skupštini Crne Gore Ivicu Stankovića, sudiju Vrhovnog suda, za **vrhovnog državnog tužioca**, ali predloženi kandidat na glasanju na plenumu 25. VII 2014. nije dobio potrebnu dvotrećinsku većinu.

Ministarstvo pravde je u izvještajnom periodu izradilo Izvještaj o primjeni Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku za period 15. V 2012 - 1. IV 2014, Analizu potreba zapošljavanja pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu i Analizu primjene Pravilnika o unutrašnjem poslovanju državnog tužilaštva, sa posebnim aspektom na poštovanje propisanih rokova i postupanje po pritužbama.

Ministarstvo pravde je u saradnji sa IMG u okviru projekta "Jačanje pravosuđa u Crnoj Gori", obezbijedilo direktnu vezu s PRIS-om, pa službenici Ministarstva pravde preko posebnih aplikacija mogu pristupiti podacima iz PRIS-a i dobiti standardne izvještaje (pregled rada suda u svim vrstama predmeta, pregled neriješenih i riješenih predmeta u sudu po godinama iz kojih potiču, pregled trajanja postupka, pregled kvaliteta rada kao i pregled načina odlučivanja). Pored standardnih izvještaja, ova aplikacija omogućava i dobijanje pregleda rada sudova po CEPEJ-ovim standardima. Osim ovoga, kroz projekat je izrađen i model koji koristi podatke iz PRIS-a i daje analitiku rada suda kroz indikatore CEPEJ-a, razrađene u Smjernicama za statističke podatke u pravosuđu CEPEJ (GO JUST).

1.2. TEMELJNA PRAVA I ZAŠTITA MANJINA

Skupština je 16. VII 2014. donijela Zakon o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu („Sl. list CG”, br. 32/14) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Sl. list CG”, br. 32/14).

1.2.1. GRAĐANSKA I POLITIČKA PRAVA

1.2.1.1. Zatvorski sistem

1.2.1.1.1. Zakonodavni/strateški okvir

Skupština je 16. VI 2014. donijela Zakon o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu („Sl. list CG”, br. 31/14).

Donijet je Pravilnik o obrascu službene legitimacije službenika Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija („Sl. list CG”, br. 25/14).

1.2.1.1.2. Prikaz sprovedenih obuka

40 službenika Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija iz Podgorice i 20 službenika iz Zatvora Bijelo Polje prošlo je tri obuke o zaštiti od torture OPCAT koje je organizovala NVO „Akcija za ljudska prava“, a finansira se iz projekata EU. Obuke su sprovedene 26. V 2014. i 11. VI 2014. u Podgorici i 2. VII 2014. u Bijelom Polju.

1.2.1.1.3. Jačanje administrativnih kapaciteta

Službenici Direkcije za uslovnu slobodu rade u novim prostorijama Direkcije za uslovnu slobodu. Aktivnosti su nastavljene kroz novi projekat “Jačanje Direkcije za uslovnu slobodu” koji finansira Kraljevina Holandija.

1.2.1.1.4. Statistički podaci

Izdato je 3.663 izvoda iz kaznene evidencije (uvjerenja), a zaprimljeno 6.000 zahtjeva za izdavanje izvoda iz kaznene evidencije.

1.2.1.2. Zaštita ličnih podataka i slobodan pristup informacijama

1.2.1.2.1. Bilans ostvarenih rezultata

Izvršena su 34 redovna nadzora i 6 vanrednih nadzora i dostavljeno je 64 evidencija odnosno zbirke ličnih podataka. Osim gore navedenih izvršen je i jedan broj nadzora sa ciljem provjere postupanja rukovaoca zbirkama nakon što su kontrolori Agencije tokom nadzora utvrdili određene nepravilnosti i naložili njihovo ispravljanje. U redovnim nadzorima obuhvaćena je kontrola video nadzora kod privrednih društava.

Vanredni nadzori su izvršeni na osnovu podnesenih zahtjeva za zaštitu prava (tri) ili inicijativa za vršenje nadzora (četiri) ili kada je u postupku po službenoj dužnosti ocijenjeno da je za rješavanje konkretnog predmeta neophodno izvršiti nadzor subjekata nadzora.

Ukupno odlučeno i razduženo predmeta iz oblasti slobodnog pristupa informacijama 739 od čega: usvojeno 560 žalbi, odbačeno 2, djelično usvojeno 14, odbijenih 46 žalbi, zaključkom obustavljen postupak u 117 predmeta.

Urađena su četiri rješenja u vezi sa izjavljenim prigovorima na zapisnik o izvršenom nadzoru, dato je 11 mišljenja u vezi s primjenom Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, date su dvije saglasnosti za iznošenje podataka i tri saglasnosti za uspostavljanje zbirke ličnih podataka.

Broj podnijetih žalbi Savjetu Agencije kao drugostepenom organu za slobodan pristup informacijama je 489; usvojena je 361 žalba na prvostepena rješenja za slobodan pristup informacijama, djelimično je usvojeno 7 žalbi, 1 žalba je odbačena, odbijeno je 25 žalbi, u 95 slučajeva postupak je obustavljen zaključkom.

Memorandum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva i Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama potpisan je 16. V 2014.

Memorandum o saradnji između Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i Centra za demokratsku tranziciju potpisan je 26. VII 2014.

1.2.1.2.2. Jačanje administrativnih kapaciteta

U okviru sprovođenja TAIEX programa održana obuka na temu: “Međunarodni standardi i praksa u oblasti slobodnog pristupa informacijama”, 29. IV 2014.

Memorandum o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva i Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama potpisan je 16. V 2014.

Agencija je organizovala "Radionicu o sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava u pogledu člana 8 Evropske konvencije za ljudska prava", uz učešće predstavnika državnih i pravosudnih organa i finansijskih institucija, 9. V 2014.

1.2.1.2.3. Međunarodna i regionalna saradnja

Predstavnici Agencije bili su u radnoj posjeti Povjereniku u Sloveniji u organizaciji OEBS-a, od 27. do 30. V 2014, radi stručnog osposobljavanja zaposlenih u Odsjeku za pristup informacijama u cilju razmjene iskustava na polju slobodnog pristupa informacijama.

1.2.2. EKONOMSKA I SOCIJALNA PRAVA

1.2.2.1. Antidiskriminacija

Skupština Crne Gore donijela je 16. VII 2014. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

U okviru TAIEX-a održana je prva radionica o standardima tri različita modela zakona o registrovanom partnerstvu, dok je sljedeća planirana krajem septembra 2014, kako bi krajem godine imali predlog modela koji bi odgovarao crnogorskim uslovima.

Održana radionica TAIEX za obuku zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika 29. i 30. V 2014. u Podgorici, sa ciljem razumijevanja i unapređenja kvaliteta života seksualnih manjina. Na nivou centara bezbjednosti Uprave policije, određeno je 8 službenika koji će biti kontakt osobe za rad sa seksualnim manjinama, shodno njihovom iskustvu na bazi realizovanih obuka.

1.2.2.2. Rodna ravnopravnost

Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore 30. VI 2014. razmotrio je i jednoglasno podržao Izvještaj o sprovođenju Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (2013-2017) za 2013.

Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti je u saradnji s UNDP-jem u okviru Programa rodne ravnopravnosti IPA 2010, organizovalo dva seminara 10. i 13. V 2014, za nastavnike građanskog obrazovanja i vaspitanja na temu rodne ravnopravnosti, sa posebnim fokusom na suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u porodici. U okviru istog Programa, u cilju realizacije komponente koja se odnosi na ekonomsko snaženje žena, održana je konferencija: Otvoreni dan ženskog preduzetništva, 30. V 2014. na kojoj su predstavljeni biznis planovi žena iz četiri opštine u Crnoj Gori i prezentiran portal ženskog preduzetništva.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je 12/13. V 2014. organizovalo seminar za nosioce pravosudnih funkcija na temu nasilje nad ženama. Takođe, u saradnji sa opštinom Budva organizovana je obuka za predstavnike/ce multidisciplinarnog tima za opštine Kotor, Budva i Tivat. Obuka je dio aktivnosti iz Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2013-2014, kao i Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost opštine Budva (33 polaznika).

1.2.2.3. Dječja prava

U okviru IPA 2011 projekta „Pravda za djecu“, koji realizuju Ministarstvo pravde, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i UNICEF, uz finansijsku podršku Evropske unije, održane su tri obuke, dvije radionice i dva seminara u cilju unaprjeđenja sistema maloljetničkog pravosuđa u Crnoj Gori.

1.2.2.4. Prava osoba s invaliditetom

Od 2. do 6. VI 2014. održana je edukacija za zaposlene u dnevnim centrima i Dječjem domu „Mladost“ u Bijela.

U periodu od 11. do 13. VI 2014. održana je interaktivna radionica za predstavnike svih centara za socijalni rad i Dječjeg doma „Mladost“ iz Bijele.

Organizovana je i edukacija svih zaposlenih u JU Zavodu „Komanski most“ u periodu od 30. VI do 4. VII 2014.

Održane su dvije sjednice Savjeta za brigu o osobama s invaliditetom.

U aprilu 2014. Skupština Glavnog grada Podgorice je usvojila Akcioni plan za prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi u vlasništvu Glavnog grada-Podgorica, za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i osoba s invaliditetom za 2014-2015.

1.2.2.5 Nasilje u porodici

Vlada je 29. V 2014. usvojila Informaciju o sprovođenju Strategije zaštite od nasilja u porodici za 2013.

1.2.3. KULTURNA PRAVA I ZAŠTITA MANJINA

1.2.3.1. Manjinski narodi

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava 20. VI 2014. je potpisalo Memorandum o saradnji u ostvarivanju prava pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u oblasti visokoškolskog obrazovanja sa Univerzitetom Crne Gore i nacionalnim savjetima u zgradi Rektorata. Potpisnici Memoranduma su predstavnici svih manjinskih nacionalnih savjeta u Crnoj Gori, Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Univerziteta Crne Gore.

Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava je 20. V 2014. dostavio Skupštini Izvještaj o radu Radne grupe za razmatranje modela organizacije, funkcionisanja i načina raspodjele sredstava Fonda za manjine, odnosno za izradu akata o radu Fonda za manjine. Izvještaj je dostavljen nadležnom Odboru za ljudska prava i slobode.

1.2.3.2. Romi i Egipćani

12. VI 2014. održana je radionica za stanovnike kampa Konik II o pravima i načinu ostvarivanja socijalne i dječje zaštite, čija su ciljna grupa bila romska i egipćanska populacija.

1.3. REGIONALNA SARADNJA I MEĐUNARODNE OBAVEZE

1.3.1. REGIONALNA SARADNJA

1.3.1.1. Multilateralna i regionalna saradnja

- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** učestvovao na Samitu šefova država/Vlada Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP) koji se održao u Bukureštu, 25. VI 2014.

1.3.1.2. Bilateralna saradnja sa zemljama u regionu

Republika Albanija

- Odnose dvije države karakteriše kontinuirani politički dijalog na svim nivoima. Ministar turizma **Branimir Gvozdenović** boravio je u posjeti Albaniji 25. IV 2014, a ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja **Petar Ivanović** 20. VI 2014. Potpredsjednik Skupštine,

Suljo Mustafić, učestvovao je na Konferenciji predsjednika parlamenata Jadransko-jonske inicijative u Tirani, 28. IV 2014.

- Potpisan je **Sporazum o saradnji u oblasti turizma 25. IV 2014.**

Bosna i Hercegovina

- Odnose dvije države karakteriše kontinuirani politički dijalog na svim nivoima. Predsjednik **Filip Vujanović** boravio je u posjeti Bosni i Hercegovini 28. VI 2014, povodom obilježavanja stogodišnjice Prvog svjetskog rata, kao i 14-15. V 2014, radi učešća na Sarajevo biznis forumu. Predsjednik Vlade Crne Gore **Milo Đukanović** boravio je u zvaničnoj posjeti Bosni i Hercegovini 3. VI 2014.
- Parafiran je **Sporazum o granici između Crne Gore i BiH, 27. V 2014.**
- Potpisan je **Protokol o saradnji Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Tužilaštva Bosne i Hercegovine** o gonjenju počinilaca krivičnih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida, u Briselu, 29. IV 2014. Takođe, potpisan Protokol o prevozu putnika i tereta, u Sarajevu, 30. V 2014. i Plan bilateralne saradnje u oblasti odbrane za 2014, 10. V 2014.

Republika Hrvatska

- 14-15. VII 2014. godine Predsjednik **Vujanović** učestvovao je na Samitu predsjednika država procesa Brdo-Brioni, te Samitu 100 biznis lidera Jugoistočne Evrope, održanim u Dubrovniku.
- 2. VI 2014 predsjednik Vlade Crne Gore **M. Đukanović** boravio je u zvaničnoj posjeti Republici Hrvatskoj.
- 16-17. VI 2014. godine ppv i ministar pravde Crne Gore **D. Marković** boravio je u službenoj posjeti Republici Hrvatskoj.

Republika Italija

- Sadržajan politički dijalog potvrđen je i zvaničnom posjetom italijanske ministarke vanjskih poslova **Federike Mogerini** Crnoj Gori 28. VII 2014, kao i prethodnom radnom posjetom potpredsjednika Vlade i šefa diplomatije Crne Gore **Igora Lukšića** Italiji 15. IV 2014.
- **Počasni konzulat Crne Gore u Pizi**, sa počasnim konzulom Alesandrom Đanantijem na čelu, i nadležnošću za regiju Toskana je otvoren 30. VI 2014.
- Nastavljen je rad na jačanju ugovorno-pravne osnove, zaključivanjem Sporazuma u oblasti kulture i obrazovanja 15. IV 2014.

Republika Kosovo

- Međudržavni odnosi osnaženi su stupanjem na dužnost prvog diplomatskog predstavnika R. Kosovo u CG **Džafera Ahmetija**, 16. IV 2014.
- **Protokol o saradnji u borbi protiv trgovine ljudima** potpisan je 25. IV 2014.

Bivša jugoslovenska Republika Makedonija

- Plan bilateralne saradnje u oblasti odbrane za 2014. je potpisan 3. IV 2014. i sadrži 9 aktivnosti u Crnoj Gori i 7 aktivnosti u BJRM.

Republika Srbija

- Pozitivan trend u razvoju bilateralnog političkog dijaloga potvrđuju i dvije zvanične posjete Srbiji i to predsjednika **Filipa Vujanovića**, 28. V 2014. i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija **Igora Lukšića**, 17. i 18. VI 2014.
- 17. VI 2014. potpisan je **Sporazum o saradnji diplomatskih akademija Crne Gore i Srbije** i recipročnom ustupanju korišćenja nepokretnosti za smještaj ambasade Crne Gore u Republici Srbiji i Republike Srbije u Crnoj Gori.

Republika Turska

- **Turski ministar za evropske poslove i glavni pregovarač sa EU, Mevlit Čavuşolu**, boravio je u posjeti Crnoj Gori, 9. i 10. VI 2014. godine, kojom prilikom je imao susrete sa Predsjednikom Crne Gore, **Filipom Vujanovićem**, predsjednikom Skupštine, **Rankom Krivokapićem** i potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore, **Igorom Lukšićem**.
- **Potpredsjednik Vlade Turske, Emrulah Işler**, posjetio je 29. V 2014. Crnu Goru i, pored susreta sa domaćinom, potpredsjednikom crnogorske Vlade, Rafetom Husovićem, razgovarao je i sa Predsjednikom Crne Gore, Filipom Vujanovićem.
- Potpisani su: Protokol o saradnji između dva MVP-a u oblasti evropskih integracija 10. VI 2014; Okvirni sporazum o saradnji u vojnim oblastima obuke, tehnike i nauke 4. VI 2014
- Potpisan je Protokol o okončanju konsolidacije ugovornog stanja između dvije zemlje, 6. VI 2014.

2. EKONOMSKI KRITERIJUMI

2.1 Postojanje funkcionalne tržišne privrede

Makroekonomska stabilnost

U junu 2014. je ostvaren pad ukupne **industrijske proizvodnje** od 26,4% na godišnjem nivou, zbog pada proizvodnje u sva tri sektora i to: snabdijevanja električnom energijom, gasom i parom (56,5%), prerađivačke industrije (29,8%) i vađenja ruda i kamena (5%). U prvih šest mjeseci 2014, u odnosu na isti period prethodne godine, bilježi se pad ukupne industrijske proizvodnje za 15,3%. Pad proizvodnje ostvaren je u sektoru snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom od 35%, dok je rast proizvodnje zabilježen u sektoru vađenje ruda i kamena za 26,6% i sektoru prerađivačke industrije za 4,9%.

Prema podacima Monstata, Crnu Goru je u maju 2014. posjetilo 91.270 turista što je za 2,4% više u odnosu na maj prethodne godine. Istog mjeseca ostvareno je 403.907 noćenja što je za 4,2% manje u odnosu na maj prethodne godine. U prvih pet mjeseci broj dolazaka turista se povećao za 4%, dok se broj noćenja povećao za 0,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

U **šumarstvu** je u prvih pet mjeseci 2014, proizvedeno ukupno 50.988 m³ šumskih sortimenata, što je za 0,2% više nego u istom periodu prethodne godine.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova u prvom kvartalu 2014. bila je viša za 30,3% u odnosu na prvi kvartal 2013, dok je građevinska aktivnost mjerena efektivnim časovima rada smanjena za 13,2%.

Godišnja stopa inflacije, mjerena potrošačkim cijenama u junu 2014. bila je negativna i iznosila je -0,1%. Godišnji pad cijena je zabilježen u kategoriji „hrana i bezalkoholna pića“ 1,6%, „pokućstvo i rutinsko održavanje stana“ 1,8%, „komunikacije“ 3% i „rekreacija i kultura“ 4,8%. Godišnji rast je zabilježen u kategoriji „alkoholna pića i duvan“ 5,8%, „zdravlje“ 2,2%, „odjeća i obuća“ 2%, „prevoz“ 1,6%, „hoteli i restorani“ 1,6%, „stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva“ 1,6% i „ostali proizvodi i usluge“ 0,8%, dok su cijene u kategoriji „obrazovanje“ ostale nepromijenjene.

Broj zaposlenih u maju 2014. je, prema evidenciji Monstata, iznosio 174.917 lica, što je za 1,6% više u odnosu na prethodni mjesec, a za 0,3% više u odnosu na maj 2013. Rast broja zaposlenih tokom prvih pet mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine iznosi 0,8%. Rast je zabilježen u deset od ukupno devetnaest sektora, pri čemu je najveći rast zabilježen u sektoru administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (68%), a najmanji u sektoru usluge smještaja i ishrane (0,2%). Pad broja zaposlenih bilježi devet sektora, pri čemu je najveći pad zabilježen u sektoru prerađivačke industrije (-8,4%), a najmanji u sektoru obrazovanje (-1,3%).

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, u junu 2014. bilo je 31.570 registrovanih nezaposlenih lica što predstavlja pad od 3,6% u odnosu na prethodni mjesec, a rast od 4,1% u odnosu na jun 2013. Administrativna stopa nezaposlenosti u junu 2014. iznosila je 13,61% što je za 0,53% više od stope iz juna prethodne godine.

Prosječna zarada u Crnoj Gori, je u maju 2014. iznosila 726 eura i bila je niža za 0,3% u odnosu na maj prethodne godine. Prosječna zarada bez poreza i doprinosa je iznosila 478 eura i u odnosu na maj prethodne godine bila je niža za 0,4%.

Broj penzionera u martu 2014. bio je 109.109 ili 1,6% više nego u istom mjesecu prethodne godine. Prosječna penzija je iznosila 275,51 eura, i u odnosu na mart prethodne bila je niža za 0,6%.

Ukupan obim robne razmjene s inostranstvom je smanjen za 8,4%, usljed pada vrijednosti uvoza za 6,2% i uz istovremeno smanjenje izvoza roba za 17,2%. Najveći uticaj na kretanje izvoza imao je pad industrijske proizvodnje, naročito u oblasti proizvodnje metalnih proizvoda, osnovnih metala i mineralnih ruda, kao i energetske sektor. Izvoz električne energije je značajno smanjen u poređenju sa istim periodom 2013. (za 32%), kao i izvoz aluminijuma (za 31,3%). Na strani uvoza najveći apsolutni pad zabilježen je kod ostale transportne opreme (za 20,6 miliona eura), zbog činjenice da je u istom periodu prethodne uvezen brod za potrebe obnavljanja domaće flote.

Takođe je smanjen uvoz električne energije i nafte i naftnih derivata za 26,1%, odnosno 8,6%. Stepenn pokrivenosti uvoza izvozom robe iznosio je 23%, što je za 3 procentna poena manje nego u istom periodu 2013. Kada govorimo o izvozu po regionima, u prvom kvartalu 2014. glavni spoljnotrgovinski partner Crne Gore su zemlje EU gdje je izvezeno 47,3% roba, zatim zemlje CEFTA grupacije sa 43,8%, EFTA sa 2,3% i ostale zemlje sa 6,7%. Najviše roba uvozi se iz EU (42,4%), a zatim slijede CEFTA (39,3%), EFTA (0,8%) i ostale zemlje (17,6%).

Poboljšanju salda na tekućem računu doprinio je i suficit u međunarodnoj razmjeni usluga koji je iznosio 12,8 miliona eura, što je za 37 više nego u istom periodu prethodne godine, kada je iznosio 9,3 miliona eura. Suficit na ovom računu u najvećoj mjeri je rezultat pozitivnih

kretanja u oblasti turizma i građevinskih usluga. Obim razmjene usluga u I kvartalu 2014. iznosio je 141 milion eura i za 5% je veći nego u prethodnoj godini.

U I kvartalu 2014. zabilježen je pad neto faktorskih dohodaka iz inostranstva za 6,7% čime je ostvaren neto priliv od 31,3 miliona eura. Pozitivan rezultat je ostvaren na računu sekundarnih dohodaka na kojem je zabilježen suficit u iznosu od 26,8 miliona eura, što je za 7,8% više nego u I kvartalu 2013. Ostvarenje suficita na ova dva podračuna u značajnoj mjeri doprinosi ublažavanju spoljnotrgovinskog deficita.

Na kapitalno-finansijskom računu ostvaren je neto priliv po osnovu stranih direktnih investicija i ostalih investicija, dok je neto odliv ostvaren na računu portfolio investicija. Neto priliv stranih direktnih investicija u prvom kvartalu 2014. iznosio je 78 miliona eura ili 19% više nego u istom periodu 2013. Na računu portfolio investicija zabilježeno je veće ulaganje u strane hartije od vrijednosti u poređenju s 2013, što je rezultiralo neto odlivom u iznosu od 554 hiljade eura, dok je istovremeno na računu ostalih investicija ostvaren neto priliv u iznosu od 15,1 milion eura. U prvom kvartalu 2014. zabilježeno je smanjenje obaveza države i banaka, dok su ostali sektori (privreda) povećali svoje obaveze po osnovu kredita.

2.2 Razvoj finansijskog sektora

Bankarski sistem Crne Gore je stabilan, solventan i likvidan. U sistemu je i dalje prisutno visoko učešće nekvalitetnih kredita i neadekvatnog nivoa kreditne aktivnosti. Kreditni rizik je dominantan i njemu se posvećuje posebna pažnja. Poslovanje banaka u periodu od 28. II do 31. V 2014. karakteriše rast aktive, depozita i kapitala, kao i pad kredita i potraživanja od banaka i od clijenata.

Ukupna aktiva banaka na kraju maja 2014. iznosi 2.977,9 miliona eura, dok je na kraju februara 2014. iznosila 2.971,2 miliona eura. Najznačajniju stavku agregatnog bilansa banaka čine krediti i potraživanja od banaka i od clijenata u ukupnom iznosu od 2.222,3 miliona eura ili 74,63%. U odnosu na decembar 2013. ostvaruju pad od 19 miliona eura ili 0,85%. Na kraju februara 2014, ukupni krediti i potraživanja od banaka i od clijenata iznosili su 2.246,9 miliona eura.

Ukupni depoziti (uključujući sredstva na *escrow* računima, kamate i vremenska razgraničenja) na dan 31. V 2014. iznose 2.136 miliona eura, dok su na dan 28. II 2014. iznosili 2.122,5 miliona eura. Na depozite stanovništva odnosi se 1.245,4 miliona eura ili 58,30%, na depozite pravnih lica 867,2 miliona eura odnosno 40,60%, a na sredstva na *escrow* računima, kamate i vremenska razgraničenja 1,10%.

Bruto nekvalitetna aktiva (C, D i E) koja obuhvata kredite i potraživanja i ostale stavke aktive i vanbilansa, na nivou bankarskog sistema na dan 31. V 2014. iznosi 483,2 miliona eura, što predstavlja 16,23% ukupne aktive. U odnosu na decembar 2013. ova aktiva bilježi pad od 0,49%. Takođe, bruto nekvalitetna aktiva (C, D i E) na nivou bankarskog sistema bilježi pad u odnosu na februar 2014. kada je iznosila 488 miliona eura, odnosno 16,42% ukupne aktive.

Bruto krediti i potraživanja koji kasne sa otplatom na 31. V 2014. iznose 591,1 miliona eura i čine 24,43% ukupnih bruto kredita i potraživanja. U odnosu na decembar bruto krediti i potraživanja koji kasne s otplatom bilježe rast od 17,95%, dok su na kraju februara 2014. iznosili 542,5 miliona eura, odnosno 22,17% ukupnih bruto kredita i potraživanja. Bruto nekvalitetni krediti i potraživanja (C, D i E) koji obuhvataju kredite od banaka i clijenata,

sredstva i depozite kod banaka, kamatu, faktoring i forfeting, potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama i vremenska razgraničenja, na nivou sistema za maj 2014. iznose 446,7 miliona eura i predstavljaju 18,46% ukupnih bruto kredita i potraživanja. U odnosu na decembar bilježe pad od 0,46%, dok su na kraju februara 2014. iznosili 452,8 miliona eura i predstavljali 18,50% ukupnih bruto kredita i potraživanja.

Ukupni kapital banaka na dan 31. V 2014. iznosio je 427 miliona eura, i posmatrano u odnosu na decembar ostvaruje rast 7,35%. Na kraju prvog kvartala 2014. koeficijent solventnosti kod svih banaka je iznad zakonom propisanog minimuma od 10%, i na agregatnom nivou iznosi 15,05%.

Bankarski sistem je na kraju maja 2014. ostvario dobit u iznosu od 13,4 miliona eura, pri čemu su dvije od jedanaest banaka u sistemu iskazale negativan finansijski rezultat.

Aktivne kamatne stope su i dalje visoke. Na 31. V 2014, prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa na ukupne kredite iznosila je 9,51%, dok je na kraju februara 2014. iznosila 9,42%. U maju 2014. pasivna prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa iznosila je 2,25%, što je za 0,20 procentnih poena manje u odnosu na februar 2014.

2.3 Spособnost suočavanja s pritiskom konkurencije i tržišnim silama unutar Unije

2.3.1. Ljudski i fizički kapital

Energetika

Najvažnije realizovane aktivnosti u vezi projekta povezivanja elektro-energetskih sistema Crne Gore i Italije s jačanjem interne crnogorske mreže podmorskim kablovima u posmatranom periodu za pomenuti projekat su:

- Aktivnosti koje se odnose na obezbjeđivanje zemljišta koje je potrebno za izgradnju trafostanice i stubnih mjesta za dalekovod su u završnoj fazi;
- CGES je izvršio nabavku dijela opreme za dalekovod i trafostanicu;
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma je donijelo rješenje kojim je izdata CGES-u građevinska dozvola za građenje TS Lastva, kao i rješenje kojim je izdata CGES-u građevinska dozvola za građenje 400 kV dalekovoda Lastva – Pljevlja (dionica Lastva Čevo);
- Nakon tenderske procedure sprovedene po međunarodnim pravilima, CGES je uz saglasnost KfW-a zaključio ugovor za izvođenje radova za TS Lastva s kompanijom Siemens Austrija;
- Nakon tenderske procedure sprovedene po međunarodnim pravilima, CGES je uz saglasnost EBRD-a zaključio ugovor za izgradnju dalekovoda 400 kV Lastva - Pljevlja, dionica Lastva - Čevo s uvođenjem postojećeg 400 kV dalekovoda Podgorica - Trebinje u TS Lastva i to s kompanijom Iberdrola Španija;
- U toku je tenderska procedura za angažovanje izvođača za izgradnju dalekovoda 400 kV Lastva - Pljevlja, dionica Čevo – Pljevlja.

U cilju stvaranja uslova za realizaciju Projekta izgradnje HE Komarnica, završen je Sumarni izvještaj o geološkim istražnim radovima i sada je u toku revizija ovog izvještaja.

Ministarstvo ekonomije je obavilo razgovore s potencijalnim investitorima u vezi realizacije Projekta izgradnje HE Komarnica i Projekta izgradnje HE na Morači.

3. SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA IZ ČLANSTVA U EU

3.1. POGLAVLJE 1: SLOBODNO KRETANJE ROBE

3.1.1. Zakonodavstvo

U oblasti **horizontalnog** zakonodavstva Crna Gora je 11. VI 2014. dostavila Komisiji na uvid **Nacrt zakona o izmjeni i dopuni Zakona o akreditaciji** kojim se važeći Zakon o akreditaciji (Sl. list CG, br. 54/09) mijenja i dopunjava s odredbom za prekograničnu akreditaciju. Naime, važeći Zakon o akreditaciji uvodi samo mogućnost da druga nacionalna akreditaciona tijela mogu da budu uključena u saradnju s Akreditacionim tijelom Crne Gore u ocjenjivanja u Crnoj Gori. Regulativa 765/08 EC propisuje obostranu saradnju pa je ova izmjena važećeg zakona upućena na mjeru da i Akreditaciono tijelo Crne Gore može da vrši ocjenjivanje u saradnji s drugim nacionalnim akreditacionim tijelima na teritoriji drugih država.

Donijet je Zakon o građevinskim proizvodima ("Sl. list CG", br.18/14) i sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu ("Sl. list CG", br. 13/14)
- Pravilnik o tehničkim zahtjevima za opremu pod pritiskom ("Sl. list CG", br. 18/14);
- Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom ("Sl. list CG", br. 21/14)
- Pravilnik o bezbjednosti mašina ("Sl. list CG", br. 22/14)

3.1.1.1. Standardizacija

Institut za standardizaciju donio je ukupno 993 crnogorska standarda (MEST) i srodna dokumenta, u potpunosti usaglašena s evropskim i međunarodnim standardima. Od tog broja, 57 čine harmonizovani standardi. Uz to, 403 MEST trenutno su na javnoj raspravi i njihovo donošenje se očekuje početkom septembra 2014. Početkom avgusta počela je i javna rasprava za novih cca 190 MEST čije se donošenje očekuje u oktobru.

Prepoznajući prioritetne oblasti za standardizaciju, koje su od interesa za Crnu Goru, a na osnovu interesovanja zainteresovanih strana, Institut je početkom juna formirao Tehnički komitet ISME/TK 016: Kodifikacija jezika.

Crnogorska delegacija, uključujući i dva predstavnika ISME, je početkom juna 2014. bila u studijskoj posjeti Institutu za standardizaciju Francuske (AFNOR) kada su razmijenjena iskustva o: standardizaciji i primjeni standarda, EU direktivi "Novog pristupa", slobodnom protoku robe, bezbjednosti proizvoda, procedurama notifikacije, kriterijumima za punopravno članstvo u CEN/CENELEC itd.

U periodu 10-12. VI 2014. delegacija Instituta pratila je rad 41. Generalne skupštine CEN, kao i 54. Generalne skupštine CENELEC, te je učestvovala na Trećem evropskom samitu u oblasti standardizacije, koji je u organizaciji CEN/CENELEC održan u Istanbulu.

3.1.1.2. Metrologija

U okviru programa IPA 2011: Razvoj infrastrukture kvaliteta i metrologije u Crnoj Gori, Zavodu za metrologiju je obezbijeden dio neophodne opreme za razvoj Laboratorije za fizičko-hemijska mjerenja, kao i za unapređenje Laboratorije za temperaturu.

U okviru programa IPA 2011: Razvoj infrastrukture kvaliteta i metrologije u Crnoj Gori, u aprilu 2014, započeto je bilateralno poređenje otpornika od 100 Ω između Laboratorije za električne veličine Zavoda za metrologiju i odgovarajuće laboratorije iz LNE-a iz Francuske, koje je registrovano kao EURAMET-ov projekat 1319. U toku maja 2014. Laboratorija za dužinu Zavoda za metrologiju je učestvovala u EURAMET-ovom projektu EURAMET L-S22: Kalibracija mjernih blokova do 100 mm. Dobijeni rezultati su proslijeđeni pilot laboratoriji iz danskog DTI-a. Laboratorija za pritisak Zavoda za metrologiju je u toku maja 2014. učestvovala u EURAMET-ovom projektu 1252: Digitalni manometar za upoređivanje u rasponu od 10 MPa do 100 MPa pritiska tečnosti. Dobijeni rezultati su proslijeđeni pilot laboratoriji iz UME-a (Turska).

Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) je 16. IV 2014. izdala Potvrdu o akreditaciji broj 2451, kojom se utvrđuje da je Zavod za metrologiju osposobljen prema zahtjevima norme HRN EN/ISO 17025:2007 za umjeravanje mjerila mase, temperature i duljine. Prethodno je Akreditaciono tijelo Crne Gore (4. III 2014) dodijelilo Certifikat o akreditaciji broj Lk 14.02, kojim je potvrđeno da organizacija Zavod za metrologiju zadovoljava zahtjeve standarda MEST EN/ISO 17025:2011 i kompetentna je za obavljanje poslova akreditacije (područje akreditacije: kalibracija mjerila mase, kalibracija mjerila temperature i kalibracija mjerila dužine).

U cilju stalnog unapređivanja sistema menadžmenta kvalitetom u Zavodu za metrologiju inovirana su sljedeća dokumenta sistema menadžmenta kvalitetom:

- QP.4.3/01: Upravljanje dokumentima sistema menadžmenta kvalitetom (izdanje/verzija 02/02)
- QP.4.3/02: Upravljanje eksternom dokumentacijom (izdanje/verzija 01/02)
- QP.4.13/01: Upravljanje zapisima (izdanje/verzija 01/02).

U izvještajnom periodu je realizovana obuka iz oblasti električnih veličina u okviru EURAMET-WELMEC-ove grupe - Fokus grupa za pomoć razvoju infrastrukture nacionalne metrologije, dok su u okviru programa IPA 2011: Razvoj infrastrukture kvaliteta i metrologije u Crnoj Gori organizovane obuke iz oblasti fizičko-hemijskih mjerenja, metrologije zapremine, metrologije pritiska, električnih veličina, vremena i frekvencije.

Predstavnici Zavoda za metrologiju su učestvovali na XXX sjednici Odbora organizacije WELMEC (Evropske kooperacije u zakonskoj metrologiji) u Sarajevu od 14. do 16. V 2014. kao i VIII Generalnoj skupštini organizacije EURAMET (Evropske asocijacije nacionalnih metroloških instituta) i simpozijumu „Metrologija – ko brine?“, koji su održani u Cavtatu (Hrvatska) od 3-5. VI 2014.

3.1.1.3. Akreditacija

U periodu izvještavanja, a u skladu s Planom nadzornih posjeta i ponovnog ocjenjivanja akreditovanih organizacija, ATCG je sprovedo 5 nadzornih posjeta u cilju praćenja održavanja kompetentnosti akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti.

Predstavnik ATCG-a je prisustvovao sjednici i uzeo učešće u radu Generalne Skupštine Evropske kooperacije za akreditaciju (GA EA), održanoj u periodu 27-28. V 2014. u Pragu. Predstavnik ATCG-a je prisustvovao sjednici i uzeo učešće u radu EA MAC komiteta, održanoj u periodu 09-10. IV 2014. u Varšavi.

Predstavnici ATCG-a su učestvovali na šest međunarodnih seminara i obuka, organizovanih u okviru EU projekata pomoći (Regionalna IPA 2011) i u okviru PTB Projekta pomoći (PTB - The Physikalisch-Technische Bundesanstalt).

3.1.1.4. Tržišni nadzor

Sprovedene obuke

U organizaciji GIZ-a i njemačkog federalnog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj, u okviru regionalnog projekta „Poboljšanje koordinacije institucija za nadzor nad tržištem u cilju povećanja efikasnosti i efektivnosti“, čiji je korisnik Uprava za inspekcijske poslove Crne Gore, organizovane su zajedničke akcije nadzora u periodu od 31. III do 04. IV 2014 - električna oprema-fen za kosu (u Skoplju) i u periodu 26-30. V 2014 - dječji proizvodi (u Banja Luci).

3.2. POGLAVLJE 2: SLOBODNO KRETANJE RADNIKA

3.2.1. Pristup tržištu rada

U periodu od 1. I – 25. VIII 2014. izdato je 17.077 dozvola za rad i zapošljavanje stranaca, što je za 1,03% više u odnosu na isti period prethodne godine.

3.2.2. EURES

U cilju daljeg uspostavljanja mreže EURES u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore pokrenuta je procedura zapošljavanja jednog savjetodavca EURES.

3.3. POGLAVLJE 3: PRAVO OSNIVANJA PREDUZEĆA I SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

3.3.1 Sloboda pružanja prekograničnih usluga

U Ministarstvu ekonomije je 15. IV 2014. održan sastanak Upravnog odbora projekta „Aproksimacija zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u dijelu slobodnog pružanja usluga i zaštite konkurencije“ (ALA projekta). GIZ je 9. IV 2014. dostavio Ministarstvu ekonomije Dokument o uspostavljanju radnih procedura Upravnog odbora. Dokument je revidiran krajem aprila i omogućeno je Upravnom odboru da nadgleda implementaciju projekta.

Za predstavnike Privredne komore je 30. V 2014. održan seminar *"Direktiva o uslugama EK 123/2006, Djelokrug Direktive o uslugama i proces implementacije u Crnoj Gori"*.

U periodu od 7. - 9. VII 2014. je održan *Analitički pregled crnogorskog zakonodavstva: Dodatna identifikacija ograničenja, autorizacija zahtjeva i analiza njihove usklađenosti sa Direktivom o uslugama*.

3.3.2. Uzajamno priznavanje profesionalnih kvalifikacija

3.3.2.1 Međunarodna saradnja / Ekspertska pomoć

Vlada Crne Gore na sjednici od 24. IV 2014, donijela Nacionalni plan razvoja kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija s Akcionim planom za period 2013-2018.

Na sastanku Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju koji je održan u Briselu, 12. V 2014, predstavnici crnogorske delegacije detaljno su upoznali Evropsku komisiju s preuzetim aktivnostima u Crnoj Gori u oblasti priznavanja stručnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija.

3.3.2.2 Statistika

U periodu od **1. IV 2014 – 18. VI 2014**, Ministarstvu rada i socijalnog staranja podnijeto je 9 zahtjeva za priznavanje inostranih certifikata o stečenim stručnim kvalifikacijama u svrhu zapošljavanja u Crnoj Gori, dok je Ministarstvu prosvjete (ENIC centar) podnijet 501 zahtjev za priznavanje inostranih obrazovnih isprava u oblasti visokog obrazovanja u svrhu zapošljavanja u Crnoj Gori. Podnijeto je 346 zahtjeva za priznavanje inostranih obrazovnih isprava za osnovno i srednje obrazovanje.

3.4. POGLAVLJE 4: SLOBODA KRETANJA KAPITALA

3.4.1 Platni sistem

Skupština je 23. XII 2013. donijela novi Zakon o platnom prometu („Sl. list CG“, br. 62/13), koji je stupio na snagu 8. I 2014. Njegova primjena će otpočeti 9. I 2015, do kada je Centralna banka Crne Gore obavezna da donese neophodna podzakonska akta za njegovo sprovođenje. Donošenjem navedenih podzakonskih akata crnogorski regulatorni okvir o platnom prometu biće u potpunosti usklađen sa pravnom tekovinom EU iz ove oblasti.

3.4.2. Sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma

Normativni okvir

Skupština je 25. VII 2014. donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Sl. List CG“, br. 33/14).

Bilans ostvarenih rezultata

Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma izdala je 1 nalog za privremenu blokadu (na 72 sata) 1 transakcije u ukupnom iznosu od 500,000 eura.

Započete su aktivnosti u okviru IPA projekta “Podrška EU vladavini prava u Crnoj Gori” kroz koji se očekuje nabavka neophodnog softvera i hardvera za potrebe unapređenja informacionog sistema USPNFT. U izvještajnom periodu preduzeti su konkretni koraci u vezi s nabavkom hardvera za potrebe IT sistema USPNFT.

Prikaz sprovedenih obuka

11 službenika USPNFT je učestvovalo na 5 seminara koji su se odnosili na: ilegalne finansijske tokove novca koji potiče od trgovine opijatima iz Avganistana, istrage i gonjenje po osnovu kontrole izvoza robe dvostruke namjene, sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma u kompaniji za transfer novca, finansijske istrage i oduzimanje imovine.

Statistički podaci

U periodu **od 1. IV do 16. VII 2014.** Sektor za prijem obradu i analizu podataka otvorio je 82 predmeta. U istom periodu primljeno je 55 izvještaja o sumnjivim transakcijama. Takođe, u istom periodu, drugim nadležnim državnim organima (Tužilaštvu, Upravi policije, ANB, Poreska uprava, Sud) proslijeđeno je 60 informacija i obavještenja (od ovog broja na inicijativu USPNFT upućeno je 19 obavještenja, 22 informacije su upućene kao odgovor na zahtjeve ovih državnih organa; u istom periodu ovim državnim organima proslijeđeno je i 19 dopunskih informacija).

Izvršene su 44 kontrole kod obveznika nad kojima USPNFT vrši direktan nadzor po Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma. Od navedenog broja kontrola podnešena su 4 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i iz prethodnog perioda izrečene su kazne u iznosu od 7.600 hiljada eura. Pored toga izdato je 10 prekršajnih naloga u iznosu od 31.600 hiljada eura, a naplaćeno je 8 prekršajnih naloga u iznosu od 26.000 hiljada eura. Takođe, proslijeđene su 2 inicijative drugim državnim organima na dalje postupanje.

Stranim finansijsko-obavještajnim službama proslijeđena su 43 zahtjeva, a od stranih FOS je primljeno 12 zahtjeva za dostavu finansijsko obavještajnih podataka.

Međunarodna i regionalna saradnja

Predstavnici USPNFT su učestvovali u radu međunarodnih tijela:

- 44. Plenarnom zasijedanju Komiteta Savjeta Evrope MONEYVAL, održanom u periodu 31. III- 4. IV 2014.
- 22. Plenarnom zasjedanju EGMONT-a i sastanku radnih grupa, održanom u periodu 1 - 6. VI 2014. u Limi, Peru.
- 20. Plenarnom zasijedanju Evroazijske grupe za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma (EAG), održanom u periodu 16 - 20. VI 2014, Moskva, Rusija. Tom prilikom je potpisan sporazum o saradnji sa finansijsko-obavještajnom službom Kazahstana.

3.5. POGLAVLJE 5: JAVNE NABAVKE

3.5.1. Bilans ostvarenih rezultata

U skladu sa članom 142 Zakona o javnim nabavkama Državna komisija je dana 30. VI 2014. dostavila Skupštini Crne Gore na usvajanje Izvještaj o radu za 2013. i dostavila ga Vladi Crne Gore na upoznavanje.

3.5.2. Jačanje administrativnih kapaciteta

Komisija za sprečavanje sukoba interesa održala je I Edukativni seminar za javne funkcionere 2. IV 2014. u Nikšiću. U organizaciji SIGME i Uprave za javne nabavke 19. i 20. VI 2014. održana je radionica na temu javnih nabavki iz oblasti zdravstva.

U organizaciji SIGME 25. i 26. VI 2014. održana je radionica na temu javno-privatnog partnerstva.

Shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Stručne službe Državne komisije, kojim je sistematizovano 10 radnih mjesta s 11 izvršilaca, budžetom za 2014. Državnoj komisiji su odobrena sredstva za stalno zapošljavanje dodatnih 5 službenika u Stručnoj službi

Državne komisije, za razliku od 2013. kada su u Stručnoj službi bila zaposlena samo tri lica. Sada je stalno zaposlenih 7 lica.

3.5.3. Kontrolni mehanizam Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki

Državna komisija je razmotrila 17 predmeta radi obavezne kontrole postupaka javnih nabavki čija vrijednost prelazi 500.000 eura i donijela 17 odluka, kojima su 2 postupka javne nabavke poništena u cjelosti, 8 postupaka javnih nabavki je poništeno djelimično i vraćeno naručiocima na ponovni postupak i odlučivanje, a za 7 postupaka je utvrđeno da su sprovedeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

3.5.4. Statistički podaci

Opis objavljenih obavještenja u 2013. po vrsti obavještenja, statusu i broju obavještenja

Vrsta obavještenja	Status obavještenja	Broj obavještenja
	Objavljen ³	16.308
Objava ugovora		4.852
Odluka o izboru najpovoljnije ponude		5.434
Odluka o obustavljanju postupka javne nabavke		1.195
Plan javnih nabavki		383
Poziv za otvoreni postupak		1.806
Pregovarački postupak SA prethodnim objavljivanjem		4
Zahtjev za dostavljanje ponuda šopingom		2.634
	Izmijenjen ⁴	940
Objava ugovora		20
Odluka o izboru najpovoljnije ponude		69
Odluka o obustavljanju postupka javne nabavke		1
Plan javnih nabavki		435
Poziv za otvoreni postupak		219
Zahtjev za dostavljanje ponuda šopingom		196

³ Aktivna dokumenta

⁴ Dokumenta koja su pretrpjela izmjene i njihov status je „poništeno“ na Portalu

	Poništala Državna komisija ⁵	205
Objava ugovora		5
Odluka o izboru najpovoljnije ponude		148
Odluka o obustavljanju postupka javne nabavke		14
Poziv za otvoreni postupak		21
Zahtjev za dostavljanje ponuda šopingom		17
UKUPNO:		17.453

Ukupna ugovorena vrijednost javnih nabavki za 2013. iznosi 277.001.460,50 eura. Udio ukupne ugovorene vrijednosti za javne nabavke u BDP u Crnoj Gori za 2013. je 8,30%.

Pregled ugovora prema vrednosnom razredu:

Vrednosni razredi	Broj ugovora	Ugovorena vrijednost
Nabavka velike vrijednosti	2995	239.944.977,82 €
Nabavka šopingom	2330	16.605.717,42 €
Nabavka neposrednim sporazumom	64579	20.450.765,26 €
UKUPNO:	69904	277.001.460,50 €

Ugovorene nabavke po vrsti predmeta javne nabavke:

Vrsta predmeta javne nabavke	Ugovorena vrijednost
Robe	170.009.348,69 €
Usluge	44.992.600,27 €
Radovi	61.999.511,54 €
UKUPNO:	277.001.460,50€

Državna komisija je održala 13 sjednica, na kojima je donijela ukupno 192 odluke. Državna komisija je riješila ukupno 185 predmeta, od kojih 157 predmeta po žalbama, zatim 17

⁵ Dokumenta koja su poništena od strane samih naručilaca na osnovu rješenja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki, pa njihov broj može odstupati od stvarnog stanja

predmeta obavezne kontrole, 7 predmeta izvršavanja presuda Upravnog suda Crne Gore i 4 predmeta po zahtjevima stranaka. Državna komisija je u predmetima po žalbama donijela 149 odluka kojima je 29 žalbi odbila kao neosnovane, 77 žalbi je usvojila kao osnovane, 31 žalbu je odbacila, 12 žalbi nije mogla ispitati pa je odluku donijela po službenoj dužnosti i po osnovu 8 žalbi je postupak obustavljan - usljed odustanka žalioca od izjavljene žalbe. U postupku izvršavanja presuda Upravnog suda Crne Gore, Državna komisija je donijela 7 odluka, a u predmetima po zahtjevima stranaka je donijela 4 odluke. Preostali broj odluka Državna komisija je donijela u predmetima iz svoje nadležnosti iz procesnih razloga. U predmetima odlučivanja po žalbama, Državna komisija je svojim odlukama u cjelosti poništila 26 postupaka javnih nabavki.

3.6. POGLAVLJE 6: PRIVREDNO PRAVO

U maju 2014. je započeta realizacija projekta "Unapređenje kapaciteta za efektivan nadzor revizije", koji finansira Svjetska banka. U toku je postupak za odabir konsultantske kompanije koja će pomoći u uspostavljanju tijela za javni nadzor revizije. Uspostavljanje tijela za javni nadzor se očekuje u toku 2015.

3.7. POGLAVLJE 7: PRAVO INTELEKTUALNE SVOJINE

3.7.1. Zakonodavne izmjene

Skupština je 26. III 2014. usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o žigu, koji je objavljen u "Službenom listu CG", br. 18/14 od 11. IV 2014.

Donijet je i Pravilnik o stručnom ispitu za zastupnika za žigove odnosno za dizajne ("Sl. list CG", br. 19/14 od 17. IV 2014.).

3.7.2. Jačanje administrativnih kapaciteta

Zavod za intelektualnu svojinu je s Organizacijom za harmonizaciju unutrašnjeg tržišta (OHIM) potpisao Memorandum o razumijevanju, 20. II 2014. U toku prve polovine o.g. održane su tri video konferencije (16. V 2014; 27. VI 2014. i 11. VII 2014.) na kojima su dogovoreni detalji u vezi s predstojećim aktivnostima na uspostavljanju baze podataka TMView i Tmclass.

U Podgorici je održana Regionalna konferencija o oznakama geografskog porijekla 17. i 18. VII 2014. koju su organizovali Svjetska organizacija za intelektualnu svojinu (WIPO) i Zavod za intelektualnu svojinu Crne Gore.

Projekt "Unapređenje zaštite prava intelektualne svojine u Crnoj Gori" je zvanično otvoren 29. IV 2014. Glavni cilj projekta je poboljšanje koordinacije između institucija za sprovođenje prava IS u Crnoj Gori.

U **Zavodu za intelektualnu svojinu** zaposleni su samostalni savjetnik I za IT i samostalni referent-arhivar.

3.7.3. Sprovođenje prava intelektualne svojine

Upravi carina je podnijeto 20 zahtjeva za preduzimanje mjera za zaštitu prava intelektualne svojine, od čega je usvojeno 12 zahtjeva, za 1 zahtjev je obustavljen postupak zbog odustanka stranke, dok je 7 zahtjeva u radu. Uprava carina je, po osnovu sumnje da se radi o robi koja

povrjeđuje prava intelektualne svojine, prekinula 4 carinska postupka i privremeno je zadržala robu u ukupnoj količini od 9001 komada robe (odjeća, obuća, torbe, igračke, dijelovi i oprema za mobilne telefone).

U Baru je 29. IV 2014. sprovedeno uništenje krivotvorene robe GORETEX, koju je Područna jedinica Carinarnica Bar-Carinska ispostava Slobodna zona Bar, dana 3. VII 2012, privremeno zadržala po osnovu sumnje da povrjeđuje prava intelektualne svojine. Uništenje je sprovedeno na osnovu pravosnažne i izvršne presude Privrednog suda u Podgorici broj P.br. 808/12 od 08. II 2013. i u prisustvu komisije za uništenje i predstavnika nosioca prava pod carinskim nadzorom, u skladu sa odredbama Uredbe o postupanju carinskog organa s robom za koju postoji sumnja da povrjeđuje prava intelektualne svojine.

U **Privrednom sudu u Podgorici** je od 1. IV do 24. VII 2014. primljeno ukupno 16 predmeta iz oblasti zaštite prava intelektualne svojine, od čega je u 5 predmeta donijeta prvostepena odluka, dok je u preostalim u toku prvostepeni postupak. Ovi predmeti se uglavnom odnose na zaštitu prava na žig i zaštitu prava autora muzike, a određeni broj i na zaštitu autorskog i srodnih prava. Prosječno trajanje postupka u ovim predmetima je oko 6 mjeseci.

Nije bilo podnijetih krivičnih prijava **Upravi policije** koje se odnose na povredu prava intelektualne svojine.

U dijelu sprovođenja prava intelektualne svojine od strane **Uprave za inspekcijske poslove** detaljan opis sprovedenih kontrola, uočenih nepravilnosti i preduzetih radnji dat je u **Prilogu 2.**

3.8. POGLAVLJE 8: KONKURENCIJA

3.8.1. KONKURENCIJA

3.8.1.1. Zakonodavni napredak

Od planiranih 10 podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o zaštiti konkurencije, donijeto je 7 podzakonskih akata: Uredba o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o istraživanju i razvoju ("Sl.list CG", br. 13/14), Uredba o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji ("Sl.list CG", br. 13/14), Uredba o grupnom izuzeću od zabrane sporazuma o distribuciji rezervnih dijelova i servisiranju motornih vozila ("Sl.list CG", br. 13/14), Uredba o grupnim izuzećima vertikalnih sporazuma od zabrane ("Sl.list CG", br. 13/14), Pravilnik o načinu i kriterijumima utvrđivanja relevantnog tržišta ("Sl.list CG", br. 18/13), Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za pojedinačno izuzeće sporazuma od zabrane ("Sl.list CG", br. 18/13) i Uputstvo o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za sprovođenje koncentracije ("Sl.list CG", br. 18/13). Tri podzakonska akta su u proceduri kod nadležnih organa za dobijanje saglasnosti.

3.8.1.2. Implementacija

Agenciji je, u skladu sa Zakonom o zaštiti konkurencije, u periodu od 1. IV -1. IX 2014. podnijeto **11** zahtjeva za izdavanje odobrenja za sprovođenje koncentracije, dok su **2** prenesena iz prethodnog perioda. Od ukupnog broja podnesenih zahtjeva, **6** je riješeno, dok je **7** predmeta u postupku.

Agencija je pokrenula 5 ispitnih postupaka po službenoj dužnosti, i to:

- U postupku pokrenutom po službenoj dužnosti zbog sumnje o postojanju zabranjenog sporazuma na relevantnom tržištu izdavanja dnevnih novina dostupnih čitaocima na cijeloj teritoriji Crne Gore, Agencija je Rješenjem utvrdila da su Preduzeće za izdavačku djelatnost „Daily Press“ d.o.o. Podgorica, Društvo export import, „Jumediya Mont“ d.o.o. Podgorica, Novinsko izdavačko i grafičko akcionarsko društvo „Pobjeda“ a.d. Podgorica i „Media Nea“ d.o.o. Podgorica, zaključili zabranjeni sporazum na relevantnom tržištu izdavanja dnevnih novina na teritoriji Crne Gore s ciljem utvrđivanja fiksne prodajne cijene. Istim Rješenjem je obustavljen postupak protiv „Novosti Pres“ d.o.o. Podgorica i „Ringier Axel Springer“ d.o.o. Beograd usljed nedostatka materijalnih dokaza učešća u zabranjenom sporazumu. U istom predmetu su pokrenuta dva upravna spora na zaključke Agencije koji su presudama Upravnog suda odbijene. Iste su presudom Vrhovnog suda potvrđene. Na Rješenje Agencije podnijete su dvije tužbe Upravnom sudu i postupak je u toku. Po podnijetim zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka protiv stranaka u Područnom organu za prekršaje Podgorica održan je jedan pretres, dok su dva odložena.
- U postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv „Radio Difuzni Centar“ d.o.o. zbog sumnje o postojanju radnje zloupotrebe dominantnog položaja na tržištu pružanja usluge pristupa neophodnoj infrastrukturi i emitovanja signala za mobilnu telefoniju na tržištu Crne Gore, a s ciljem utvrđivanja osnovanosti primjene i efekata nejednakih uslova na iste transakcije s različitim učesnicima na tržištu, odnosno primjene različitih cijena suprotno objavljenom cjenovniku učesnika za tri licencirana mobilna operatora u Crnoj Gori, donijet je Zaključak o obustavi postupka, zbog nedostatka dokaza.
- U postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv „Telenor“ d.o.o i „Radio Difuzni Centar“ d.o.o., zbog sumnje o postojanju zabranjenog sporazuma (akata koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije), kojima je ugovoreno dugoročno pravo jednog učesnika na korišćenje infrastrukture „Radio Difuznog Centra“ d.o.o. bez naknade, odnosno diskriminaciono u odnosu na druge mobilne operatore, a koje za posljedicu može imati i bitno narušavanje konkurencije. U postupku je održana usmena rasprava i donijeto Obavještenje o utvrđenim činjenicama, okolnostima i zaključcima u postupku.
- U postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv AD „Kontejnerski terminal i generalni tereti Bar“, i „Ocean Montenegro“ d.o.o. - Bar, radi utvrđivanja postojanja akata koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije u smislu člana 8 stav 2 tačka 1), 2), 4) i 5) Zakona o zaštiti konkurencije, donijeti su zaključci: o neposrednom uvidu, procesnom kažnjavanju i o odbijanju izuzeća službenih lica koja sprovode ispitni postupak. U postupku je održana usmena rasprava. Jedna od stranaka pokrenula je četiri upravna spora protiv zaključaka Agencije o pokretanju postupka, o neposrednom uvidu, o procesnom kažnjavanju i odbijanju izuzeća službenih lica koja sprovode ispitni postupak. Odgovori na tužbe sa spisima predmeta su dostavljeni Upravnom sudu Crne Gore. Pored toga, Agencija je donijela i Obavještenje o utvrđenim činjenicama, okolnostima i zaključcima u postupku.
- Pokrenut je ispitni postupak radi utvrđivanja postojanja akata koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije u smislu

člana 8 stav 1 tačka 6 *Zakona o zaštiti konkurencije* na tržištu proizvodnje i prometa obuće, protiv Društva za proizvodnju i trgovinu "Šafran" d.o.o, i Društva sa ograničenom odgovornošću „Obuća Minja“ d.o.o Berane.

3.8.1.3. Administrativni kapaciteti

U Agenciji je trenutno zaposleno **11** službenika i namještenika, od čega poslove zaštite konkurencije obavlja **6** službenika. Na osnovu dobijene saglasnosti i opredijeljenih sredstava, u toku su aktivnosti na upošljavanju 2 izvršioca na poslovima konkurencije.

3.8.1.4. Zastupanje konkurencije

Od strane učesnika na tržištu u proteklom izvještajnom periodu je podniet 1 zahtjev za dopunu inicijative za ispitivanje povrede konkurencije na tržištu prevoza komunalnog otpada, 1 zahtjev za pokretanje postupka za izmjenu Zakona o elektronskim medijima i 2 inicijative za ispitivanje povrede konkurencije na tržištu (auto-taksi prevoza na teritoriji opštine Pljevlja i priveza i odveza brodova, na području Luke Bar).

3.8.1.5. Procesne novčane kazne

Agencija je izrekla 2 (dvije) procesne kazne u iznosu od po 5.000 €, pravnim licima „M-Kabl“ Podgorica i „Cabling“ Budva, zbog nepostupanja po zahtjevu Agencije za dostavljanje ili saopštavanje traženih podataka za pristup na veleprodajnom tržištu ADSL tehnologije, dok je kompanija „Ocean Montenegro“ d.o.o. kažnjena procesnom novčanom kaznom u iznosu od 5.000€, zbog neispunjenja obaveza naloženih Zaključkom Agencije za zaštitu konkurencije.

3.8.1.6. Slobodan pristup informacijama

Agencija je donijela 2 rješenja kojima su zahtjevi o slobodnom pristupu informacijama usvojeni, dok je donijela 1 rješenje, kojim je zahtjev o slobodnom pristupu informacijama odbijen kao neosnovan.

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, poništila je 2 rješenja Agencije za zaštitu konkurencije kojima su odbijeni zahtjevi za slobodan pristup informacijama i dala nalog da se podnosiocima zahtjeva, omogući uvid u dokumentaciju. Agencija za zaštitu konkurencije je podnijela tužbe na rješenja Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. Po zahtjevu Agencije za zaštitu konkurencije, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama donijela je 2 rješenja kojima se odlaže izvršenje rješenja do pravosnažnosti sudske odluke.

3.8.2. DRŽAVNA POMOĆ

Donijet je Pravilnik o listi pravila državne pomoći ("Sl.list CG", br. 35/14), kojim je utvrđeno da listu pravila koja se primjenjuju na državnu pomoć i njihov prevod na crnogorski jezik u "Službenom listu Crne Gore" objavljuje Ministarstvo finansija. Pravilnikom su jasno nabrojana pravila koja se odnose na državnu pomoć, koja su utvrđena regulativama Evropske komisije, Evropskog savjeta, Evropskog parlamenta i prakse Evropskog suda. Lista pravila nije iscrpna i dopunjavaće se u zavisnosti od dinamike njihovog donošenja i objavljivati u „Službenom listu Crne Gore“.

Izmijenjena je Odluka o mapi regionalnih pomoći, u skladu sa smjernicama za regionalnu pomoć 2014-2020, koju je usvojila Vlada Crne Gore ("Sl.list CG", br. 31/14).

Komisija za kontrolu državne pomoći je u junu usvojila Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2013. koji je poslat Vladi i Skupštini na uvid.

Radi se i na tehničkim izmjenama i unapređenju kapaciteta sajta Komisije, za čiju izradu Ministarstvo koristi podršku eksperta iz Slovenije.

U cilju unapređenja informisanosti održani su brojni seminari i obuke, od kojih je posebno važan seminar namijenjen nosiocima pravosudnih funkcija i seminar o "de minimis pomoćima" (pomoći male vrijednosti), kome su prisustvovali predstavnici potencijalnih davalaca državne pomoći.

Komisija je donijela jedno rješenje o usklađenosti s pravilima državne pomoći.

3.9. POGLAVLJE 9: FINANSIJSKE USLUGE

3.9.2. Osiguranje

3.9.2.1. Nadzor nad obavljanjem poslova osiguranja

U dijelu kontrole, u okviru nadzornih aktivnosti Agencije za nadzor osiguranja, pokrenuta su četiri postupka neposredne kontrole poslovanja društava za osiguranje, od čega tri djelimične i jedna sveobuhvatna kontrola. Svi postupci su još u toku.

3.9.2.2. Administrativni kapaciteti, obuke i međunarodna saradnja

Agencija ima 21 zaposleno lice, ne računajući u taj broj i predsjednika Savjeta koji svoju funkciju obavlja profesionalno, što ukazuje na kadrovsko unapređenje i što svakako omogućava brže i efikasnije obavljanje zadataka Agencije.

Najveći dio zaposlenih angažovan je u Sektoru za nadzor tržišta osiguranja - devet lica, od čega su troje uspješno završili obuku za obavljanje aktuarskih poslova (dvogodišnje poslijediplomske studije aktuarstva u Hrvatskoj), a jedno lice je na obuci u oblasti računovodstva (ukupno 4 lica). Agencija je u ovom periodu angažovala dva vanjska saradnika, takođe iz oblasti aktuarstva, za potrebe kontrole tržišta osiguranja. Angažovanje ovih lica, koje je pomoć drugim zaposlenima, dijelom je predstavljalo i neposrednu obuku za novozaposlena lica.

U dijelu saradnje Agencije sa supervizorima iz okruženja, u ovom periodu Agencija je nastavila bilateralnu saradnju sa zemljama sa kojima ima potpisane Memorandume o razumijevanju (MoU). Takođe, predstavnici Agencije su učestvovali na redovnom polugodišnjem sastanku supervizora osiguranja iz CESEE regiona u junu o.g. u Makedoniji, na kome se diskutuje o aktuelnim pitanjima iz supervizije osiguranja. U domenu supervizije i primjene regulative u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, Agencija je organizovala obuku za svoje službenike i predstavnike tržišta osiguranja.

Administrativni kapaciteti i međuinstitucionalna saradnja

Predstavnici Komisije su pohađali obuke vezane za Upravljanje rizicima u javnim finansijama i „IPA 2 u novoj finansijskoj perspektivi 2014-2020“.

U skladu s realizacijom preuzetih obaveza u okviru EU projekta „Podrška implementaciji antikorupcijske strategije i akcionog plana“ Komisija za hartije od vrijednosti je realizovala i uspostavila automatsku razmjenu podataka sa Komisijom za sprečavanje sukoba interesa.

3.10. POGLAVLJE 10: INFORMATIČKO DRUŠTVO I MEDIJI

Elektronske komunikacije

Normativni okvir

Vlada je 8. V 2014. donijela **Odluku o Planu namjene radio-frekvencijskog spektra** („Sl. list CG, br. 28/14).

Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije (MIDT) donijelo je **Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa** („Sl. list CG“, br. 23/14“).

U skladu sa Zakonom o digitalnoj radio-difuziji („Sl. list CG“, br. 34/11 i 31/12), MIDT je, u saradnji s Ministarstvom kulture, izradilo **Pravilnik o informisanju javnosti i krajnjih korisnika u periodu prelaska sa analognog na digitalno emitovanje programa** („Službeni list Crne Gore“, br. 31/14).

Saglasno Zakonu o elektronskim komunikacijama, EKIP je donijela sljedeće propise:

- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra operatora, registra odobrenih radio frekvencija, registra dodijeljenih brojeva, registra adresa i registra elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, sa obrascima za registre („Sl. list CG“, br. 27/14);
- Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa („Sl. list CG“, br. 23/14);
- Pravilnik o načinu, uslovima i postupku određivanja pozivnog znaka i međunarodnog pomorskog radiokomunikacionog identifikacionog broja za radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama („Sl. list CG“, br. 24/14);
- Pravilnik o radioamaterskim komunikacijama („Sl. list CG“, br. 23/14);
- Pravilnik o prenosivosti brojeva, donijet na sjednici Savjeta 24. VI 2014 („Sl. list CG“, br. 28/14);
- Plan numeracije („Sl. list CG“, br. 21/14);
- Plan adresiranja („Sl. list CG“, br. 21/14);
- Odluka o načinu objave informacija o cijenama, načinu tarifiranja i opštim uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga („Sl. list CG“, br. 21/14);
- Odluka o uslovima za ostvarivanje javnog pristupa podacima koje je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost prikupila od operatora („Sl. list CG“, br. 21/14).
- Pravilnik o načinu procjene pristupačnosti cijena usluga i posebnih paketa Univerzalnog servisa za socijalno ugrožena lica, lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom, donijet na sjednici Savjeta 22. VII 2014. („Službeni list Crne Gore“, br. 33/14);

- Stručne osnove za Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za preuzimanje zadržanih podataka (donosi Ministarstvo unutrašnjih poslova);
- Stručne osnove za Uredbu o kategorijama zadržanih podataka o elektronskoj komunikaciji, usvojene na sjednici Savjeta 8. VII 2014.;

Ostvareni rezultati

Na osnovu izvještaja operatora za prvi kvartal 2014, napravljeni su uporedni pregledi vrijednosti parametara kvaliteta javnih elektronskih komunikacionih usluga u mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži, u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži, kao i distribucije audio/vizuelno medijskih sadržaja i pristupa internetu. EKIP je ove uporedne preglede objavila na svojoj internet stranici.

Crnogorski Telekom je početkom maja 2014. dostavio nacрте Regulatornih finansijskih izvještaja za fiksne telekomunikacione mreže koji sadrže i posebne izvještaje o prosječno angažovanom kapitalu za odvojena tržišta relevantnih usluga i to: maloprodajno tržište širokopojasnog pristupa Internetu putem ADSL-a i za maloprodajno tržište širokopojasnog pristupa Internetu putem optike (FTTx-a). U Izvještaju o jediničnim cijenama, Crnogorski Telekom je uključio i jedinične cijene usluga ovog relevantnog tržišta, tj. sve važeće flat pakete ADSL-a i Optike za privatne i poslovne korisnike.

Nastavljene su aktivnosti na realizaciji projekta „Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo“. EKIP je, shodno Metodologiji računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva u 2014, započela Projekat uspostavljanja sistema regulatornog finansijskog izvještavanja po CCA/LRIC metodologiji, za fiksnu i mobilnu telefoniju.

Crnogorski Telekom je početkom maja 2014. dostavio nacрте Regulatornih finansijskih izvještaja po HCA/FAC metodologiji za fiksne telekomunikacione mreže, kao i preliminarni troškovni model za fiksnu mrežu.

U periodu od 14-23. V 2014. Crnogorski Telekom je dostavio novi ažurirani set DMA i RD dokumenata po CCA/LRIC metodologiji, koji su predmet detaljne kontrole. Takođe, završen je postupak usaglašavanja oko metodološkog pristupa i nivoa detalja opisa CVR-ova.

EKIP je 13. VI 2014, nakon sprovedenog konsultativnog postupka, usvojila Odluku o obračunu ponderisanog troška kapitala za 2013.

EKIP je 17. IV 2014. uputila dopise mobilnim operatorima kojim ih je obavezala da usklade cijenu usluge originacije poziva iz svoje mreže s cijenom usluge terminacije poziva u svoju mrežu. Sredinom maja 2014. mobilni operatori su obavijestili EKIP da su tražene izmjene primijenili u Referentnim ponudama za pristup i originaciju poziva iz mobilnih mreža, umanjnjem cijene originacije poziva sa 0,040 €/min na 0,022 €/min.

Crnogorski Telekom a.d., M-tel d.o.o. i Telenor d.o.o. su početkom maja 2014. dostavili nacрте Regulatornih finansijskih izvještaja po HCA/FAC metodologiji, kao i preliminarne troškovne modele za mobilne mreže.

U periodu od 14-23. V 2014. operatori su dostavili novi ažurirani set DMA i RD dokumenata po CCA/LRIC metodologiji, koji su predmet detaljne kontrole. Takođe, završen je postupak usaglašavanja oko metodološkog pristupa i nivoa detalja opisa CVR-ova.

EKIP je 13. VI 2014. usvojila Odluku o obračunu ponderisanog troška kapitala za 2013.

Operatori Telenor d.o.o i M-tel d.o.o su 30. VI 2014. dostavili revidirane regulatorne finansijske izvještaje po HCA/FAC metodologiji i modele koji su predmet dodatne kontrole od strane konsultanta i EKIP.

Statistički podaci

Ukupan broj priključaka fiksne telefonije 30. VI 2014. iznosio je 165.457. Od ukupnog broja korisnika na fizička lica se odnosilo 143.819 aktivnih priključaka (86,98%), a na pravna lica 21.537 aktivna priključka (13.02%).

Na dan 30. VI 2014. broj korisnika mobilne telefonije u Crnoj Gori iznosio je 990.832 što odgovara penetraciji od 159,80%.

Do 1. VII 2014. je prenijet 11461 broj, od toga 1153 u fiksnoj, a 10308 brojeva u mobilnoj telefoniji.

U periodu 01. IV do 01. VII 2014. primljeno je ukupno 68 žalbi korisnika javnih komunikacionih usluga na odluke operatora po prigovorima korisnika. U istom periodu donijeto je 49 odluka Savjeta EKIP, od kojih su 24 žalbe korisnika pozitivno riješene, dok je 25 žalbi odbijeno. Donijeto je i 27 zaključaka kojima se obustavlja postupak po žalbama, jer su podnosioci žalbi odustali od vođenja postupka, pošto je operator u međuvremenu izmijenio odluke po prigovorima u korist potrošača.

Služba nadzora EKIP-a je u izvještajnom periodu izvršila 64 kontrole.

Sprovedene obuke

U Podgorici je u periodu od 30. VI do 4. VII 2014. organizovana TAIEX misija. Ova ekspertska misija je, na poziv MIDT-a, organizovana u cilju pripreme podzakonskih akata Zakona o elektronskim komunikacijama: Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za presrijetanje komunikacija, Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za preuzimanje zadržanih podataka, Uredba o kategorijama zadržanih podataka o elektronskoj komunikaciji, Vladin plan mjera za razvoj plana za vanredne situacije koji će osigurati integritet javnih elektronskih komunikacionih mreža i korišćenje elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama i Uredba o mjerama koje mora da sadrži Plan mjera operatora kojim se obezbjeđuje integritet elektronskih komunikacionih mreža i omogućava korišćenje elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama, radi usklađivanja s pravnom tekovinom EU.

Međunarodna saradnja

Pokrenute su procedure za usaglašavanje trilateralnog tehničkog sporazuma o koordinaciji radio-frekvencija iz opsega 880-915/925-960 MHz i 1710-1785/1805-1880 MHz za GSM/DCS1800 sisteme, između Crne Gore, Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Usluge informatičkog društva

Normativni okvir

Zakon o elektronskoj upravi je donijet 16. VII 2014 ("Službeni list Crne Gore", br. 32/14).

U cilju definisanja procedura za podnošenje zahtjeva za pristup Portalu elektronskih sjednica Vlade, MIDT je 3. VI 2014. donijelo interni *Pravilnik o kreiranju, izmjeni i ukidanju naloga na Portalu elektronskih sjednica Vlade*.

Ostvareni rezultati

MIDT, Delegacija EU u Crnoj Gori i EU Info centar su 16. IV 2014. održali panel diskusiju pod nazivom „Značaj IKT u procesu evropskih integracija Crne Gore“.

Vlada je 1. VI 2014. usvojila "Analizu stanja eUprave u Crnoj Gori za 2013.", u kojoj je prikazan stepen razvijenosti 20 osnovnih servisa elektronske uprave.

Završna konferencija Projekta „ECDL – za digitalnu Crnu Goru“ je održana 24. VI 2014. Radionica „Uloga i značaj interneta za promociju rada organa državne uprave“ u organizaciji MIDT-a je održana 26. VI 2014.

Statistički podaci

U periodu od aprila do jula 2014, CIRT timu je prijavljeno 11 incidenata.

Na Portalu eUprave dostupno je 68 elektronskih usluga, iz nadležnosti sedamnaest institucija.

Broj ukupno prodatih .me domena do 7. VII 2014. iznosi 760.545, dok je ukupan broj registrara 181.

Nastavljene su aktivnosti na projektu „Wireless Montenegro“, postavljeno je 28 baznih stanica na 24 lokacije u Podgorici, Nikšiću, Baru, Kotoru, Budvi, aerodromima u Podgorici i Tivtu.

Sprovedene obuke

CIRT je 10-11. VI 2014, u saradnji s organizacijom JICA iz Japana, organizovao obuku na temu „Testiranje ranjivosti sistema“ kojoj su prisustvovali predstavnici 7 institucija državne uprave Crne Gore.

Predstavnici MIDT-a su u okviru projekta TEMPUS „Podrška i uključivanje studenata s invaliditetom u visoko-obrazovne ustanove u Crnoj Gori – SINC@HE“, boravili na Univerzitetu Makedonija, u Grčkoj, u periodu od 17– 21. VI 2014.

Audiovizuelna politika

Ostvareni rezultati

Krajem juna 2014, Agencija za elektronske medije (AEM) je izdala Radio-difuznom centru d.o.o. odobrenje za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev, koja će biti dostupna pod nazivom „MUX 1“. Dobijanjem odobrenja Radio-difuzni centar je stekao status operatora prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije s pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore i pravo da svoju uslugu pruža posredstvom radio-difuznih frekvencija u sve četiri allotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju.

Statistički podaci

Izvještaj o stanju tržišta usluga distribucije radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika – jun 2014, objavljen je početkom jula 2014, dostupan na sajtu Agencije. Prema ovom izvještaju, **21,15%** domaćinstava u Crnoj Gori koristi samo zemaljski (analogni), tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. S druge strane, ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **78,85%**.

Međunarodna saradnja

AEM je u periodu od 4. do 6. VI 2014. bila domaćin 39. sastanka Evropske platforme regulatornih organa – EPRA (European Platform of Regulatory Authorities, www.epra.org).

Predstavnici Agencije su učestvovali u aktivnostima u sklopu regionalnog projekta Savjeta Evrope “Unapređenje slobode izražavanja i informisanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi”, koji je obuhvatio:

- Regionalnu konferenciju: „Indikatori nezavisnosti za regulatorna tijela u oblasti medija”, održanu 6-7. III 2014 u Tirani, Albanija.
- Regionalni sastanak „Definisanje indikatora za utvrđivanje i praćenje transparentnosti, odgovornosti i efikasnosti u radu medijskih regulatornih tijela”, održan 4. IV 2014. u Budvi, Crna Gora.

3.11. POGLAVLJE 11: POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

3.11. Poljoprivreda i ruralni razvoj

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je početkom maja 2014. poslalo prvi nacrt Programa IPARD II Evropskoj komisiji. U toku su konsultacije sa EK za unapređenje programa. Skupština je donijela 25. VII 2014. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju (“Sl. list CG”, br. 34/14).

Pravilnik o minimalnom kvalitetu meda i drugih pčelinjih proizvoda objavljen je 30. VI 2014. („Službeni list CG“ br. 27/14). Pravilnikom su propisani minimalni kvalitet, sastojci, uslovi za stavljanje na tržište i označavanje meda i drugih pčelinjih proizvoda i preparata od meda.

Objavljena su dva pravilnika za oblast zaštite poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda geografskim oznakama:

- Pravilnik o načinu registrovanja oznake porijekla i geografske oznake poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (“Sl. list CG”, br. 27/14).
- Pravilnik o oznakama garantovano tradicionalnog specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (“Sl. list CG”, br. 22/14).

U sklopu sprovođenja programa MIDAS, 20. V 2014. u okviru IV Javnog poziva za podršku investicijama na poljoprivrednim gazdinstvima, potpisan je sporazum sa 21 poljoprivrednim proizvođačem. Ukupna vrijednost ovih investicija je 629.594,58 € od čega će, kada se investicije uspješno implementiraju, proizvođači dobiti bespovratne podrške u vrijednosti od 50%, tj. do 314.797.29 €.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, u okviru MIDAS projekta, 20. V 2014. objavilo je V javni poziv za dodjelu bespovratne (grant) podrške za investicije u poljoprivredna gazdinstva i mjeru “Upravljanje stajskim đubrivom”. Ovaj poziv se finansira od strane GEF-a (Globalnog fonda za zaštitu životne sredine). U saradnji sa MIDAS kancelarijom, organizovana je javna informativna kampanja, u okviru koje su organizovane prezentacije u 11 opština. Za ovaj poziv predviđen je budžet od oko 500.000 €. Iznos prihvatljive investicije kreće se od 3.000 do 15.000 €. Poziv za dostavljanje zahtjeva za odobravanje projekata trajao je od 2. VI do 17. VII 2014.

Na osnovu ugovora potpisanog između Ministarstva finansija/Nacionalnog fonda i izabrane eksterne revizorske kompanije PWC obavljena je procjena usklađenosti uspostavljenog sistema za decentralizovano upravljanje sredstvima iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) za ruralni razvoj. Završni izvještaj sa nalazima dostavljen je 20. VI 2014. Na osnovu ovog izvještaja, u narednom periodu očekuje se priprema akcionog plana za uklanjanje nalaza sa ciljem dobijanja nacionalne akreditacije.

U cilju uklanjanja nalaza eksterne revizije, kao i u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, MPRR je 30. VI 2014. raspisalo javni oglas za zapošljavanje 11 službenika u okviru Direktorata za IPARD plaćanja i dva u okviru Direktorata za ruralni razvoj.

Nakon višemjesečnih pregovora između Svjetske banke i Delegacije Evropske unije u Podgorici o korišćenju sredstava iz V IPA komponente (IPARD) dodijeljenih za 2012, 10. VII 2014. potpisan je sporazum o Povjereničkom fondu. Postignut je dogovor prema kome je Svjetska banka postala odgovorna za novac koji je bio namijenjen za 2012. V IPA komponente (IPARD). Srž sporazuma čini odredba da će se sredstva iz V IPA komponente prebaciti u I IPA komponentu i na taj način biti omogućeno da poljoprivredni proizvođači koriste ta sredstva u obliku mjera sličnih Ipardu. Budžet Povjereničkog fonda je 3,2 miliona eura.

Sporazum o saradnji između Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore i Ministarstva poljoprivrede Estonije je potpisan u Podgorici 7. V 2014.

3.11.1 Organska poljoprivreda i politika kvaliteta

U periodu od 17. – 18. IV 2014. Službenici MPRR učestvovali su na radionici u Zagrebu (Republika Hrvatska) na temu: “Primjena odstupanja za objekte za proizvodnju tradicionalnih proizvoda; Analiza i zakonodavstvo EU u vezi sa odstupanjima od zahtjeva higijenskog paketa.” Odstupanja se odnose pored tradicionalnih proizvoda i na geografski zaštićene proizvode.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja nastavilo je sa sprovođenjem edukativno – informativne kampanje na temu organske proizvodnje i drugih šema kvaliteta. Tokom aprila organizovane su radionice za opštine: Pljevlja, Žabljak i Bijelo Polje.

Sprovedene obuke

U periodu od 5. do 9. V 2014. realizovana je TAIEX ekspertska misija sa ciljem izrade podzakonskih akata o maslinovom ulju.

Službenici Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji i Službe za selekciju stoke, u periodu od 1. do 7. VI 2014. boravili su u studijskoj posjeti Republici Hrvatskoj kako bi stekli praktična znanja iz oblasti dobre poljoprivredne prakse.

U periodu od 12. do 16. VI 2014. u realizaciji TAIEX-a, organizovana je ekspertska misija sa ciljem izrade zakona u oblasti vinarstva.

U organizaciji TAIEX-a, u Podgorici je od 30. VI do 4. VII 2014. održana ekspertska misija za izradu Pravilnika o kvalitetu sirovog mlijeka.

U organizaciji TAIEX-a u Podgorici je od 21. - 22. VII 2014. održana radionica na temu „Zajednička organizacija tržišta u sektoru voća i povrća“.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja sprovodi tvining projekat – Jačanje IPARD strukture u Crnoj Gori. Takođe, organizovana je i prva studijska posjeta Ministarstvu poljoprivrede i Ministarstvu finansija Estonije i Litvanije od 9-13 VI 2014.

3.12. POGLAVLJE 12: BEZBJEDNOST HRANE, VETERINARSKA I FITOSANITARNA POLITIKA

3.12.1. Bezbjednost hrane

Obuke u okviru unaprijeđenog treninga za bezbjednost hrane (BTFS), graničnih inspekcijskih mjesta, kontaminirana u dijelu zvaničnih kontrola za hranu za životinje, nusproizvoda životinjskog porijekla i označavanja hrane pohađalo je 12 službenika iz organa nadležnih za bezbjednost hrane (Veterinarska uprava, Ministarstvo zdravlja, Fitosanitarna uprava i Uprava za inspekcijske poslove).

3.12.2. Veterinarska politika

Donijet je Pravilnik o mjerama za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja ("Sl. list CG", br. 18/2014) u koji je prenesena Direktiva 32001L0089 i Odluka Komisije 32002D0106.

Započela je realizacija Programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja u 2014. („Sl. list CG“, br. 9/14) – koji na cijelom epizootiološkom području Crne Gore sprovode veterinarske ambulante (kojima su ovi poslovi od javnog interesa dodijeljeni u skladu sa Zakonom o veterinarstvu) i Specijalistička veterinarska laboratorija, dok kontrolu vrši veterinarska inspekcija.

Tokom maja je sprovedena prolječna kampanja oralne vakcinacije divljih životinja protiv bjesnila vazdušnom distribucijom vakcina - mamaca na cijeloj teritoriji Crne Gore, osim urbanih područja i velikih vodenih površina. Nabavka vakcina mamaca i distribucija je finansirana od strane EU.

Kontinuirano se sprovode aktivnosti u okviru:

- Projekta CAPS 2 "Jačanje centara za ribarsku proizvodnju i jačanje nadzora zdravstvene bezbjednosti u Jadranskom moru" (Strengthening of Centres for Aquaculture production and Safety surveillance in Adriatic), u kojem je Veterinarska uprava Crne Gore jedan od partnera na projektu.
- IPA 2011 Projekat "Jačanje veterinarskog sektora u Crnoj Gori", koji je počeo u martu 2014. trajaće 18 mjeseci. Prioritetne aktivnosti obuhvataju izradu potrebne legislative (izmjene zakona o I&R životinja i relevantni pravilnici), unapređenje baze podataka za životinje (za ovce i koze) i uspostavljanje sistema za identifikaciju i registraciju svinja.

Obuke u okviru unaprijeđenog treninga za bezbjednost hrane (BTFS) - u dijelu dobrobiti životinja, pohađao je 1 veterinarski inspektor (Uprava za inspekcijske poslove), a tokom TAIEX misije izvršena je početna obuka 2 službenika Veterinarske uprave za evaluaciju efikasnosti oralne vakcinacije divljih životinja protiv bjesnila.

3.12.3. Fitosanitarna politika

Donijeti su:

- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o sredstvima za zaštitu bilja („Sl. list CG“ br. 18/14);
- Program monitoringa rezidua pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2014. godinu („Sl. list CG“, br. 13/14) Celex 32011R0788;
- Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnih organizama *Xanthomonas campestris*, *Cercospora angolensis* Carv.et Mendes i *Guignardia citricarpa* Kiely („Sl. list CG“, br.19/14) celex 32006D0473
- Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava prodajni objekat i skladište sadnog materijala („Sl. list CG“, br. 24/14)
- Naredba o zabrani unošenja krtola merkantilnog krompira porijeklom iz Egipta na teritoriju Crne Gore („Sl. list CG“, br. 27/14)
- Pravilnik o sadržini i načinu vođenja registra sorti poljoprivrednog bilja („Sl. list CG“, br. 28/14)
- Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Guignardia citricarpa* Kiely iz Brazila* („Sl. list CG“, br. 29/14) celex 32004D0416;

Započele su aktivnosti ispitivanja i praćenja štetnih organizama po Programu fitosanitarnih mjera za 2014, kao i sprovođenje hitnih mjera za eradikaciju i suzbijanje crvenog surlaša palmi *Rhynchophorus ferrugineus* (Oliver), karantinski štetnog organizma.

3.13. POGLAVLJE 13: RIBARSTVO

U skladu sa dinamikom pridruživanja sa EU urađene su izmjene i dopune dva podzakonska akta:

- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o osnovnim konstruktivno-tehničkim karakteristikama, načinu upotrebe, vremenu, namjeni, količini i vrsti ribolovnih alata i opreme koja se smije upotrebljavati u velikom i malom privrednom ribolovu („Sl. list CG“, br. 27/14);
- Pravilnik o izmjenama pravilnika o sportsko-rekreativnom ribolovu na moru („Sl. list CG“, br. 22/14).

U cilju daljeg usklađivanja Zakona o morskom ribarstvu i marikulturi sa ciljevima Zajedničke ribarske politike u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja od 2. do 6. VI 2014. održana je TAIEK ekspertna misija na temu “Izmjene zakona o morskom ribarstvu i marikulturi”.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Organizacija za hranu i poljoprivredu (FAO) potpisali su 2. V 2014. Memorandum o saradnji, na osnovu kojeg će Crna Gora biti podržana kroz aktivnosti FAO ADRIAMED projekta za:

- izradu Socio-ekonomske studije morskog ribarstva;
- nadogradnju ribarskog informacionog sistema;
- izradu Strategije i Akcionog plana ribarskog sektora koji će služiti kao osnova za prenošenje, implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU.

U periodu 7. – 9. IV 2014. u Atini (Grčka) održano je vanredno zasijedanje GFCM, sa temom „Nova uloga i pravila GFCM“. Sastanku je prisustvovao predstavnik Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja.

3.14. POGLAVLJE 14: SAOBRAĆAJNA POLITIKA

3.14.1 Pomorski saobraćaj

U junu 2014, donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata ("Sl. list CG", br. 27/14). Ovim zakonom i podzakonskim aktima koji će biti donijeti na osnovu ovog zakona će biti prenijete direktive koje se odnose na zaštitu mora od zagađivanja sa plovnih objekata i to: *Direktiva 2002/59/EZ i Direktiva 2000/59/EZ*.

Projekat VTMISS (Vessel Traffic Monitoring and Information System) je u fazi realizacije, a izrada projektne dokumentacije i isporuka opreme je u toku (radari, VHF oprema, radio linkovi, radiogoniometri, meteo senzori itd). Takođe je urađen i jedan dio obuke za VTMISS za potrebe operatera u Upravi pomorske sigurnosti.

Saradnja na regionalnom nivou je nastavljena i intenzivirana učešćem u novom projektu EASYCONNECTING koji se finansira preko Jadranskog programa EU za prekograničnu saradnju.

Uprava pomorske sigurnosti učestvuje, u svojstvu posmatrača, u projektu ANNA koji se finansira preko programa TEN-T Motorways of the Sea.

U junu 2014. predstavnici EMSA-e su boravili u Crnoj Gori gdje su održali dvodnevnu obuku za CleanSeaNet u Upravi pomorske sigurnosti. CleanSeaNet sistem je u potpunosti funkcionalan u Crnoj Gori i Uprava pomorske sigurnosti redovno dobija satelitske snimke s informacijom o naftnim mrljama. Crna Gora je po prvi put u maju 2014. učestvovala u radu ekspertske radne grupe za EU LRIT Data Centru u Lisabonu gde su dogovoreni dalji koraci oko implementacije ovog sistema kao i obuka za korišćenje ovog sistema.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Uprava pomorske sigurnosti su poslali zvaničan zahtjev Evropskoj komisiji za učlanjenje, u svojstvu posmatrača, u SafeSeaNet sistem, kao i zahtjev za učestvovanje u ekspertskim grupama koje se tiču SafeSeaNet-a. Ovo je važno iz razloga što se želi preko projekta IPA 2011 napraviti kompatibilan sistem sa SafeSeaNet-om, kao i da se ta kompatibilnost ispita i održi u narednom periodu.

U istom zahtjevu prema EK je zatražen i posmatrački status u ekspertskoj radnoj grupi eMS (*Expert group on Maritime administrative simplification and electronic information services* eng.) koja se bavi implementacijom direktive EU 2010/65 i pojednostavljenjem procedura prijave dolaska/odlaska brodova u/iz crnogorskih luka. Ovo je važno iz razloga implementacije same direktive u Crnoj Gori.

3.14.2. Drumski saobraćaj

Usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Sl. list CG" br. 18/2014).

3.14.3 Željeznički saobraćaj

Usvojen je Zakon o kombinovanom prevozu tereta ("Sl. list CG", br. 27/14).

U aprilu 2014. je potpisan Memorandum o saradnji između Direkcije za željeznice Crne Gore i Regulatornog organa za željeznički saobraćaj Kosova.

3.14.4. Vazdušni saobraćaj

U periodu 1. IV -16. VII 2014, na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12) donijeti su sljedeći pravilnici:

- Pravilnik o stručnom osposobljavanju lica koja obavljaju poslove od značaja za sigurnost vazdušnog saobraćaja na aerodromu ("Sl. list CG", br.19/14);
- Pravilnik o zahtjevima za koordinisano uvođenje data link usluga za jedinstveno evropsko nebo ("Sl. list CG", broj 27/14);
- Pravilnik o zahtjevima za automatske sisteme za razmjenu podataka u letu u svrhu najave, koordinacije i primopredaje letova između jedinica kontrole letenja („Sl. list CG“, broj 27/14);
- Pravilnik o standardima i kriterijumima za nesmetanu upotrebu operativnih površina, objekata, uređaje i opreme na aerodromu („Sl. list CG“, br. 27/14);
- Pravilnik o načinu dostavljanja informacija o uspostavljanju i izmjeni funkcionalnog bloka vazdušnog prostora („Sl. list CG“, br. 27/14);
- Pravilnik o detaljnim pravilima za implementaciju mrežnih funkcija upravljanja vazdušnim saobraćajem („Sl. list CG“, br. 27/14);
- Pravilnik o koordinisanom uvođenju govornih komunikacija sa razmakom govornih kanala od 8,33 KHz za jedinstveno evropsko nebo („Sl. list CG“, br. 27/14);
- Pravilnik o uslovima i načinu dodjele i upotrebe kodova Mod S integratora za jedinstveno evropsko nebo („Sl. list CG“, br. 27/14);
- Pravilnik o načinu identifikacije vazduhoplova, karakteristikama i interoperabilnosti sistema za nadzor za jedinstveno evropsko nebo („Sl. list CG“, br. 27/14).

3.15. POGLAVLJE 15: ENERGETIKA

3.15.1. Normativni okvir

Vlada je 10. VII 2014. donijela Strategiju razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine – Bijelu knjigu.

Pripremljen je Nacionalni akcioni plan korišćenja energije iz obnovljivih izvora do 2020. godine (NAPKEOI) i dostavljen Sekretarijatu Energetske zajednice i relevantnim institucijama u Crnoj Gori, radi davanja komentara. U toku su korekcije NAPKEOI, u skladu sa dostavljenim komentarima, i priprema ovog dokumenta za dostavljanje Vladi na donošenje.

Vlada je 8. V 2014. donijela Uredbu o izmjeni Uredbe o načinu sticanja statusa i ostvarivanja prava povlašćenog proizvođača električne energije ("Sl. list CG", br. 28/14) i Uredbu o izmjeni Uredbe o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije ("Sl. list CG", br. 28/14).

Regulatorna agencija za energetiku je donijela:

1. Odluku o trajanju drugog regulatornog perioda, od 18. VI 2014.
2. Metodologiju o izmjenama i dopunama metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda Javnog snabdjevača i regulisanih tarifa sa snabdijevanje električnom energijom, od 18. VI 2014.
3. Izvještaj o stanju energetskog sektora, koji je dostavljen Skupštini Crne Gore na odobravanje 30. VI 2014.
4. Odluku o utvrđivanju cijene električne energije iz domaćih izvora za isporuku po regulisanim tarifama, od 1. VII 2014.
5. Odluku o utvrđivanju iznosa korekcija naknade za rad Crnogorskog operatora tržišta električnom energijom DOO Podgorica, od 3. VII 2014.
6. Odluku o utvrđivanju iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić, od 3. VII 2014.
7. Odluku o utvrđivanju iznosa korekcija naknade Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić za Javnog snabdjevača, od 3. VII 2014.
8. Odluku o utvrđivanju iznosa korekcija regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica, od 3. VII 2014.
9. Odluku o odobravanju tabela sa iznosima cijena korekcija, od 11. VII 2014.

3.15.1.1. Statistički podaci

Regulatornoj agenciji za energetiku podnijeto je 35 žalbi. Za obračun neovlašćeno preuzete električne energije podnijeto je 20 žalbi, zbog obustave isporuke električne energije 14 žalbi i jedna na rješenje o saglasnosti na priključenje male elektrane.

3.15.2. ENERGETSKA EFIKASNOST

3.15.2.1. Bilans ostvarenih rezultata

U periodu april – septembar 2014. sprovedene su sljedeće aktivnosti projekta Energetska efikasnost u Crnoj Gori (MEEP):

- Pripremljena je projektna dokumentacija za unapređenje energetskih karakteristika objekata: Opšta bolnica Cetinje, Dom zdravlja Cetinje, Opšta bolnica Kotor, Dom zdravlja Kotor (u dalje tekstu I set objekata) i Instituta za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore.
- Poziv za dostavljanje ponuda za rekonstrukciju Kliničkog centra Crne Gore i I seta objekata je obavljen 4. VII 2014. i otvoren je do 2. IX 2014.
- U toku je evaluacija ponuda za dodjelu ugovora „Rekonstrukcija termo-tehničkih instalacija sa pratećim radovima u objektima Kliničkog centra Crne Gore“.
- Takođe, u toku je evaluacija ponuda za dodjelu ugovora „Izrada detaljnih energetskih pregleda, projektne dokumentacije, izvođenje tehničkog monitoringa i evaluacije i vršenje usluge nadzora nad izvođenjem radova za objekte Kliničkog centra Crne Gore (glavna zgrada i Institut za bolesti djece), Doma zdravlja Andrijevića, Doma zdravlja Berane, Doma zdravlja Kolašin i Doma zdravlja Nikšić i I seta objekata.

Ministarstvo ekonomije je, u saradnji s Njemačkom bankom za razvoj (KfW), pokrenulo „Program energetske efikasnosti u javnim zgradama“ (EEPPB) u vrijednosti 13 miliona eura. Cilj Programa je unapređenje energetske efikasnosti i uslova komfora u ciljnim zgradama, koje su u nadležnosti Ministarstva prosvjete i sporta (osnovne, srednje i specijalne škole, vrtići i studentski domovi). U periodu april – septembar 2014. sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- potpisan je ugovor sa izvođačem radova za rekonstrukciju objekata u klasterima I i II (8 obrazovnih ustanova),
- završena je pretkvalifikacija za tenderski postupak za izbor izvođača radova za klastere III i IV (8 obrazovnih ustanova).

Ministarstvo ekonomije Crne Gore u saradnji sa partnerima - Programom životne sredine pri Ujedinjenim nacijama (UNEP) i italijanskim Ministarstvom životne sredine, kopna i mora (IMELS) implementira projekat MONTESOL, koji ima za cilj uspostavljanje atraktivnog i održivog finansijskog mehanizma za obezbjeđivanje kredita za domaćinstva za ugradnju solarnih kolektora. Za potrebe MONTESOL projekta predviđena su sredstva u visini od 1 milion USD, koja su predviđena za implementaciju i subvencioniranje kamatne stope kod komercijalnih banaka.

U julu 2014. projekt MONTESOL je proširen i na određen broj pravnih lica iz turističkog sektora, za koja će maksimalni iznos kredita iznositi 50.000 €, sa periodom otplate do 7 godina i kamatnom stopom 0 %.

Ministarstvo ekonomije/Direktorat za energetske efikasnosti je odgovorno za implementaciju politike energetske efikasnosti u sektoru zgrada. Uspješna implementacija uspostavljenog pravnog okvira zahtijeva i određene aktivnosti na jačanju stručnih kapaciteta i obezbjeđenje odgovarajućih alata za sagledavanje energetske karakteristika zgrada i njihovo sertifikovanje. Ovo je uslovilo da Ministarstvo ekonomije, uz finansijsku podršku Vlade Kraljevine Norveške, pokrene projekat koji ima dva glavna cilja:

1. Izrada nacionalnog softvera za proračun energetske karakteristika zgrada i pilot energetski pregledi i sertifikovanje zgrada; i
2. Izrada nacionalnog inventara zgrada uz određivanje referentnih zgrada, u skladu sa zahtjevima EU direktiva, utvrđivanje nacionalnog potencijala za uštedu energije u sektoru zgrada, kao i izračunavanje troškovno-optimalnih nivoa (*cost-optimal levels*).

Početkom juna 2014. ponovljen je poziv za izbor konsultantske firme za realizaciju projekta.

3.15.3. NUKLEARNA ENERGIJA I PITANJA RADIJACIJE

3.15.3.1. Bilans ostvarenih rezultata

Vlada Crne Gore je 19. V 2014. razmotrila i usvojila Osmi nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima i dostavila Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju. Početkom jula 2014, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je izradilo Deveti nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima i dostavilo ga institucijama na mišljenje, nakon čega će isti biti dostavljen Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju.

Vlada je 19. VI 2014. usvojila Okvirni program za saradnju Crne Gore sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju – IAEA (2014-2020). Ovaj Okvirni program (CPF) obuhvata

razvojne prioritete koje su usaglasili predstavnici Crne Gore i Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) za period 2014-2020.

3.15.3.2. Statistički podaci

Na osnovu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl. list CG“, br. 56/09, 58/09) Agencija za zaštitu životne sredine je u izvještajnom periodu izdala 7 dozvola za obavljanje radijacione djelatnosti-korišćenje izvora jonizujućeg zračenja, 12 dozvola za uvoz, izvoz i tranzit i 1 odobrenje za prevoz.

Na osnovu Zakona o inspekcijskom nadzoru („Sl. list RCG“, br. 39/03 i „Sl. list CG“, br. 76/09, 57/11) i Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl. list CG“, br. 56/09, 58/09), međunarodno potvrđenih ugovora i konvencija i drugih zakonskih propisa, ekološki inspektor za zaštitu od jonizujućeg zračenja je:

- izvršio **91 inspekcijski nadzor za kontrolu lica koja obavljaju radijacionu djelatnost** (usmene opomene za manje nepravilnosti pri radu);
- donio **33 rješenja koja se odnose na preduzimanje određenih mjera i radnji**, u cilju: otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, mjerenja stepena individualnog spoljašnjeg izlaganja profesionalno izloženih lica, vršenja zdravstvenih pregleda profesionalno izloženih lica koja rade u zoni zračenja, dozimetrijskih ispitivanja, kontroli radne sredine i mjerenja radi sprovođenja programa osiguranja i kontrole kvaliteta za izvore jonizujućeg zračenja, pribavljanja Rješenja o ispunjenosti propisanih uslova za korišćenje izvora jonizujućeg zračenja.
- Izvršio **5.130 kontrola na radioaktivnost roba pri uvozu** u saradnji sa D.O.O. »Centar za ekotoksikološka ispitivanja« i A.D. »Institut za crnu metalurgiju« Nikšić i na osnovu izvještaja odobrio uvoz.

Na osnovu Zakona o prevozu opasnih materija („Sl. list CG“, br. 05/08) u izvještajnom periodu izdato je sedam saglasnosti za višekratni prevoz, uvoz, izvoz radioaktivnog materijala i izvora jonizujućeg zračenja Agenciji za zaštitu životne sredine u postupku izdavanja dozvola.

3.15.3.3. Jačanje administrativnih kapaciteta

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu životne sredine i D.O.O. »Centar za ekotoksikološka ispitivanja« u okviru projekta INT9176 organizovali su interregionalni trening kurs posvećen upravljanju iskorišćenim zatvorenim radioaktivnim izvorima kategorije 3-5, uključujući praktičnu demonstraciju procedure kondicioniranja.

U organizaciji Misije OEBS u Crnoj Gori je 10. VI 2014. održana Regionalna konferencija „Izazovi i iskustva u upravljanju životnom sredinom regiona“, usmjerena na jačanje regionalne saradnje u oblasti nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja.

3.15.4. OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

3.15.4.1. Bilans ostvarenih rezultata

Na osnovu sprovedenog trećeg tendera, 23. IV 2014. potpisana su četiri ugovora o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na sljedećim vodotocima: Bistrica-pritoka Ljuboviđe, Đurička rijeka sa pritokama, Vrbnica i Kaludarska rijeka. Takođe, Ministarstvo ekonomije je sprovelo još jedan tenderski postupak, na osnovu inicijative zainteresovanog lica na osnovu kojeg je u

maju ove godine zaključilo još dva ugovora o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotocima Kutska i Mojanska rijeka.

Na osnovu izdate energetske dozvole, 24. IV 2014. zaključen je Ugovor o koncesiji za izgradnju male hidroelektrane (mHE „Raštak 2“) na vodotoku Raštak.

Aneks Ugovora o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Crnja, kojim se produžava rok za izgradnju planiranih malih hidroelektrana potpisan je 20. V 2014.

Sporazum o raskidu Ugovora o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Zaslavnica potpisan je 25. VI 2014.

Za potrebe izgradnje vjetroelektrane Krnovo bilo je neophodno sprovesti postupak eksproprijacije zemljišta u privatnoj svojini. S obzirom da je proces eksproprijacije završen početkom ove godine, pripremljen je i potpisan Aneks Ugovora o eksproprijaciji 23. IV 2014. Potpisivanjem pomenutog Aneksa stvoreni su uslovi u pogledu ostvarivanja odgovarajućeg prava na zemljište za izdavanje građevinske dozvole i početka realizacije projekta. U skladu sa navedenim, investitor je dobio građevinsku dozvolu 7. V 2014, a ista je postala konačna i pravosnažna 13. VI 2014.

Ministarstvo ekonomije je u cilju omogućavanja realizacije projekta izgradnje vjetroelektrane na lokalitetu Možura intenziviralo komunikaciju sa investitorom. Investitor je u utvrđenom roku predao zahtjev za izdavanje građevinske dozvole 30. VI 2014.

3.15.5. OBAVEZNE REZERVE NAFTE

Ministarstvo ekonomije je formiralo radnu grupu, čiji rezultat rada treba da omogući implementaciju direktive 2009/119/EZ o obaveznim rezervama nafte i/ili naftnih derivata u Crnoj Gori. Radnu grupu, pored predstavnika Ministarstva ekonomije, čine predstavnici Ministarstva finansija, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, Regulatorne agencije za energetiku, kao i predstavnici naftnih kompanija (Jugopetrol - Kotor, Montenegro Bonus - Cetinje).

Radna grupa je imala više konstruktivnih sastanaka, pri čemu treba istaći kvalitetnu saradnju sa EK putem TAIEX instrumenta. Mađarski ekspert koji je angažovan preko TAIEX instrumenta je imao više sastanaka s predstavnicima radne grupe u periodu od 9-13. VI 2014. Takođe, radna grupa je u okviru bilateralne saradnje 27. VI 2014. imala sastanak sa slovenačkim ekspertom i tom prilikom se upoznala sa iskustvima uvođenja strateških rezervi naftnih derivata u Republici Sloveniji.

Kako je uvođenje strateških rezervi naftnih derivata u Crnoj Gori od velike važnosti, u daljem postupku pristupanja Crne Gore EU, radna grupa će nastaviti svoje aktivnosti u cilju izrade kvalitetnog Akcionog plana, kojim bi se definisali preduslovi i rokovi za uvođenje strateških rezervi naftnih derivata u Crnoj Gori.

3.16. POGLAVLJE 16: POREZI

Donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Sl. list CG, br. 34/2014").

U Poreskoj upravi je implementiran, testiran i uveden u upotrebu projekat UCG3, koji pokriva online i interno podnošenje prijava za PDV, dobiti, finansijskih iskaza i povraćaja PDV-a.

Projekat je implementiran u okviru IPA 2010. Nove eUsluge su: pregled Registra poreskih obveznika; pregled Registra PDV obveznika; pregled predatih finansijskih iskaza; podnošenje PDV prijava; predaja zahtjeva za povraćaj PDV-a; podnošenje prijava poreza na dobit i predaja i unos finansijskih iskaza.

Napravljen je dokument za projekat razmjene podataka između Poreske uprave i ostalih institucija (Monstat i Katastar nepokretnosti), a u toku je implementacija prvog servisa za potrebe Uprave policije, radi sprovođenja prinudne naplate.

Shodno Uredbi o uslovima i kriterijumima objavljivanja liste poreskih dužnika, Poreska uprava, na svom sajtu, kvartalno objavljuje liste 200 najvećih poreskih dužnika zbog neplaćenog poreza i 50 dužnika po osnovu duga za neplaćene poreze i doprinose iz i na lična primanja. Takođe se kvartalno objavljuje i Bijela lista poreskih obveznika, koji izmiruju poreske obaveze i poštuju poreske propise.

U toku je izrada Poslovne strategije Poreske uprave za period druga polovina 2014-2019.

Službenici UC su u ovom periodu pohađali obuke na sljedeće teme: Strukturalni izazovi za oporavak ekonomije, Postupak kod velikih poreskih obveznika, Administrativna saradnja i uzajamna pomoć u oblasti oporezivanja i kompjuterizacije, Minimiziranje fiskalnih utaja itd.

3.18. POGLAVLJE 18: STATISTIKA

3.18.1.1 Zakonodavni okvir

Shodno članu 44 Zakona o državnoj upravi Crne Gore (Sl. list CG, br. 22/08 i 42/11), direktor Zavoda za statistiku je, po prvi put, nominovan na osnovu javnog konkursa (stav 3), na fiksni mandat od pet godina (stav 4), čime je obezbijeđeno poštovanje principa 1. Profesionalna nezavisnost Evropskog kodeksa prakse. Rješenjem o imenovanju za direktoricu je imenovana mr Gordana Radojević, dosadašnja direktorica Zavoda za statistiku (Sl. list CG, br. 15/14).

U toku referentnog perioda u junu 2014. je potpisan Memorandum o saradnji s Centralnom bankom Crne Gore u cilju jačanja saradnje i razmjene podataka proizvođača zvanične statistike u okviru crnogorskog statističkog sistema.

3.18.1.2 Administrativni kapaciteti

Trenutno je u okviru Zavoda za statistiku zaposleno 103 lica.

U cilju jačanja administrativnih kapaciteta i stručnog usavršavanja, u periodu januar-jun 2014. dva službenika Zavoda za statistiku su stažirala u Eurostatu.

Takođe, u cilju povećanja prostornih kapaciteta Vlada Crne Gore je dodijelila dodatni prostor od 100m² Zavodu za statistiku.

3.18.1.3. Prenos podataka Eurostatu

Zavod za statistiku šalje Eurostatu putem portala Edamis i aplikacije Edamis podatke iz 29 domena. Ukupno se šalje 85 različitih datasetova. Konstantno se radi na povećanju broja domena i datasetova za koje se podaci šalju preko Edamisa.

3.18.1.4. Registri i klasifikacije

Vlada je 19. VI 2014. usvojila Nacionalnu klasifikaciju obrazovanja koja je usklađena s međunarodnom klasifikacijom ISCED 2011.

3.18.2. STATISTIČKE OBLASTI

3.18.2.1. Nacionalni računi

U redovnoj dinamici objavljeni su podaci godišnjeg bruto domaćeg proizvoda za 2012. i kvartalnog bruto domaćeg proizvoda za period I - IV kvartal 2013.

U izvještajnom periodu radilo se na sprovođenju aktivnosti na implementaciji izmjena u ESA metodologiji (koje se odnose na implementaciju nove metodologije ESA 2010) koje imaju direktan uticaj na nivo BDP-a: „Kapitalizacija troškova istraživanja i razvoja“ i „Tretman vojne opreme“.

U drugom kvartalu 2014. objavljeni su preliminarni podaci kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (BDP) za I kvartal 2014.

3.18.2.2. Poslovna statistika

SBS statistika: istraživanje se sprovело po prvi put kompilacijom raspoloživih administrativnih izvora podataka.

3.18.2.2.3. Statistika platnog bilansa

U junu 2014. su započete aktivnosti na pripremi raspoloživih podataka platnog bilansa za transmisiju Eurostat-u putem portala Edamis u skladu s regulativama EU.

Počev od I kvartala 2014. CBCG izrađuje statistiku platnog bilansa u skladu s novom metodologijom MMF-a, koja je objavljena u šestom izdanju Priručnika za platni bilans i međunarodnu investicionu poziciju - BPM6 (Balance of Payments and International Investment Position Manual, sixth edition, IMF, 2009). Podaci za 2013. i I kvartal 2014. su revidirani i u skladu su sa novom metodologijom, dok je revizija podataka za ranije godine u toku.

CBCG redovno dostavlja podatke platnog bilansa Crne Gore Eurostat-u na kvartalnom i godišnjem nivou. Eurostat-u su 24. VI 2014. dostavljeni podaci platnog bilansa za I kvartal 2014. u skladu sa novom metodologijom (BPM6).

3.18.2.3. Kratkoročne statistike i cijene

Aktivnosti u okviru kratkoročnih statistika sprovedene su u planiranoj dinamici.

3.18.2.4. Statistika poljoprivrede i životne sredine

Izvještaj o kvalitetu u biljnoj proizvodnji pripremljen je i poslat Eurostat-u u aprilu 2014.

Izvršeno je metodološko usklađivanje u okviru statistike klanja stoke u klanicama, uvođenjem novih varijabli. Kreiran je i Izvještaj o kvalitetu statistike stoke, mesa, jaja i mlijeka. U okviru statistike klanja stoke, u maju 2014. uspostavljene su kalkulacije za obračun bruto domaće proizvodnje mesa i procjene proizvodnje mesa (GIP forecast).

U okviru agromonetarne statistike završena su dva izvještaja i to: Izvještaj o apsolutnim cijenama poljoprivrednih proizvoda (Agricultural Absolute Prices Inventory) i Izvještaj o računima u poljoprivredi (Inventory of the EAA methodology in Montenegro). Izvještaji su u maju 2014. poslali Eurostat-u.

3.18.2.5. Društvena statistika

U junu 2014. su poslali podaci (Eurostat's first "DEMOBAL" data collection) o demografskoj statistici shodno novousvojenoj regulativi (the Regulation (EC) 1260/2013) zajedno sa metadata dokumentom.

U dijelu ankete o potrošnji domaćinstava, tokom ovoga perioda poslali su mikro podaci Eurostat-u za godišnje podatke za 2010. i izvršena je validacija dobijenih indikatora.

Statistika prihoda i uslova života (SILC) - napredak u posmatranom periodu je ostvaren usaglašavanjem upitnika sa relevantnim regulativama i metodologijom Eurostata. Revidirani su postojeći upitnici (SILC) i dodate longitudinalne varijable u upitnicima za 2014.

3.19. POGLAVLJE 19: SOCIJALNA POLITIKA I ZAPOSŁJAVANJE

Radno pravo

Skupština je 16. VII 2014. donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu ("Sl. list CG", br. 31/14).

Zdravlje i zaštita na radu

Skupština je 9. VII 2013. donijela Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Sl. list CG“, br. 35/13). Zakonom se, između ostalog, od nejonizujućih zračenja uređuje zaštita života i zdravlja ljudi, lica koja rade sa izvorima nejonizujućih zračenja ili se u procesu rada nalaze u poljima nejonizujućih zračenja (profesionalno izložena lica).

Na osnovu Zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja, izrađeno je pet podzakonskih akata, od čega su četiri objavljena u Službenom listu, i to: Pravilnik o sadržaju i načinu dostavljanja izvještaja o sistematskom ispitivanju nivoa nejonizujućih zračenja ("Sl. list CG", 56/13), Pravilnik o načinu vođenja evidencije o izvorima nejonizujućih zračenja ("Sl. list CG", br. 56/13), Pravilnik o načinu određivanja i granicama najvećeg dopuštenog nivoa izlaganja optičkom zračenju („Sl. list CG“, br. 2/14), Pravilnik o bližem sadržaju procjene rizika („Sl. list CG“, br. 14/14) i Pravilnik o bližem sadržaju akcionog programa o sprovođenju mjera zaštite od nejonizujućih zračenja (Sl. list CG, br. 23/14).

Skupština je 25. VII 2014. donijela Zakon o zaštiti i zdravlju na radu.

Politika zapošljavanja

Kretanja na tržištu rada tokom prve polovine 2014. ukazuju na trend oporavka nakon dužeg uticaja ekonomske krize.

Broj zaposlenih prema administrativnim izvorima je na kraju maja 2014. bio 174.917 što je za 0,34 % povećanje u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Prosječan rast zaposlenosti u periodu 1. I-30. V 2014. u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je 0,8%.

S druge strane, tokom perioda januar–maj 2014. zabilježen je i rast nezaposlenosti od 5,8%, u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupno posmatrajući, potražnja je u prvom polugodištu ove godine bila za 25,5% veća u odnosu na isti period 2013. Najveći dio potražnje, oko 70%, iskazan je u djelatnostima koje karakteriše sezonski karakter, odnosno u djelatnosti usluga smještaja i ishrane, građevinarstvu, trgovini i administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima.

Ovi podaci ukazuju na blagi oporavak privredne aktivnosti. Rast potražnje za radnom snagom iskazanom kroz oglašena radna mjesta i rast broja zaposlenih, ukazuju na dobre implikacije u budućem periodu.

Pripreme za Evropski socijalni fond

Treći nacrt Operativno-identifikacionih obrazaca (OIS) za sve mjere unutar OP RLJR 2012-2013 je podniet u junu 2014. Delegaciji EU u Crnoj Gori na dalje razmatranje, na koji Delegacija EU nije imala dodatnih komentara i konstatovala je da su svi prethodni komentari uvršteni u ovu verziju OIS-a.

Ministarstvo finansija - Nacionalni fond na čelu s Nacionalnim službenikom za ovjeravanje (NAO) je u cilju jačanja kapaciteta i pripreme za obaveze koje IPA IV OS očekuju nakon dobijanja akreditacije i potpisivanja finansijskog sporazuma s EK, pokrenuo postupak simulacije izdavanja Izjave o jemstvu za IPA IV komponentu. Izjava o jemstvu predstavlja svojevrsnu garanciju efikasnog funkcionisanja sistema upravljanja i kontrole i krajem juna 2014. izdata je od strane Rukovodilaca Tijela odgovornih za prioritet/mjeru (BRPM) i Implementacionog tijela prema Rukovodiocu Operativne strukture (HOS) i HOS-a prema NAO-u za period od 1. I-30. VI 2014.

Počela je implementacija IPA projekta „Jačanje upravljanja fondovima EU i opšte administrativne procedure“ koji će dodatno promovisati decentralizovani sistem upravljanja i pružiti podršku održavanju uspostavljenih institucionalnih kapaciteta i procedura za IPA komponente u tom pogledu.

Paralelno s radom na IPA IV komponenti, u izvještajnom periodu se radilo i na programiranju IPA II 2014-2020. Službenici uključeni u proces programiranja naredne finansijske perspektive su imali priliku da dobiju neophodne informacije na informativnoj sesiji koja je organizovana od strane DG ELARG, a u saradnji s MVPEI. Takođe, radna grupa za Sektor 7: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika je u izvještajnom periodu održavala sastanke i radionice tokom kojih je izrađena prva radna verzija Sektorskog planskog dokumenta (SPD) za navedeni sektor. Nacrt ovog dokumenta je prosljeđen EK na komentare.

Osim toga, sektorska radna grupa pripremila je i tri akciona dokumenta u okviru programiranja za IPA II za 2014, i to za:

- Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih organa za implementaciju pravila EU o koordinaciji socijalne sigurnosti;
- Reformu sistema socijalne i dječije zaštite;
- Poboljšanje zdravstvene i radne sposobnosti stanovništva i smanjenje invalidnosti.

Socijalna inkluzija

Ključni rezultati i realizovane aktivnosti na komponenti II, koju sprovodi UNDP

Tenderska procedura za odabir izvođača radova na Dnevnom centru za djecu sa smetnjama u razvoju u Podgorici završena je potpisivanjem Ugovora sa kompanijom “Bombeton” u vrijednosti 183,770.73 EUR. Početak radova ozvaničen je 8. IV 2014. Radovi na Dnevnom centru za djecu sa smetnjama u razvoju u Podgorici intenzivirani su nakon usaglašavanja projektne dokumentacije – u potpunosti je završen i revidiran projekat sanacije konstrukcije i

detalji usaglašeni sa izvođačem radova. Na osnovu projekta sanacije, napraviće se aneks ugovora s izvođačem na iznos od blizu 36,000 EUR.

U aprilu 2014. produženi su ugovori s 20 pružalaca usluga socijalne zaštite do 3. VI 2014. Iz budžeta projekta, za podršku razvoju usluga socijalne zaštite opredijeljeno ukupno 782.749 EUR.

Mapiranje usluga socijalne i dječje zaštite odrađeno je u aprilu i maju 2014. Po preliminarnim podacima, identifikovano je 74 pružaoca usluga, 31% su pružaoci usluga podržani kroz projekat, a oko 11% su Dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju (ukupno osam).

Skupštine sedam opština (Bar, Bijelo Polje, Nikšić, Plužine, Šavnik, Mojkovac i i Glavni grad Podgorica) usvojile su Lokalne planove za unapređenje socijalne inkluzije – razvoj usluga socijalne zaštite. Izrada lokalnih planova za razvoj usluga socijalne zaštite podržana je u ukupno 15 opština.

U periodu 23-26. VI 2014. realizovana je obuka za predstavnike lokalnih samouprava, Sekretarijata za društvene djelatnosti i socijalnu zaštitu iz 15 opština na temu „Sprovođenje Lokalnih planova za razvoj usluga socijalne zaštite“.

Sprovedena je evaluacija 23 usluge socijalne zaštite u devet opština.

U periodu 23-26. VI 2014. realizovana je studijska posjeta Sloveniji na temu finansiranje, ugovaranje i organizovanje usluga socijalne zaštite za predstavnike Ministarstva rada i socijalnog staranja, Zajednice opština i javnih ustanova Dom za stare Grabovac i Dom za stare Bijelo Polje.

U periodu 30. VI – 4. VII 2014. pružena je podrška JU Zavod „Komanski most“ u organizovanju Odjeljenja za osobe s teškim oblikom autizma i osobe s nepoželjnim ponašanjem i sprovedena edukacija za rad s licima s autizmom za sve zaposlene u sklopu realizacije Plana transformacije JU Zavod „Komanski most“.

Osobe s invaliditetom

Od 2-6. VI 2014. održana je petodnevna obuka o ulozi i svrsi dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju, o metodama individualnog i grupnog rada s djecom i mladima s kompleksnim smetnjama u razvoju i o načinima usvajanja bazičnih životnih vještina, za zaposlene u dnevnim centrima i Dječjem domu „Mladost“ u Bijela.

U periodu od 11-13. VI 2014. održana je interaktivna radionica za predstavnike svih centara za socijalni rad i Dječjeg doma „Mladost“ iz Bijele, čiji je cilj: edukacija stručnih radnika iz oblasti socijalnog staranja za praktičnu primjenu međunarodnih standarda i prenošenje primjera dobre prakse za pripremu i podršku djeci sa smetnjama u razvoju koja mijenjaju smještaj. Ovoj radionici prisustvovalo je 30 stručnih radnika iz nadležnih centara i Dječjeg doma „Mladost“ iz Bijele.

Iz istih sredstava organizovana je i edukacija svih zaposlenih u JU Zavodu „Komanski most“, u periodu od 30. VI-4. VII 2014. na teme „Autizam, etiologija, simptomatologija i dijagnostika“, „Autizam i agresivno ponašanje“, „Poremećaj ishrane i seksualnost osoba s autizmom“, „Uređenje prostora za osobe s autizmom“, „Dijagnostički instrumenti i autizam“, kao i niz drugih praktičnih savjeta vezanih za konkretne svakodnevne probleme korisnika.

Održane su dvije Sjednice Savjeta za brigu o osobama s invaliditetom.

U aprilu 2014. Skupština Glavnog grada je usvojila Akcioni plan za prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi u vlasništvu Glavnog grada za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica s invaliditetom za 2014-2015.

Socijalna zaštita

Usvojeni podzakonski akti – Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga porodičnog smještaja – hraniteljstva i porodičnog smještaja, Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja u prihvatilištu-skloništu („Sl. list CG“, br. 26/14).

Protokol o jačanju međusektorske saradnje za prevenciju institucionalizacije djece potpisan je od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva prosvjete i Ministarstva zdravlja 14. IV 2014. Organizovana je prezentacija *Protokola* za 70 predstavnika tri sektora – socijalnog staranja, prosvjete i zdravlja 23. IV 2014.

Sprovedena Finalna eksterna evaluacija Komponente III u maju i junu 2014. od strane Promeso Consulting, u okviru koga je terenski rad (sastanci, posjete institucijama i ustanovama, fokus grupe i intervjui) obavljen u periodu 8-20. V 2014.

Nabavljena je i isporučena oprema za Zavod za socijalnu i dječju zaštitu, Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju u Podgorici i Malu grupnu kuću u Bijelom Polju.

Završen je i odštampan Vodič za hranitelje koji je namijenjen i zaposlenima u centrima za socijalni rad za lakšu primjenu podzakonskog akta o hraniteljstvu.

U okviru sveobuhvatne reforme centara za socijalni rad, organizovana je osnovna i napredna obuka 19 stručnih radnika centara za socijalni rad o metodologiji vođenja slučaja. Osnovna obuka je organizovana 9-13. V 2014, a napredna 30. VI–2. VII 2013.

Studijska posjeta Sloveniji o o načinu rada njihovih centara za socijalni rad i metodologiji vođenja slučaja, organizovana je za predstavnike Ministarstva rada i socijalnog staranja i Centara za socijalni rad u periodu 30. VI -3. VII 2014.

Organizovana je napredna obuka za 32 zaposlena u dnevnim centrima za djecu sa smetnjama u razvoju u periodu 2-6. VI 2014. Obuku su sprovedeli stručnjaci Asocijacije za promociju inkluzije u Srbiji – SAPI.

Organizovane su interaktivne radionice sa stručnim radnicima centara za socijalni rad koji imaju certifikate za obuku hraniteljskih porodica kao i prve radionice s hraniteljima. Radionice i obuka za hranitelje su sprovedene uz podršku konsultantkinje Dobrile Grujić u tri grupe: u Bijeloj 3-4. VI 2014. za 15 učesnika, u Bijelom Polju 9-10. VI 2014. za 27 učesnika i u Podgorici 11-12. VI 2014. za 13 učesnika.

Organizovan je jednodnevni seminar o pravnoj zaštiti djece sa fokusom na starateljstvo za više od 40 zaposlenih u centrima za socijalni rad (uglavnom pravnika) i predstavnike Ministarstva rada i socijalnog staranja 5. VI 2014. Takođe je organizovana i obuka stručnih radnika o pripremi djece prilikom promjene smještaja: za zaposlene u Resursnom centru „Podgorica“ 7. VI 2014.; za 22 predstavnika komisija za usmjeravanje djece s posebnim obrazovnim potrebama 10. VI 2014; za 26 zaposlenih u centrima za socijalni rad 11-13. VI 2014. i za 10 zaposlenih u Dječjem domu „Mladost“ u Bijeloj 15-16. VI 2014.

Antidiskriminacija i jednake mogućnosti⁶

Skupština je 18. VII 2014. donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda („Sl. list CG“, br. 32/14).

Seminar/radionica o učenju različitih iskustava registrovanog partnerstva (austrijsko, njemačko, holandsko, britansko i italijansko iskustvo i praksa) je organizovan 10-11. VII 2014. Planirano je da se prezentacije ovih evropskih modela zakona o registrovanom partnerstvu prirede za štampu i publikuju, kako bi omogućili svim zainteresovanim stranama da imaju što kvalitetniji materijal prilikom izbora modela zakona primjerenog crnogorskim uslovima.

Dvodnevna edukacija stručnih radnika Centara za socijalni rad Crne Gore o pravima pripadnika LGBT zajednice, shodno mjerama predviđenih Strategijom za poboljšanje položaja LGBT zajednice, održana je 17-18. VII 2014.

Memorandum o saradnji između Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Opštine Kotor potpisan je 15. IV 2014. Ovim Memorandumom konkretizovaće se primjena nacionalne strategije na lokalnom nivou. Ovakav primjer slijediće i druge lokalne samouprave na planu realizacije aktivnosti iz Akcionog plana za praćenje LGBT Strategije s ciljem uspostavljanja i definisanja oblika saradnje radi unapređenja položaja i zaštite prava LGBT zajednice, kao i daljeg jačanja tolerantnog okruženja prema LGBT osobama u lokalnim sredinama.

Do jula 2014. realizovano je tri seminara/radionice iz IV ciklusa edukacije. Prva radionica IV ciklusa edukacije, održana 7-8. IV 2014. imala je za temu "Opšti pravni režim zabrane diskriminacije-antidiskriminacioni zakonodavni okvir sa mehanizmima zaštite". Tema druge radionice IV ciklusa održane 15-16. V 2014 bila je "Zabrana diskriminacije po osnovu rodnog identiteta", dok je tema treće radionice održane 23-24. VI 2014. bila "Zabrana diskriminacije lica s invaliditetom".

U okviru kontinuiranih aktivnosti koje se odnose na promociju antidiskriminacije, u toku je sprovođenje medijske kampanje (na TV stanicama i bilbordima) pod nazivom "Podržavam, poštujem, štitim, zastupam ČOVJEKA".

3.20. POGLAVLJE 20: PREDUZETNIČKA I INDUSTRIJSKA POLITIKA

3.20.1.1 Normativni okvir

U oblasti **principa preduzetničke i industrijske politike** usvojen je Akcioni plan 2014. Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015. godine.

3.20.1.2 Bilans ostvarenih rezultata

U cilju podrške preduzetnicima, malim i srednjim privrednim društvima, kao i podsticanja njihove konkurentnosti, Ministarstvo ekonomije realizuje dva programa državne pomoći. U okviru aktivnosti na implementaciji Strategije za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera 2012-2016, u sklopu Programa podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori do kraja 2016, u toku izvještajnog perioda realizovan je jedan Javni poziv za učešće u ovom Programu (javni poziv je raspisan u martu). Takođe, Ministarstvo je u 2014. pokrenulo Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja, 2014-2016, u okviru kojeg je realizovan jedan Javni

⁶ Vidjeti i: Politički kriterijumi i Poglavlje 23.

poziv za učešće u istom (javni poziv je raspisan u aprilu). Proces evaluacije javnih poziva u slučaju oba programa finalizovan je krajem juna.

Implementaciji pomenute Strategije doprinosi i projekat IPA 2011 Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori kroz razvoj klastera, 2014-2016. Cilj projekta je unapređenje kapaciteta i edukacije relevantnih institucija i privrednih subjekata, dok se direktna podrška za 5 odabranih klastera odnosi na izradu Akcionih planova (tehnička podrška).

3.20.2.1 Instrumenti preduzetničke i industrijske politike

U oblasti instrumenata preduzetničke i industrijske politike, Investiciono-razvojni fond Crne Gore je odobrio 172 kredita ukupne vrijednosti od 37,81 mil€. Od ukupnog iznosa odobrenih kredita, 21 mil€ je obezbijedeno iz sredstava EIB, po osnovu potpisanog Ugovora o kreditnom aranžmanu. Za period od 01. IV do 18. VII 2014. ukupno je odobreno 86 kredita u iznosu od 10,13 mil€.

Sklopljeni su ugovori o faktoring finansiranju sa 12 preduzeća, od kojih su 8 iz oblasti proizvodnje i 4 iz ostalih djelatnosti. Za iste su u navedenom periodu otkupljena potraživanja u iznosu od 8,27 mil€.

3.20.3.1 Mala i srednja preduzeća

Sporazum između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu COSME - Konkurentnost preduzeća i malih i srednjih preduzeća (2014-2020), potpisan je 25. VI 2014. U okviru COSME programa, početkom juna je predata aplikacija za novi projekat EEN - Enterprise Europe Network, koji obuhvata Implementacionu strategiju 2015-2020, kao i Radni program 2015/2016.

3.20.4.1 Industrijska politika

U pogledu industrijske politike, u toku su finalne procedure na planu odobravanja Projektnog zadatka za ekspertsku podršku u kreiranju industrijske politike u Crnoj Gori, koji će biti finansiran iz IPA PPF/SMF.

3.21. POGLAVLJE 21: TRANSEVROPSKE MREŽE

3.21.1 Bilans ostvarenih rezultata

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj dana 29. V 2014. utvrdila Predlog Zakona o autoputu Bar-Boljare. Ovim Zakonom uređuju se na poseban način: postupak eksproprijacije, način izrade i revizije tehničke dokumentacije, uslovi izdavanja građevinske dozvole, uslovi izvođenja pripremnih radova, kao i oslobađanje od plaćanja PDV-a, carine na opremu, materijal i postrojenja namijenjena za izgradnju autoputa, sve u cilju što efikasnijeg rada na izgradnji pomenute dionice autoputa.

*Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o unapređenju saradnje u izgradnji infrastrukture, "Sl. list CG - Međunarodni ugovori", br. 8/13, je omogućavao realizaciju infrastrukturnih projekata na bazi koncesije, pa je morao biti aneksiran, kako bi se omogućila realizacija infrastrukturnih projekata i na drugim osnovama, a ne samo na bazi koncesije, a Zakon o potvrđivanju *Izmjena i dopuna Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o unapređenju saradnje u izgradnji infrastrukture* Skupština Crne Gore je*

usvojila 19.VI 2014. Zakon o potvrđivanju izmjena i dopuna Sporazuma je objavljen u "Sl. listu CG - Međunarodni ugovori", br. 7/14.

U dijelu **željezničke infrastrukture** u toku je realizacija projekata iz Operativnog programa regionalnog razvoja 2012-2013 (IPA komponenta III). Ugovor za projekat „Demontaža postojećeg, nabavka i ugradnja novog elektrovučnog postrojenja Trebješica“, podijeljen je u dvije faze. Vrijednost zaključenog ugovora iznosi 138.180,00 eura za izradu: Studije izvodljivosti, Idejnog rješenja i Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu. Ugovor je potpisan između Delegacije EU i OVE ARUP & PARTNERS INTERNATIONAL LTD. U drugoj fazi je pripremljena tehnička dokumentacija za izgradnju novog elektrovučnog postrojenja i ugovor je zaključen na iznos od 149.410,00 eura. Tender za izradu Glavnog projekta i izvođenje radova je završen i biće objavljen u okviru decentralizovanog sistema upravljanja sredstvima EU.

3.23. POGLAVLJE 23: PRAVOSUĐE I TEMELJNA PRAVA

3.23.1. PRAVOSUĐE (vidjeti 1.1.5. Pravosudni sistem)

3.23.1.1. Normativni okvir

Skupština je 10. VI 2014. donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti svjedoka („Sl. list CG”, br. 31/14) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima („Sl. list CG”, br. 31/14).

Konferencija državnih tužilaca donijela je 20. V 2014. novi **Kodeks tužilačke etike**. Kodeks je usklađen sa mišljenjem konsultativnog savjeta Evropskih tužilaca i evropskim smjernicama o etici i ponašanju državnih tužilaca (smjernice iz Budimpešte).

3.23.1.2. Bilans ostvarenih rezultata

Skupština je 19. VI 2014. izabrala preostala dva člana **Sudskog savjeta**. Ukazom Predsjednika Crne Gore od 1. VII 2014. proglašen je sastav Sudskog savjeta.

Konstitutivna sjednica Sudskog savjeta održana je 2. VII 2014, na kojoj je jednoglasno izabran predsjednik Sudskog savjeta, koji, u skladu sa Amandmanima na Ustav Crne Gore nije nosilac sudijske funkcije. Sudski savjet je 2. VII 2014. oglasio izbor za predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore koji je izabran na sjednici Sudskog savjeta 26. VII 2014 s potrebnom dvotrećinskom većinom.

Sudski savjet je 4. VII 2014. imenovao Komisiju za testiranje, Disciplinsku komisiju i Komisiju za normativnu djelatnost.

Konferencija državnih tužilaca održana je 20. V 2014. Komisija je usvojila **Kodeks tužilačke etike** i imenovala Komisiju za praćenje Kodeksa, koja ima predsjednika i dva člana. Predsjednik Komisije je član Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika, jedan član je državni tužilac kojeg je predložila proširena sjednica Vrhovnog državnog tužilaštva, a drugi član je predsjednik Udruženja državnih tužilaca Crne Gore. Komisija je imenovana na vrijeme od četiri godine.

Tužilački savjet je 30. V 2014. raspisao javni poziv za izbor vrhovnog državnog tužioca.

Tužilački savjet je 22. VII 2014. predložio Skupštini Crne Gore kandidata za vrhovnog državnog tužioca. Kandidat je 25. VII 2014. saslušan na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu, a istog dana je kandidatura razmotrena na plenumu. Kandidat nije dobio potrebnu dvotrećinsku većinu od 54 poslanika, imajući u vidu da je u trenutku razmatranja dio opozicije bojkotovao rad Skupštine.

Javni izvršitelji su počeli sa obavljanjem djelatnosti 7. IV 2014. Zakonom o javnim izvršiteljima predviđeno je imenovanje 32 javna izvršitelja. Do aprila 2014. imenovano je 13 javnih izvršitelja, i to: za područje Osnovnog suda u Podgorici - 7 javnih izvršitelja; za područje Osnovnog suda u Herceg Novom - 1 javni izvršitelj; za područje Osnovnog suda u Pljevljima i Žablaku - 1 javni izvršitelj; za područje Osnovnog suda u Rožajama - 1 javni izvršitelj; za područje Osnovnog suda u Beranama i Plavu - 1 javni izvršitelj; za područje Osnovnog suda u Kotoru - 2 javna izvršitelja.

Kako je Zakon o javnim izvršiteljima predvidio da se postavi ukupno 32 izvršitelja, Ministarstvo pravde je nastavilo sa daljim aktivnostima na ispunjavanju ove zakonske obaveze, pa je 6. V 2014. raspisan Konkurs za imenovanje javnih izvršitelja. Na konkurs je prijavljeno 8 kandidata. Za sve kandidate je utvrđeno da ispunjavaju uslove za imenovanje, pa je 18. VI 2014. ministar pravde donio odluku o imenovanju još 8 javnih izvršitelja. Imenovani su javni izvršitelji za područja sudova za koja do sada nije bilo imenovanih izvršitelja, i to: Nikšić - 3 izvršitelja, Bar - 2 izvršitelja i za područje suda u Ulcinju, Beranama i Bijelo Polju, po jedan javni izvršitelj. Novoimenovani javni izvršitelji položili su zakletvu 17. VII 2014.

Trenutno je ukupno imenovan 21 javni izvršitelj od ukupno 32 koliko ih je predviđeno Zakonom o javnim izvršiteljima.

Sudstvo

Izvršen je izbor za 7 pozicija i to: 5 predsjednika sudova (Privrednog suda u Podgorici i Osnovnih sudova u Podgorici, Kotoru, Rožajama i Plavu) i po jedan sudija u Osnovnom sudu u Danilovgradu i Herceg Novom.

U ovom periodu raspisani su oglasi za predsjednika Osnovnog suda u Nikšiću i Osnovnog suda u Pljevljima, jednog sudije Apelacionog suda, jednog sudije Višeg suda u Podgorici, jednog sudije Osnovnog suda u Podgorici i po dvoje sudija u Osnovnom sudu u Kotoru i Baru.

U naznačenom periodu donijeta je odluka za pokretanje postupka za razrješenje jednog sudije Osnovnog suda u Ulcinju.

Četvoro sudija podnijelo je zahtjeve za prestanak sudijske funkcije i to po dvoje iz Osnovnih sudova u Kotoru i Baru.

Sudski savjet je donio odluku o upućivanju sudija i to: jedan sudija Privrednog suda u Bijelom Polju i tri sudije Osnovnog suda u Pljevljima upućeni su u Viši sud u Bijelom Polju, jedna sudija Privrednog suda u Podgorici upućena je u Viši sud u Podgorici, jedna sudija Osnovnog suda u Podgorici upućena je u Osnovni sud u Cetinju, dvoje sudija Osnovnog suda u Bijelom Polju i dvoje sudija Osnovnog suda u Beranama upućeni su na rad u Osnovni sud u Baru.

Osim ovih aktivnosti Sudski savjet je produžio rad sudije Osnovnog suda u Nikšiću u ESLjP na još godinu dana.

23. IV 2014. predsjednik Vrhovnog suda održao je redovnu konferenciju za medije na kojoj su predstavljeni rezultati rada sudova za 2013. i strateški izazovi u sudstvu.

Vrhovni sud Crne Gore u aprilu je organizovao Dan otvorenih vrata za diplomate koje imaju stalna predstavništva u Crnoj Gori, a u maju mjesecu za studente Pravnih fakulteta Univerziteta Crne Gore, Univerziteta Mediteran i Univerziteta Donja Gorica.

U navedenom periodu potpisan je Memorandum o saradnji sa NVO „CEMI“ u cilju saradnje na projektu „Besplatna pravna pomoć za marginalizovane grupe“. U okviru istog projekta 30. VI 2014. održana je nacionalna konferencija za predsjednike sudova i predstavnike službi za besplatnu pravnu pomoć. Objavljena je brošura o besplatnoj pravnoj pomoći od strane Udruženja sudija i Centra za ženska prava pod nazivom "Jednakost, zaštita, pravda" i brošura NVO „Centra za monitoring“ i Delegacije EU u Crnoj Gori pod nazivom "Mreža nevladinih organizacija za besplatnu pravnu pomoć marginalizovanim grupama".

3.23.1.3. Prikaz sprovedenih obuka

Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije je u periodu od 1. IV 2014. do današnjeg dana sproveo 10 dvodnevnih modula Programa inicijalne edukacije i 31 aktivnost kontinuirane edukacije. U ovim aktivnostima učestvovalo je 230 predstavnika sudstva i 100 predstavnika tuzilastva, kao i 21 polaznik Programa inicijalne edukacije.

3.23.1.4. Jačanje administrativnih kapaciteta

Od 1. IV 2014. do danas u sudovima je primljeno 23 pripravnika (za 6 pripravnika nije konačna odluka) i 10 savjetnika (1 psiholog). Za pripravnike je potrebno naglasiti da tek nakon sto istekne pripravnički staž za one koji su ranije primljeni raspisuje se oglas za nove, tako da ukupan broj pripravnika u sudovima ostaje isti.

3.23.1.5. Međunarodna i regionalna saradnja

8-9. IV 2014. u Bukureštu, Rumunija, održana je Regionalna konferencija o unapređenju najbolje prakse u borbi protiv korupcije na visokom nivou i povraćaju imovine, u organizaciji Ministarstva pravde Rumunije, Nacionalne kancelarije za sprečavanje kriminala i povraćaj imovine, uz podršku Britanske ambasade u Bukureštu, Konrad Adenauer Fondacije i Regionalnog savjeta za saradnju (RCC).

8-9. VII 2014, na Cetinju, održan je Simpozijum o međunarodnom pravu i ljudskim pravima "Interdisciplinarna analiza uloge međunarodnog prava u promovisanju ljudskih prava" u organizaciji Vrhovnog suda Crne Gore i Interparlamentarne alijanse za ljudska prava i globalni mir iz Berlina.

10-11. VII 2014. predsjednik Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu (ESLJP) boravio je u zvaničnoj posjeti Vrhovnom sudu Crne Gore.

3.23.2. BORBA PROTIV KORUPCIJE (vidjeti 1.1.6. Antikorupcijska politika)

3.23.2.1. Normativni okvir

Vlada je 3. IV 2014. usvojila Strategiju reforme pravosuđa 2014-2018, kojom su definisani dalji pravci pravosudne reforme.

Uprava carina je izradila i usvojila Plan integriteta 31. III 2014. Predložene mjere za smanjenje rizika su planskog i sistemskog karaktera i odnose se na izmjenu Zakona o carinskoj službi,

kontinuirano vršenje kontrole neposrednih rukovodilaca i kontrolnih sistema, rotaciju službenika, permanentnu edukaciju, testove znanja i testove integriteta, povećanje transparentnosti. Jedna od mjera su i testovi integriteta, pa je Uprava carina u maju tekuće godine realizovala prvu fazu, u kojoj je izvršeno testiranje šefova carinskih ispostava. U okviru Plana integriteta izvršena je analiza rizika svih radnih mjesta u Upravi carina i identifikovani su indikatori rizika. Izrađena je mapa rizika pojedinačnih radnih mjesta i organizacionih jedinica.

U aprilu 2014. je usvojen Zajednički plan mjera za prevenciju i represiju korupcije na graničnim prijelazima. Zajednički plan mjera je potpisan od strane Uprave carina, Uprave policije i Uprave za inspekcijske poslove.

Uprava policije izradila je Analizu stanja i opreme za opremanje Jedinice za prikrivene isljednike materijalno-tehničkim sredstvima u skladu sa EU standardima (specijalizovana vozila, IT i oprema za zaštitu i prikupljanje dokaza, materijalno-tehnička sredstva i dr.). Trenutno, u fazi razmatranja ponuda jesu stavke za nabavku specifične opreme i nabavka računara i prateće opreme.

Izrađena je analiza postojećeg stanja informatičke opreme Odsjeka za posebne provjere. Takođe, izrađen je pregled potreba za hardverom i softverima. Napravljen je plan nabavki i izvršena procjena potrebnih finansijskih sredstva za naredne četiri godine. Pokrenuta je procedura za nabavku softvera i opreme predviđene za 2014.

3.23.2.2. Bilans ostvarenih rezultata

Predmet “Kalić”- glavni pretres je u toku. Posljednje ročište za glavni pretres je održano 4. VII 2014. i odloženo je za 10. IX 2014, kada je planirano da se daju završne riječi.

Predmet “Zavala”- presuda je pravosnažna u odnosu na jednog optuženog, a u odnosu na 11 optuženih vodio se ponovljeni postupak. U ponovljenom postupku 17. VII 2014. 10 optuženih osuđeno je na kazne zatvora u trajanju od 2 do 5 godina, dok je jedan optuženi oslobođen optužbe.

Predmet “CKB”- optužnica je podnijeta 5. III 2014, a potvrđena 20. III 2014. Ročište koja su bila zakazana za 15. V 2014. i 25. VI 2014. su odložena, a naredno je zakazano za 16, 18, 19. IX 2014.

Predmet “Košljun” - optužnica je podnijeta 26. VI 2014. Postupak kontrole optužnice je u toku.

Donijeta je naredba za sprovođenje istrage protiv dva lica – direktora Doma zdravlja i računovođe u Domu zdravlja zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja iz čl. 416 st. 3 u vezi st. 1 Krivičnog zakonika, kao i zbog krivičnog djela falsifikovanje isprave iz čl. 412 st. 2 Krivičnog zakonika.

Skupština je 25. VIII 2014. raspisala konkurs za izbor predsjednika i članova Komisije za sprečavanju sukoba interesa nakon isteka mandata prethodne Komisije.

Komisija za sprečavanje sukoba interesa je u periodu od 1. IV - 30. VI 2014. izvršila provjeru 599 izvještaja o prihodima i imovini javnih funkcionera i to državnih 394 (26 poslanika Skupštine Crne Gore, 4 člana Vlade Crne Gore - ministara, 6 javnih funkcionera koje bira Skupština Crne Gore, 10 javnih funkcionera koje bira predsjednik Crne Gore, 202

javna funkcionera koje bira Vlada Crne Gore, 199 sudija, 1 člana Sudskog savjeta, 40 tužilaca, 3 člana Tužilačkog savjeta, kao i 35 Sudija za prekršaje), od kojih su 306 dali tačne podatke, a 88 netačne podatke (57 - za nekretnine i porez, a 30 za hartije od vrijednosti, 32 - pokretna imovina - vozila). Izvršena je provjera 205 lokalnih javnih funkcionera, od kojih je 155 prijavilo tačne podatke, dok njih 50 nije prijavilo tačne podatke (14 - za nekretnine i porez, a 5 za hartije od vrijednosti, 26 - pokretna imovina - vozila). Za 138 javnih funkcionera koji nijesu prijavili tačne i potpune podatke pokrenuti su postupci pred Komisijom.

Od ukupno evidentiranih 3.907 javnih funkcionera, njih 3.793 ili 97,1 % dostavilo je Izvještaje o prihodima i imovini za 2013/14. Od 1 600 državnih funkcionera, 1 578 ili 98,6% je dostavilo Izvještaje o prihodima i imovini, a od ukupno 2307 opštinskih funkcionera, njih 2.215 ili 96,2% je dostavilo Izvještaj o prihodima i imovini 2013/14. Upoređujući dostavljene izvještaje konstatovan je odgovoran odnos javnih funkcionera prema ovoj zakonskoj obavezi u odnosu na prethodne izvještajne periode, imajući u vidu da su javni funkcioneri koji nijesu predali izvještaj u većini novoimenovani javni funkcioneri.

Upućeno je 227 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka područnim organima za prekršaje. Presuđeno je u 84 predmeta (riješeni su i predmeti iz prethodne 2013) i izrečene su sankcije u skladu sa Zakonom o prekršajima, dok je ukupan iznos izrečenih novčanih sankcija 3.490 eura.

U izvještajnom periodu upućeno je 9 prijava građana na rad i postupanje carinskih službenika, i to preko Otvorene carinske linije 7 prijava i putem mejla 2 prijave.

U periodu od 1. IV 2014. do 15. VII 2014. Odjeljenje za unutrašnju kontrolu sprovelo je 4 istrage, po osnovu kojih su date preporuke u cilju efikasnijeg obavljanja radnih zadataka.

Do sada, određeno je 74 menadžera integriteta, a planovi integriteta usvojeni su u 32 institucije, u odnosu na ukupan broj od 102 državna organa identifikovana shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave, Zakonu o sudovima i Zakonu o državnom tužilaštvu. U skladu sa ovom obavezom, izrađen je Priručnik za menadžere integriteta, koji sadrži praktična uputstva i pojašnjenja za izradu planova integriteta. Cilj ovog Priručnika je da omogući korišćenje stečenih znanja menadžerima integriteta, kako bi se preduzele sve neophodne mjere za identifikovanje i otklanjanje rizika od korupcije u javnoj upravi Crne Gore.

U okviru kampanje “Ni centa za mito” u prvoj sedmici jula 2014. u saradnji sa drugim državnim organima i NVO širom Crne Gore je distribuirano ukupno 34.000 flajera – “novčanica sa nultom valutom” i lifleta sa brojevima svih državnih organa kojima se može prijaviti korupcija. Spot je emitovan na pet TV stanica u više termina ispred centralnih večernjih informativnih emisija. Na 12 lokacija širom Crne Gore postavljeni su bilbordi.

3.23.2.3. Sprovedene obuke

Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije organizovao je 13 obuka u oblasti borbe protiv korupcije za nosioce pravosudne funkcije – za 31 predstavnika tužilačke organizacije i 61 predstavnika sudstva. Sprovedene su 3 specijalističke obuke za sprovođenje istraga u oblasti pranja novca za 16 predstavnika tužilačke organizacije, 14 predstavnika sudstva i 21 polaznika Programa inicijalne edukacije. Na temu finansijskih istraga, otkrivanja, zamrzavanja, konfiskacije i upravljanja imovinom stečenom krivičnim djelima organizovane

su 3 obuke za 16 predstavnika tužilačke organizacije, 14 predstavnika sudstva i 21 polaznika Programa inicijalne edukacije.

U okviru redovnog programa Uprave za kadrove "Prevenција korupcije-planovi integriteta", **Uprava za antikorupcijsku inicijativu (UAI)** je održala 2 obuke na temu prevencije korupcije za ukupno 30 polaznika i 2 obuke na temu razvoja planova integriteta za ukupno 14 predstavnika ekspertsko-rukovodnog kadra.

U saradnji sa **Policijskom akademijom**, predstavnici UAI održali su jedno predavanje na temu „Preventivna i represivna borba protiv korupcije na graničnim prelazima". Obuke su organizovane za ukupno 75 službenika Uprave policije (Sektor granične policije), Uprave carina i Uprave za inspekcijske poslove.

Komisija za sprječavanje sukoba interesa održala je 6 edukativnih seminara za ukupno 235 javnih funkcionera na državnom i lokalnom nivou, kao i 3 radionice o razmjeni informacija za potrebe izrade odgovarajućeg softverskog rješenja.

U aprilu 2014. održana je obuka za službenike **Uprave za imovinu** na temu "Upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom-problem i način rješavanja-iskustva Republike Hrvatske".

U periodu 1. IV - 1. VII 2014, 7 službenika **Uprave policije - Odsjeka za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije** učestvovali su na 7 seminara i radionica, na teme: „Trgovina ljudima“, „Finansijske istrage i oduzimanje imovine“, „Trgovina ljudima i ilegalne migracije“, „Tehnike saslušavanja maloljetnih žrtava trgovine ljudima“, „Borba protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija“, „Borba protiv trgovine djecom“.

U martu 2014. **Uprava policije** pripremila je Plan osnovnih i specijalističkih obuka za oblast mjera tajnog nadzora (MTN). Sve obuke u oblasti MTN-a koje se realizuju na Policijskoj akademiji, usklađene su sa Programom rada akademije za vremenski period do aprila 2015.

U periodu 1. IV - 1. VII 2014, za oblast MTN-a realizovano je 7 obuka za 54 službenika.

3.23.2.4. Statistički podaci

U periodu od 1. IV - 1. VII 2014, podnijeta je 1 prijava korupcije, koja se odnosi na 1 službenika Uprave policije. U istom periodu zaprimljeno je 12 prijava korupcije od strane građana.

Krivičnih predmeta iz oblasti korupcije po optužnicama od 1. I do 30. VI 2014. i ranijih godina bilo je ukupno u radu 25 predmeta protiv 103 lica. Od tog broja riješeno je 8 predmeta protiv 12 lica. Protiv 5 lica donijeta je osuđujuća presuda, protiv 4 lica donijeta je oslobadjajuća presuda, protiv 2 lica donijeta je odbijajuća presuda, a protiv jednog lica krivični postupak je obustavljen. Neriješeno je 17 predmeta protiv 91 lica. U 2 predmeta protiv 3 lica odluka je pravosnažna.

Kancelarija za predstavke i pritužbe Vrhovnog suda Crne Gore je u izvještajnom periodu imala u radu predstavke koje su sadržinski imale karakter pritužbi na odluke sudova i zahtjeve za pomoć. Od početka 2014. primljeno je 199 predstavki, od kojeg broja njih 102 su podnijete od 1. IV 2014.

U odnosu na sprovođenje mjera za sprječavanje korupcije na visokom nivou u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije, službenici Odsjeka za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije sprovode kriminalističko istraživanje pod radnim nazivom „Tarifa“. U

periodu od 1. IV - 1. VII 2014. nastavljeno je sa preduzimanjem radnji u vezi predmeta "Tarifa" i očekuju se konsultacije sa specijalnim tužiocem.

Protiv 2 carinska službenika je pokrenut disciplinski postupak i privremeno im je ograničeno vršenje dužnosti zbog osnovane sumnje da su počinili teže povrede službene dužnosti, dok je 1 carinski službenik oslobođen disciplinske odgovornosti za teži disciplinski prekršaj. 1 carinski službenik je presudom Višeg suda u Bijelom Polju sa klauzulom pravosnažnosti 21. II 2014. oslobođen od optužbe za krivično djelo primanje mita. U toku su krivični postupci, koji su pokrenuti u ranijem periodu protiv 15 carinskih službenika.

3.23.2.5. Međunarodna i regionalna saradnja

Na marginama V. zasijedanja Grupe za ocjenu primjene Konvencije UN za borbu protiv korupcije (**UNCAC**), održanog od 2. do 6. VI 2014. u sjedištu UN-a u Beču, crnogorska delegacija u tom tijelu, koju čine predstavnici Vrhovnog državnog tužilaštva i Uprave za antikorupcijsku inicijativu, održala je konsultacije sa predstavnicima Lesota, Nigerije i Kancelarije UN za suzbijanje narkotika i kriminala (UNODC), u cilju finalizacije rezimea i cjelokupnog izvještaja o primjeni UNCAC-a u Nigeriji u okviru prvog ciklusa evaluacije.

U okviru III kruga evaluacije **GRECO**-a, UAI je 1. VII 2014. dostavila Sekretarijatu GRECO-a dodatni izvještaj o sprovođenju četiri preostale preporuke koje je GRECO prethodno ocijenio kao djelimično realizovane, a odnose se na oblast finansiranja političkih partija.

UAI je u procesu prikupljanja i objedinjavanja odgovora na Upitnik GRECO-a o sprječavanju korupcije u odnosu na poslanike, sudije i tužioce - što predstavlja temu IV kruga evaluacije **GRECO**-a. Objedinjene i prevedene odgovore UAI će dostaviti GRECO-u u skladu sa utvrđenim rokom – do 1. VIII 2014.

Komisija za sprječavanje sukoba interesa je 26. VI 2014. potpisala Memorandum o saradnji s Republikom Srpskom.

3.23.3. TEMELJNA PRAVA (vidjeti 1.2. TEMELJNA PRAVA I ZAŠTITA MANJINA)

3.23.3.1. Bilans ostvarenih rezultata

Skupština Crne Gore je 16. VI 2014. donijela Zakon o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Sl. list CG”, br. 32/14).

Slučajevi nasilja nad novinarima

Vlada se 19. VI 2014. upoznala s Izvještajem o radu Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, za period 6. II – 6. V 2014.

Evidentirana su tri slučaja prijetnji i nasilja nad novinarima, i sva tri su rasvijetljena i procesuirana (dva krivično i jedan slučaj prekršajno).

U sklopu preventivnih mjera koje se preduzimaju u cilju zaštite novinara od strane Uprave policije, u izvještajnom periodu, u toku je aktivnost u pogledu obezbjeđenja dva novinara, jedne redakcije i njihovih službenih vozila, uz stalnu pratnju i zaštitu od strane policijskih službenika. Kao kontinuirana aktivnost u sklopu ovih mjera u kontinuitetu se vrše operativne provjere na terenu u odnosu na lica koja bi mogla ugroziti bezbjednost novinara i vrši analiza

stanja u pisanim i elektronskim medijima, tj. da li njihova trenutna aktivnost može imati za posledicu i ugrožavanje sigurnosti zaposlenih u tim medijima.

3.24. POGLAVLJE 24: PRAVDA, SLOBODA, BEZBJEDNOST

3.24.1. MIGRACIJE

3.24.1.1. Legalne migracije

3.24.1.1.4. Statistika

U periodu od 1. IV 2014, podnijeto je ukupno 557 zahtjeva za odobravanje stalnog nastanjenja (prihvaćeno je 885 zahtjeva, tj. kompletirani su predmeti koji su zaprimljeni ranije, a stečeni su zakonski uslovi da se riješe u ovom periodu; po ostalim zahtjevima postupak je u toku).

3.24.1.2. Sprječavanje i kontrola ilegalne imigracije

3.24.1.2.1. Bilans ostvarenih rezultata

U periodu od 1. IV do 1. VIII 2014, u prostorijama Prihvatilišta za strance u Spužu boravilo je 12 stranih državljana.

3.24.1.2.2. Statistika

U periodu od 1. IV do 1. VIII 2014, u neregularnom prelasku državne granice spriječeno je 87 lica, od čega najviše državljana: R. Albanije (48), R. Kosova (17), Ukrajine (devet), R. Srbije (tri). U periodu od 1. IV do 1. VIII 2014, ukupno je otkriveno 85 stranih državljana koji su bili u nezakonitom boravku na teritoriji Crne Gore. Za 258 stranih državljana donijeto je rješenje o otkazu boravka do 90 dana sa zabranom povratka.

Prihvaćeno je 30 lica po sporazumima o readmisiji u skraćenom postupku od R. Hrvatske, a predato u redovnom postupku jedno lice. Predato je pet lica R. Albaniji po sporazumima o readmisiji u redovnom i skraćenom postupku.

3.24.1.2.3. Prikaz sprovedenih obuka

Okvirni program obrazovanja, stručne obuke i specijalističkog usavršavanja za službenike i namještenike MUP/Uprave policije i drugih bezbjednosnih organa, u cilju osiguranja nesmetanog rada Prihvatilišta za strance je usvojen 30. IV 2014. U skladu sa ovim programom, osam službenika Sektora granične policije pohađali su obuku „Propisi koji regulišu rad Prihvatilišta za strance“, tri službenika Sektora granične policije pohađala su obuku „Tehnika intervjuisanja“, dok je osam službenika Sektora granične policije pohađalo obuku „Postupak sa tražiocima azila“.

Izrađen je i usvojen program obuka službenika granične policije, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva zdravlja, Ministarstva pravde i Zavoda za zapošljavanje, u cilju osiguranja nesmetanog sprovođenja propisa iz oblasti vezanih za neregularne migracije.

Četiri službenika Odsjeka za strance, vize i suzbijanje nezakonitih migracija MUP-a učestvovala su u studijskoj posjeti Prihvatilištu za strance u Saveznoj pokrajini Baden-Württemberg, Republika Njemačka, u cilju razmjene iskustava o najboljim praksama u implementaciji i primjeni Direktive o zajedničkim standardima za povratak državljana trećih zemalja koji su u nezakonitom boravku (2008/115/EC).

3.24.1.1. Readmisija

3.24.1.1.2. Statistički podaci

U pogledu redovnog postupka po zamolnicama u primjeni sporazuma o readmisiji, u periodu 1. IV 2014. - 1. IX 2014. primljeno je ukupno 57 zahtjeva za readmisiju koji su se odnosili na prihvrat ukupno 96 lica. Od broja primljenih zahtjeva, pozitivno je riješeno 27 zahtjeva, odnosno data je saglasnost za prihvatanje ukupno 44 lica. Negativno je riješeno 12 zahtjeva, odnosno nije data saglasnost za prihvatanje ukupno 26 lica, dok je u postupku odlučivanja 18 zahtjeva za prihvatanje 26 lica.

3.24.1.1.3. Međunarodna i regionalna saradnja

Vlada je 24. IV 2014. dala saglasnost na tekst Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Ruske Federacije o readmisiji (vraćanje i prihvatanje) lica koja su bez dozvole boravka i Protokola o njegovom sprovođenju.

Tekst Protokola između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske o implementaciji Sporazuma između Crne Gore i Evropske zajednice o readmisiji (vraćanje i prihvatanje) lica koja su bez dozvole boravka, je usaglašen na pregovorima koji su održani 4. VI 2014. u Podgorici.

Vlada je 19. VI 2014. usvojila Osnovu za vođenje pregovora i zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o readmisiji (vraćanju i prihvatanju) lica koja su bez dozvole boravka.

Protokol između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Italije o implementaciji Sporazuma između Crne Gore i Evropske zajednice o readmisiji (vraćanje i prihvatanje) lica koja su bez dozvole boravka, potpisan je 28. VII 2014. u Podgorici.

3.24.2. AZIL

3.24.2.2. Prikaz sprovedenih obuka

Uz finansijsku podršku Kancelarije TAIEX-a, realizovane su obuke za službenike Direkcije za azil i Sektora granične policije MUP-a, Državne komisije za rješavanje po žalbama za azil i Uprave za zbrinjavanje izbjeglica.

3.24.2.3. Statistika

U periodu od 1. IV do 25. VIII 2014. u Crnoj Gori je 637 lica podnijelo zahtjev za dobijanje azila. Donijeto je 19 rješenja o odbijanju zahtjeva za dobijanje azila, 594 zaključka o obustavi postupka, 7 zaključaka o odbacivanju zahtjeva za dobijanje azila, 57 zahtjeva je u postupku odlučivanja. Trenutno je na snazi šest dodatnih zaštita i jedan status izbjeglice. Na odluke Ministarstva unutrašnjih poslova uloženo je 24 žalbe Državnoj komisiji za rješavanje po žalbama za azil, od kojih je 18 žalbi odbijeno kao neosnovano i potvrđena odluka prvostepenog organa, dok je za 6 žalbi postupak u toku.

U periodu od 1. IV do 25. VIII 2014. u Centru za tražioce azila je ukupno zbrinjavano 497 lica iz sistema azila, od čega 495 sa statusom tražioca azila i dva lica sa odobrenom dodatnom zaštitom. Jednom licu sa statusom tražilaca azila je tokom boravka u Centru priznat status izbjeglice. Od navedenog broja zbrinjavanih lica, bilo je 416 muškaraca, 67 žena (bez pratnje 64) i, 14 maloljetnika (bez pratnje tri). U okviru ukupnog broja lica, zbrinjavano je šest porodica. Na dan 25. VIII 2014. u Centru su smještene 24 lica, od čega 23 sa statusom tražioca azila i jedno lice sa odobrenom dodatnom zaštitom. Od navedenog broja zbrinjavanih lica, muškaraca je 19, žena četiri (bez pratnje dvije) i jedan maloljetnik.

Uspostavljen je mehanizam praćenja popunjenosti i procjene adekvatnosti kapaciteta Centra za tražioce azila, na bazi petnaestodnevnog sačinjavanja izvještaja. Sačinjeno je sedam izvještaja.

3.24.3. VIZNA POLITIKA

3.24.3.1. Normativni okvir

Vlada je 24. IV 2014. usvojila Odluku o privremenom oslobađanju od pribavljanja vize za državljane Republike Jermenije, u periodu od 1. V do 30. XI 2014, na osnovu koje državljani Jermenije mogu da ulaze, prelaze preko teritorije i borave u Crnoj Gori do 30 dana, sa važećom putnom ispravom, bez vize.

Vlada je 19. V 2014. donijela Odluku o privremenom oslobađanju od pribavljanja vize za državljane Kazahstana. Navedenom Odlukom predviđeno je da državljani Kazahstana u periodu od 15. V do 31. X 2014. mogu bez vize ulaziti, izlaziti, prelaziti preko teritorije i boraviti u Crnoj Gori do 30 dana.

Vlada je 29. V 2014. donijela Uredbu o dopuni Uredbe o viznom režimu, kojom je propisano da državljani Ujedinjenih Arapskih Emirata mogu ulaziti, prelaziti preko teritorije i boraviti u Crnoj Gori do 90 dana, sa važećom putnom ispravom bez vize. Uredba je stupila na snagu 14. VI 2014.

Vlada je 26. VI 2014. donijela Uredbu o dopuni Uredbe o viznom režimu, kojom je propisano da državljani Republike Moldavije mogu ulaziti, prelaziti preko teritorije i boraviti u Crnoj Gori do 90 dana, sa važećom putnom ispravom bez vize.

3.24.3.2. Bilans ostvarenih rezultata

Izrađena je Analiza finansijskih, administrativnih, pravnih i proceduralnih mjera, kao i potrebne infrastrukture za implementaciju vizne politike Evropske unije u cilju pripreme za Šengenski akcioni plan.

U periodu od 1. IV do 1. VIII 2014, na graničnim prelazima izdato je 18 viza. Nije odobren ulazak u Crnu Goru za 621 lice. Nije odobren izlazak iz Crne Gore za 466 lica.

3.24.4. VANJSKE GRANICE I ŠENGEN

3.24.4.1. Bilans ostvarenih rezultata

Vlada je 29. V 2014. razmotrila i donijela Akcioni plan za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom za 2014.

Vlada SAD-a je, putem projekta EXBS, donirala Upravi policije: deset noćnih dvogleda marke ARMASIGHT, 30 ručnih GPS uređaja marke GARMIN i 30 ručnih GPS uređaja marke STEINER.

Instalirano je šest optičkih čitača putnih isprava (Aerodrom Tivat – dva, Dračenovac - dva, Božaj - jedan i Vračenovići - jedan), čime su stvoreni bolji uslovi rada granične policije na poslovima graničnih provjera. Na GP Aerodrom Tivat postavljena su dva nova pulta za pasošku kontrolu, na kojima su instalirana dva nova računara i dva optička čitača dokumenata.

U periodu od 1. IV do 1. VIII 2014, na graničnim prelazima pronađeno je: 222 lica (42 po nacionalnim potjernicama i poklapanje za 180 lica po Interpolovim potjernicama), 60

motornih vozila po potjernici Interpola, 69 dokumenata po potjernici Interpola, 10 falsifikovanih putnih isprava, 0 falsifikovanih viza i 5 drugih dokumenata.

Zajednički plan mjera za prevenciju i represiju korupcije na granici, potpisan je 4. IV 2014. između Uprave policije MUP-a, Uprave carina i Uprave za inspekcijske poslove.

3.24.4.2. Prikaz sprovedenih obuka

U okviru specijalističkog usavršavanja, realizovano je 46 seminara – obuka, koje je pohađalo 584 službenika granične policije, s fokusom na sljedeće teme: obuka Granične policije po programu FRONTEX-a; rad u Zajedničkom centru za policijsku saradnju između BiH, Crne Gore i R. Srbije; obuka trenera za službenike Granične policije u sistemu azila; elektronsko podnošenje prijave i odjave stranih državljana.

3.24.4.3. Međunarodna i regionalna saradnja

Na teritoriji Bosne i Hercegovine, u Trebinju, 24. III 2014. otvoren je Zajednički centar za policijsku saradnju između Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Republike Srbije. U toku su pripremne aktivnosti koje treba da obezbijede početak i nesmetan rad Zajedničkog centra.

U periodu od 1. IV do 1. VIII 2014, u skladu s potpisanim protokolima o zajedničkim patrolama duž državne granice Crne Gore, realizovane su zajedničke patrole sa: graničnom policijom Republike Albanije - 64 patrole; graničnom policijom Bosne i Hercegovine – 136 patrole; graničnom policijom Republike Srbije - 95 patrole.

Intenzivirane su aktivnosti na obavljanju poslova razgraničenja i pripremama za zaključivanje i implementaciju međunarodnih ugovora o državnoj granici sa susjednim državama. Na završnom sastanku komisija za granicu Crne Gore i Bosne i Hercegovine, održanom 26. i 27. V 2014, usaglašena su i parafirana sva granična dokumenta od strane komisija i stručnih grupa. Vlada je 12. VI 2014. prihvatila Predlog ugovora o državnoj granici između Crne Gore i Bosne i Hercegovine.

Vlada je 5. VI 2014. razmotrila i usvojila Izvještaj o vođenju pregovora na zaključivanju Protokola između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Albanije o sprovođenju zajedničke granične kontrole i plaćanju troškova nastalih u radu na zajedničkom graničnom prelazu Zatrijebačka Cijevna – Grabon i prihvatila Prijedlog protokola.

U Murićanima je održan sastanak crnogorsko-albanske tehničke komisije za obnavljanje, popravku i održavanje graničnih oznaka duž crnogorsko-albanske državne granice, u cilju pripreme Elaborata o stanju graničnih oznaka. U Skadru je održan sastanak zajedničkih ekspertskih radnih grupa Crne Gore i R. Albanije, u cilju izrade Elaborata za zatvaranje sporednih puteva pogodnih za nezakonit prelazak državne granice i za njihovo zarušavanje.

U Podgorici je 25. VII 2014. usaglašen i parafiran Prijedlog sporazuma između Vlade Crne Gore, Savjeta ministara Republike Albanije i Vlade Republike Kosovo o tački susreta državnih granica između Crne Gore, Republike Albanije i Republike Kosovo, koja je obilježena tromednom graničnom oznakom i njenom održavanju.

U Skadru je 31. VII 2014. na sastanku Zajedničkih ekspertskih radnih grupa Crne Gore i Republike Albanije za izradu Elaborata za zatvaranje sporednih puteva pogodnih za nezakoniti prelazak državne granice i za njihovo zarušavanje, usaglašen tekst Elaborata za

zatvaranje sporednih puteva i dogovoreno da se početkom septembra, na završnom sastanku ekspertske grupe, izvrši potpisivanje Elaborata na crnogorskom, albanskom i engleskom jeziku i dogovori dinamika implementacije istog.

3.24.5. PRAVOSUDNA SARADNJA U GRAĐANSKIM I KRIVIČNIM STVARIMA

3.24.5.1. Bilans ostvarenih rezultata

U toku su pregovori u cilju potpisivanja bilateralnih ugovora sa Republikom Kosovo u oblasti međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima i to: ugovora o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima i ugovora o izručenju. U periodu od 12-14. V 2014, u Podgorici je održana druga runda pregovora u cilju potpisivanja navedenih ugovora.

3.24.5.3. Prikaz sprovedenih obuka

U periodu od 1. I do 30. VI 2014. realizovano je pet aktivnosti edukacije po Programu obuke nosilaca pravosudne funkcije o međunarodnoj pravnoj pomoći i međunarodnoj saradnji u građanskim i privrednim stvarima (od kojih četiri dvodnevna i jedan jednodnevni seminar) na sljedeće teme: nacionalno zakonodavstvo u funkciji pružanja međunarodne pravne pomoći, međunarodna saradnja u građanskim i privrednim stvarima – multilateralni i bilateralni ugovori, pregled pravne tekovine EU u oblasti međunarodne pravosudne saradnje u građanskim stvarima.

U okviru Programa edukacije nosilaca pravosudne funkcije o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, realizovano je pet aktivnosti edukacije (četiri dvodnevna i jedan jednodnevni seminar) na sljedeće teme: međunarodna pravna pomoć i međunarodna saradnja u krivičnim stvarima kao dio međunarodnog i evropskog prava, međunarodni ugovori CG kao osnov međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, pregled pravne tekovine EU u oblasti međunarodne pravosudne saradnje u krivičnim stvarima.

Predstavnici Ministarstva pravde, MUP-a, tužilaštva i sudstva su učestvovali na regionalnom seminaru „Međunarodna pravna pomoć i borba protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i drugih oblika prekograničnog kriminala“, koji je održan u Ulcinju.

3.24.6. POLICIJSKA SARADNJA I BORBA PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA

3.24.6.1.1. Normativni okvir

Skupština je donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti svjedoka („Sl. list CG“, br. 31/14).

Na osnovu Zakona o unutrašnjim poslovima donijeti su sljedeći podzakonski akti: Uredba o dopuni Uredbe o uslovima i načinu izbora policijskog predstavnika koji se upućuje na rad u inostranstvo (usvojena 26. VI 2014), Pravilnik o dopuni Pravilnika o uslovima i načinu pružanja pomoći državnim organima, organima lokalne samouprave i pravnim licima u postupku izvršenja njihovih odluka („Sl. list CG“, br. 15/14) i Pravilnik o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova („Sl. list CG“, br. 21/14).

Na osnovu Zakona o Zaštiti lica i imovine („Sl. list CG“, br. 1/14), donijeti su sljedeći podzakonski akti: Pravilnik o bližem sadržaju plana zaštite obavezno šticećenih objekata („Sl.

list CG“, br. 20/14), Pravilnik o obrascu i sadržaju dozvole za vršenje poslova zaštite (“Sl. list CG“, br. 24/14), Pravilnik o bližem načinu vršenja poslova tehničke zaštite (“Sl. list CG“, br. 26/14) i Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz oblasti zaštite lica i imovine (“Sl. list CG“, br. 26/14).

3.24.6.1.2. Bilans ostvarenih rezultata

Službenici Uprave policije MUP-a procesuirali su jednu krivičnu prijavu prema Osnovnom državnom tužilaštvu u Baru protiv dva lica (jednog pravnog i jednog fizičkog lica), zbog postojanja osnovane sumnje da su izvršili dva krivična djela. Naime, postoji osnovana sumnja da je prvoprijavljeni uz pomoć drugoprijavljenog pravnog lica, u svojstvu odgovornog lica, osnivača i vlasnika istog, sa namjerom izbjegavanja plaćanja poreza i pripadajućih dažbina, dao lažne podatke o zakonito stečenim prihodima, tj. prikrrio ostvarene prihode u periodu od 2008 - 2013. i na taj način pričinio štetu Budžetu Crne Gore od oko 20.000 eura.

Službenici Uprave policije MUP-a su, u saradnji sa službenicima Jedinice za suzbijanje privrednog kriminaliteta Centra bezbjednosti Bijelo Polje, zamjeniku Specijalnog državnog tužioca u Bijelom Polju podnijeli krivičnu prijavu protiv direktora JU Dom zdravlja i službenika JU Dom zdravlja Bijelo Polje, zbog osnovane sumnje da su počinili krivično djelo zloupotreba službenog položaja i falsifikovanje službene isprave na način što su u periodu od 1. XI 2009, u svojstvu službenih lica, iskoristili službeni položaj i sačinjavali obračunske liste s neistinitim podacima, na koji način su pričinili štetu Budžetu CG u iznosu od 78.052 eura.

Procesuirana je i krivična prijava protiv predsjednika Opštine Ulcinj, bivšeg direktora JP Vodovod Ulcinj, zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo zloupotreba službenog položaja, na koji način je pričinjena materijalna šteta u iznosu od 160.000 eura.

Službenici Uprave policije MUP-a su, u saradnji sa službenicima Ispostave Kotor, Osnovnom državnom tužiocu u Kotoru podnijeli krivičnu prijavu protiv jednog lica iz Herceg Novog, zbog osnovane sumnje da je izvršio krivično djelo - neovlašćeni pristup računarskom sistemu na način što je u više navrata, bez dozvole vlasnika, pristupao zaštićenoj bazi podataka - ličnom nalogu elektronske pošte oštećenog.

U periodu 1. IV do 1. VIII 2014. službenici Odsjeka za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije bili su angažovani na sprovođenju kriminalističkih obrada u više predmeta, od kojih se 26 sprovode na međunarodnom nivou, a 41 na nacionalnom nivou koji su u nadležnosti SDT (17 predmeta), VDT (17 predmeta) i ODT (26 predmeta).

Službenici Uprave policije MUP-a u kontinuitetu prate kretanje lica, koja su sljedbenici „Vehabizma“, kao i lica koja se bave teškim krivičnim djelima – krađom dragocjenosti izuzetno visoke vrijednosti.

Službenici Uprave policije MUP-a su, u koordinaciji sa Specijalnim tužiocem i u saradnji sa Upravom carina, uz razmjenu podataka sa MUP-om Republike Srbije, realizovali policijsku akciju pod nazivom „Karavan“. U akciji „Karavan“ policijski službenici su, zbog sumnje da su počinili krivična djela stvaranje kriminalne organizacije u sticaju sa krivičnim djelom krijumčarenje, lišili slobode šest lica. Na osnovu sprovedenih policijskih aktivnosti, osnovano se sumnja da se ova organizovana kriminalna grupa bavila prenošenjem, odnosno krijumčarenjem akciznih roba preko granične linije između Crne Gore i R. Srbije, izbjegavajući mjere carinskog nadzora, a time izbjegavajući i plaćanje carinskih i poreskih obaveza, na štetu

Budžeta Crne Gore. Šest osumnjičenih lica lišenih slobode je, uz krivičnu prijavu, privedeno Specijalnom tužiocu na dalju nadležnost.

Službenici Uprave policije MUP-a su, u saradnji sa Osnovnim državnim tužilaštvom u Podgorici, u sklopu policijske akcije „Zarez“, prikupili podatke i dokaze na osnovu kojih su podnijeli krivičnu prijavu protiv pet pravnih lica i pet odgovornih lica u ovim pravnim licima, zbog krivičnog djela utaja poreza i doprinosa, čime su oštetili Budžet Crne Gore za iznos od 1.074.628,00 eura. U realizaciji akcije „Zarez“, pored službenika Uprave policije, učestvovali su i službenici Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Poreske uprave, a ostvarena je i razmjena podataka sa Osnovnim državnim tužilaštvom.

Javna verzija „Procjene opasnosti od teškog i organizovanog kriminala u Crnoj Gori“ (MNE SOCTA 2013) publikovana je na web sajtu MUP-a/Uprave policije. Klasifikovana verzija SOCTA distribuirana je krajnjim korisnicima na operativnom nivou u Upravi policije MUP-a i Specijalnom tužiocu za borbu protiv organizovanog kriminala. Strateška upravna grupa Uprave policije MUP-a, na bazi preporuka iz MNE SOCTA 2013, izradila je i distribuirala operativnim jedinicama Kriminalističke policije „Plan aktivnosti za borbu protiv teškog i organizovanog kriminala“ za period do 2015. Realizacija preventivnih, obavještajnih i operativno-istražnih aktivnosti u prioritetnim oblastima iz ovog Plana otpočela je u avgustu 2014.

Izrađene su i analize/procjene potreba za izmjenama u organizaciji rada u pravcu daljeg jačanja administrativnih kapaciteta u oblasti ILP modela „Policija vođena obavještajnim radom“ i mjera tajnog nadzora (MTN), kao i procjene potrebe za nabavkom i opremanjem jedinica Kriminalističke policije. Formirane su i radne grupe MUP-a/Uprave policije za izradu/izmjenu Uputstava iz oblasti ILP-a i MTN-a.

U skladu sa Sporazumom o razumijevanju i saradnji u oblasti zaštite svjedoka i drugih učesnika u krivičnom postupku, Jedinica za zaštitu svjedoka MUP-a Crne Gore je ostvarila operativnu saradnju sa partnerskom Jedinicom u slučajevima krivičnog djela trgovine ljudima i u jednom predmetu organizovanog kriminala sprovela mjere u smislu koordinacije zajedničkih aktivnosti i logističke podrške sa partnerskom Jedinicom. Shodno zahtjevu partnerske Jedinice za zaštitu svjedoka za pružanje asistencije iz oblasti organizovanog kriminala, sprovedene su mjere zaštite za tri lica koja se nalaze u Programu zaštite svjedoka. Uspostavljena je komunikacija sa partnerskim službama iz zemalja EU, u cilju proširenja postojećih operativnih sporazuma (zahtjevi evropskih država za uključenje u „Sporazum o razumijevanju i saradnji u oblasti zaštite svjedoka i drugih učesnika u krivičnom postupku“) u kojima već participira Crna Gora.

3.24.6.1.3. Sprovedene obuke

U periodu od 1. IV do 1. VII 2014. 23 službenika Sektora kriminalističke policije MUP-a je učestvovalo na 27 seminara i radionica. U cilju unaprjeđenja implementacije ILP modela „Policija vođena obavještajnim radom“ i jačanja kapaciteta za primjenu mjera tajnog nadzora, u periodu april-avgust realizovano je ukupno 13 obuka i drugih aktivnosti tokom kojih je obučeno 133 službenika. Službenici Jedinice za zaštitu svjedoka MUP-a učestvovali su na dvije obuke koje su organizovane u okviru projekta «Saradnja u krivičnom pravosuđu: Zaštita svjedoka u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije (WINPRO II)» na teme: lične i operativne bezbjednosti i procjene klijenta. U organizaciji Centra za edukaciju nosilaca

pravosudne funkcije, realizovana su četiri seminara za sudije i tužioce na temu borbe protiv organizovanog kriminala, uključujući finansijske istrage i oduzimanje imovine. Organizovan je VII dvodnevni Modul Programa inicijalne edukacije za 2014, koji je bio posvećen krivičnom pravu (teme: oduzimanje predmeta, imovinske koristi i imovine; trajno oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano).

3.24.6.1.4. Regionalna i međunarodna policijska saradnja

Crna Gora je sprovela sve neophodne procedure za potpisivanje Sporazuma o operativnoj i strateškoj saradnji sa EUROPOL-om (Vlada Crne Gore je 23. I 2014. utvrdila Osnove za vođenje pregovora i zaključivanje Operativnog sporazuma između CG i EUROPOL-a).

Sporazum o razumijevanju između Međunarodne organizacije kriminalističkih policija (INTERPOL) i Vlade Crne Gore o priznavanju Interpol-ovih putnih isprava je potpisan 6. V 2014. u Lionu, Republika Francuska.

Uprava policije MUP-a je potpisala protokole o saradnji tokom turističke sezone sa Ravnateljstvom policije Republike Hrvatske (13. V 2014. u Valbandonu), Upravom policije Republike Albanije (30. V 2014. u Podgorici), Odjeljenjem za javnu bezbjednost Republike Italije (19. VI 2014. u Rimu) i Direkcijom policije Republike Srbije (26. VI 2014. u Podgorici).

U okviru implementacije Konvencije o policijskoj saradnji zemalja jugoistočne Evrope (PCC SEE), predstavnici policijske i tužilačke organizacije učestvovali su na radionicama „Zajednički istražni timovi“ i „Razmjena DNK podataka u okviru prekogranične policijske i pravosudne saradnje - **Prumski proces**“.

U organizaciji Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova, održan je Osmi godišnji sastanak sa oficirima za vezu i policijskim atašerima u Podgorici.

Odsjek za međunarodnu policijsku saradnju kao NCB INTERPOL, učestvuje u svim regionalnim projektima INTERPOL-a, i to: Pink Panter (razbojništva), White Mercury (krijumčarenje roba falsifikovanih robnih marki) i Infra Red (traganje za licima po međunarodnim potjernicama – ciljne potrage), kroz međunarodnu policijsku razmjenu obavještajnih podataka, analitičko istraživanje bezbjednosno-interesantnih lica i grupa koje djeluju kako na nacionalnom tako i na regionalnom i međunarodnom nivou.

3.24.7. SPREČAVANJE PRANJA NOVCA

3.24.7.1. Normativni okvir

Skupština je 25. VII 2014. donijela Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Sl.list CG" br. 33/14).

3.24.7.2. Bilans ostvarenih rezultata

U periodu od 1. IV do 21. VIII 2014. Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma izdala je dva naloga za privremenu blokadu (na 72 sata) dvije transakcije u ukupnom iznosu od 3000 000,00€.

3.24.7.3. Prikaz sprovedenih obuka

11 službenika Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma je učestvovalo na pet seminara koji su se odnosili na: nelegalne finansijske tokove novca koji potiče od trgovine opijatima iz Avganistana, istrage i gonjenje po osnovu kontrole izvoza robe dvostruke

namjene, sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma u kompaniji za transfer novca, finansijske istrage i oduzimanje imovine. Jedan službenik USPNFT učestvovao je na dvije obuke koje su se odnosile na: kontrolu javnih nabavki u cilju daljeg jačanja kapaciteta kontrola za otkrivanje i otklanjanje eventualnih nepravilnosti i prevara i izradu zakona i 40 revidiranih FATF preporuka.

3.24.7.4. Statistički podaci

U periodu od 1. IV do 21. VIII 2014. Sektor za prijem, obradu i analizu podataka otvorio je 111 predmeta. Primljeno je 65 izvještaja o sumnjivim transakcijama. Takođe, drugim nadležnim državnim organima (Tužilaštvu, Upravi policije, ANB...) proslijeđeno je 72 informacije i obavještenja (od ovog broja, na inicijativu USPNFT upućeno je 43 obavještenja, a 29 informacija je upućeno kao odgovor na zahtjeve ovih državnih organa). U istom periodu, ovim državnim organima proslijeđene su i 22 dopunske informacije.

Izvršene su 54 kontrole kod obveznika nad kojima USPNFT vrši direktan nadzor po Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma. Od navedenog broja kontrola, podneseno je 6 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i izrečene su kazne u iznosu od 10.400,00 €. Pored toga, izdato je 13 prekršajnih naloga (u 13 kontrola izdato je 13 naloga za pravna lica i 13 naloga za 13 fizičkih lica, u iznosu od 38.400,00 €). Naplaćeno je 10 prekršajnih naloga (10 naloga za pravna lica i 10 naloga za fizička lica) u iznosu od 30.000,00 €. U jednom predmetu je zatražena sudska zaštita. Pored toga, proslijeđene su 3 inicijative drugim državnim organima na dalje postupanje.

Stranim finansijsko-obavještajnim službama proslijeđeno je 47 zahtjeva, a od stranih FOS primljeno je 17 zahtjeva za dostavu finansijsko obavještajnih podataka.

3.24.7.5. Međunarodna i regionalna saradnja

Predstavnici Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma su učestvovali u radu međunarodnih tijela:

- 44. Plenarnom zasijedanju Komiteta Savjeta Evrope MONEYVAL, u Strazburu, Francuska;
- 22. Plenarnom zasjedanju EGMONT-a i sastanku radnih grupa, u Limi, Peru;
- 20. Plenarnom zasijedanju Evroazijske grupe za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma (EAG), u Moskvi, Rusija. Tom prilikom je potpisan Sporazum o saradnji sa finansijsko-obavještajnom službom Kazahstana.

3.24.8. BORBA PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

3.24.8.1. Bilans ostvarenih rezultata

Vlada je 10. IV 2014. usvojila Akcioni plan za implementaciju Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za 2014.

Shodno Planu za 2014, a u cilju suzbijanja i sprječavanja trgovine ljudima i ilegalnih migracija, na nivou Uprave policije MUP-a pokrenuta je akcija „Trafiking“, koja ima za cilj identifikaciju žrtava trgovine ljudima, kao i identifikaciju i procesuiranje počinitelaca ovog krivičnog djela.

3.24.8.2. Prikaz sprovedenih obuka

Realizovano je šest regionalnih radionica, na kojima su učestvovali predstavnici Uprave policije MUP-a, Specijalnog tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala, Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima; obuke za predstavnike sudstva i tužilaštva o najvažnijim krivično-pravnim institutima u predmetima trgovine ljudima, sa akcentom na prekogranični organizovani kriminal (84 sudije, osam predstavnika tužilačke organizacije, tri predstavnika Ministarstva pravde, tri službenika Uprave policije MUP-a); osam obuka za 119 pripadnika Sektora granične policije MUP-a; obuka „Specifične metode i tehnike saslušanja žrtava trgovine ljudima, sa posebnim osvrtom na djecu“ koju je pohađalo sedam službenika Uprave policije MUP-a i dva predstavnika Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima i obuka „Identifikacija žrtava trgovine ljudima“ koju je pohađalo devet službenika Uprave policije MUP-a.

3.24.8.3. Statistika

U Skloništu za žrtve trgovine ljudima boravila je jedna žrtva trgovine ljudima. Izrečena je jedna pravosnažna presuda protiv jednog lica.

3.24.8.4. Međunarodna i regionalna saradnja

Nacionalni koordinatori za borbu protiv trgovine ljudima Crne Gore i Republike Kosovo potpisali su 25. IV 2014, u Prištini, Protokol o saradnji u borbi protiv trgovine ljudima. Ovim Protokolom se na poseban način uređuju pitanja koja se odnose na identifikaciju žrtava i potencijalnih žrtava trgovine ljudima i lica koja su prinuđena na rad, posebno tokom građevinske i turističke sezone, saradnja u krivičnim postupcima i postupku dobrovoljnog povratka žrtava i potencijalnih žrtava trgovine ljudima.

Drugi bilateralni sastanak delegacija Crne Gore i Republike Albanije povodom izrade teksta Protokola o saradnji u borbi protiv trgovine ljudima dvije države održan je 8. VII 2014. u Podgorici. Na sastanku je dogovoren konačan predlog teksta Protokola, kojim se predviđaju i načini za unapređenje metodologija rada u borbi protiv svih oblika trgovine ljudima, a sve u cilju bolje identifikacije žrtava, njihovog povratka i zaštite.

3.24.9. SARADNJA U OBLASTI DROGA

3.24.9.1. Bilans ostvarenih rezultata

U periodu od 1. I do 1. VIII 2014. na teritoriji Crne Gore je, u 241 pojedinačnoj akciji zaplijenjeno 659,91 kilograma opojnih droga i to:

- marihuana – 430792,92 grama,
- kokain – 227783,53 grama,
- heroin - 777, 43 grama,
- sintetičke droge - 504, 83 grama.

Nadležnim državnim tužiocima procesurano je 125 lica, protiv kojih su podnešene 92 krivične prijave zbog osnovane sumnje da su počinili 115 krivičnih djela iz oblasti zloupotrebe droge.

Službenici Odsjeka za borbu protiv droge bili su angažovani na deset predmeta koji se sprovode uz primjenu mjera tajnog nadzora. Od toga, pet predmeta se sprovode sa Specijalnim državnim tužiocem za borbu protiv organizovnog kriminala ("Virus", "Atlantik",

"Šetač 2", "Albatros" i "Kontejner") , a pet sa Višim državnim tužiocem ("Kvart", "Čistač", "Kanal", "Rivijera" i "Klok").

U junu 2014. realizovana je policijska akcija "Kvart", započeta 2013, vođena u saradnji sa Višim državnim tužiocem. Predmet je bio usmjeren ka kriminalnoj grupi koja se u dužem vremenskom periodu bavila krijumčarenjem i u prvom redu uličnom distribucijom opojne droge heroin, tableta »Suboxon« i opojne droge marihuana, na teritoriji Podgorice. Krivičnom prijavom je obuhvaćeno deset lica kojima se na teret stavlja krivično djelo – neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga. U toku vođenja akcije, zaplijenjeno je ukupno: više od 560 grama heroina, oko 2kg skanka, preko 300 tableta suboxon, oko 900 grama smješe koja služi za miješanje sa opojnim drogama.

Koristeći profile rizika integrisane u elektronskoj analizi rizika, službenici Uprave carina izvršili su targetiranje kontejnerskog tereta za detaljan pregled prispjele robe u Luci Bar, po dokumentaciji koja je pratila transport predmetne robe. Službenici Odsjeka za suzbijanje krijumčarenja su 4. VI 2014. u CI Slobodna zona Bar, izvršili detaljan pregled kontejnera sa deklarisanim sadržajem banane 1080 koleta težine 22248 kg. Pregledom kontejnera, otkrivena je skrivena roba – opojna droga kokain u količini od 223 paketa, težine 250 kg, čija tržišna vrijednost iznosi više od 12 i po miliona eura. Uprava carina obavijestila je Upravu policije koja zajedno sa nadležnim tužiocem preduzima dalje mjere.

Za krivično djelo neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga pred sudovima u Crnoj Gori bio je ukupno u radu 83 predmeta protiv 182 lica po optužnicama iz ovog perioda i ranije. Od toga broja, riješeno je 37 predmeta protiv 40 lica. Protiv 29 lica donijeta je osuđujuća presuda, protiv šest lica donijeta je oslobođajuća presuda, protiv četiri lica optužba je odbijena, a protiv jednog odbačena. Ostalo je neriješeno 46 predmeta protiv 142 lica. Odluke su pravosnažne protiv pet lica, od čega četiri osuđujuće i jedan odbačaj.

Pred sudovima u CG, za krivično djelo neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga izvršen na organizovani način bila su u radu tri predmeta protiv 12 lica. U ovim predmetima postupak je u toku.

3.24.9.2. Prikaz sprovedenih obuka

U periodu od 1. IV do 30. VI 2014. realizovane su tri obuke koje je pohađalo 15 službenika Odsjeka za borbu protiv droge i krijumčarenja MUP-a.

Na planu smanjenja potražnje droga, realizovana su tri seminara-obuke koje je pohađalo 28 službenika nadležnih državnih organa:

- EMCDDA Reitox akademija „Zakonodavni okvir i krivična djela iz oblasti zloupotrebe droga u zemljama Zapadnog Balkana“, koja je održana u Podgorici;
- EMCDDA Reitox akademija „Efikasnost programa prevencije zavisnosti od droga“, koja je održana u Ljubljani;
- Međunarodna specijalistička škola Evropskog centra za mir i razvoj na temu „Savremena dostignuća u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji bolesti zavisnosti“, koja je održana u Kotoru.

U saradnji sa Odjeljenjem za droge Ministarstva zdravlja Republike Slovenije, realizovana je studijska posjeta četiri crnogorska eksperta iz zdravstva strukturama za tretman zavisnosti u Sloveniji, s posebnim osvrtom na tretman opijatske zavisnosti buprenorfinom.

3.24.9.3. Međunarodna i regionalna saradnja

U cilju razotkrivanja i procesuiranja organizovanih kriminalnih grupa koje djeluju na nacionalnom i međunarodnom nivou, održan je 21 operativni sastanak sa predstavnicima policijskih službi SAD-a, R. Hrvatske, BiH, britanske Nacionalne agencije protiv kriminala, SR Njemačke, Kraljevine Belgije, Kraljevine Holandije, R. Srbije, R. Albanije, Australije, EUROPOL-a, Kancelarije DEA u Rimu i SELEC Centra iz Bukurešta.

Odsjek za borbu protiv droge MUP-a učestvuje u radu EUROPOL-ove grupe "Mocarela", sa ciljem borbe protiv organizovanih kriminalnih grupa sa Zapadnog Balkana koje vrše krijumčarenje kokaina iz Južne Amerike do Evrope (u odnosu na ukupan broj SIM kartica koje se nalaze u bazi podataka EUROPOL-a, a koje se koriste od strane lica koja su uključena u krijumčarenje kokaina, Uprava policije MUP-a je dostavila podatak o 191 SIM kartici).

Crna Gora je potpisala Ugovor sa EMCDDA o sprovođenju pilot faze „Istraživanje o upotrebi droga u opštoj populaciji u CG“, koje finansira i ekspertske-tehnički podržava ova agencija.

3.24.10. BORBA PROTIV TERORIZMA

3.24.10.1. Normativni okvir

Donijeti su Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list CG“, br. 33/14) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama („Sl. list CG“, br. 31/14).

3.24.10.2. Bilans ostvarenih rezultata

Vlada je 8. V 2014. usvojila Izvještaj o sprovođenju rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1540 i Akcioni plan za period 2014 - 2018.

3.24.10.3. Prikaz sprovedenih obuka

Održano je pet obuka kojima je prisustvovao 71 službenik Uprave policije MUP-a angažovan na poslovima suprotstavljanja terorizmu. Ministarstvo odbrane je sprovelo ili učestvovalo u 22 obuke, kojima je prisustvovalo 70 službenika MO.

U okviru projekta «Metodologija procjene rizika i zloupotrebe CBRN materijala» održana je dvodnevna radionica u Hagu, Kraljevina Holandija, na kojoj su učestvovala tri službenika Ministarstva unutrašnjih poslova i jedan službenik Ministarstva odbrane.

3.24.11. SARADNJA U OBLASTI CARINA

3.24.10.1. Bilans ostvarenih rezultata

Potpisan je Sporazum između Uprave carina i Uprave policije o korišćenju ličnih i drugih podataka kojima raspolažu dvije institucije (27. V 2014). Ovim sporazumom bliže se uređuje elektronsko korišćenje zbirke ličnih i drugih podataka.

Stavljen je u funkciju elektronski link između Uprave carina i Uprave policije za praćenje video nadzora sa graničnih prelaza Dračnovac i Dobrakovo u Operativnom centru Uprave carina.

Uprava carina učestvovala je u tri zajedničke carinske operacije u organizaciji OLAF-a, WCO i Venecijanske inicijative.

3.24.11.2. Prikaz sprovedenih obuka

U organizaciji nacionalnih i međunarodnih partnera, održano je 14 obuka na temu bezbjednosti, suzbijanja krijumčarenja i korupcije, na kojima su učestvovala 144 carinska službenika.

3.24.11.3. Statistika

Izvršeno je 50 inspekcijskih kontrola, 24490 detaljnih pregleda, 14 zaplijena narkotika i to 13 zapljena skanka: 242,8kg i jedna zapljena kokaina 250 kg, podnijeto 15 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, podnijeto šest krivičnih prijava, izdato 118 prekršajnih naloga, vrijednost izrečenih kazni je 90.700,00 eura, ukupna vrijednost oduzete robe je 328.091,06 eura a naknadne naplate su u vrijednosti 1.063.643,34 eura.

3.24.12. FALSIFIKOVANJE EURA

3.24.12.1. Prikaz sprovedenih obuka

Evropska komisija/Evropski biro za borbu protiv prevara-OLAF, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore organizovao je međunarodnu konferenciju o zaštiti eura od falsifikovanja "XI jugoistočna konferencija o euru", od 19-23. V 2014. u Budvi.

3.25 POGLAVLJE 25: NAUKA I ISTRAŽIVANJE

3.25.1. Bilans ostvarenih rezultata

Saglasno dinamici realizacije „INVO“ projekta, 15. V 2014. uspješno su završeni pregovori s Univerzitetom Crne Gore - Elektrotehničkim fakultetom u Podgorici, o zaključivanju Ugovora o realizaciji naučnoistraživačkog projekta „Centar uspješnosti u bioinformatici (BIO-ICT)“, kao prvorangiranim na Konkursu Ministarstva nauke. Stoga je Ministarstvo 15. V 2014. donijelo Odluku o dodjeli statusa Centra uspješnosti "BIO-ICT" i dodijelilo je Elektrotehničkom fakultetu 20. V 2014, za period od tri godine, počev od 01. VI 2014. do 31. V 2017. Ministarstvo je 30. V 2014. zaključilo Ugovor o realizaciji predmetnog naučnoistraživačkog projekta s Elektrotehničkim fakultetom i odobrilo dodjelu grant sredstava za realizaciju ovog projekta, u ukupnom iznosu od 3,42 mil. €. Centar uspješnosti "BIO-ICT" počeo je s radom 1. VI 2014. i Ministarstvo će vršiti kontinuirani monitoring nad realizacijom aktivnosti projekta Centra.

Ministarstvo nauke je na osnovu Konkursa za istraživačke grantove u okviru „INVO“ projekta, dvostepene inostrane evaluacije prijava projekata i uspješno završenih pregovora s istraživačkim timovima, 26. V 2014. donijelo odluke o prihvatanju 4 projekta istraživanja i razvoja i to: Elektrotehničkog fakulteta UCG, Biotehničkog fakulteta UCG, Fakulteta za pomorstvo UCG i Fakulteta za politehniku UDG, i s njima zaključilo ugovore o realizaciji projekta 30. V 2014, s ukupnim iznosom od 1,34 mil. €, za period od tri godine, počev od 1. VI 2014. do 31. V 2017.

Ministarstvo je 20. V 2014. objavilo drugi Konkurs za istraživačke grantove, s rokom prijave projekata do 19. IX 2014, s ukupnim iznosom sredstava do 1,2 mil. €.

Ministarstvo nauke završilo je tender za izradu Glavnog projekta za rekonstrukciju Doma Vojske Crne Gore u Nikšiću, za potrebe smještaja **Inovaciono-preduzetničkog centra "Tehnopolis"**. Izabrani ponuđač dostavio je Ministarstvu Glavni projekat 12. VI 2014. i

revizija Glavnog projekta završena je 11. VII 2014. Na osnovu ovog Glavnog projekta, Direkcija javnih radova Crne Gore treba da raspiše tender za izvođenje radova na rekonstrukciji Doma Vojske u Nikšiću za potrebe smještaja "Tehnopolis"-a do kraja septembra 2014.

Ministarstvo je nastavilo sufinansiranje druge istraživačke godine na **104 nacionalna naučnoistraživačka projekta**, u saradnji sa šest resornih ministarstava, nakon njihove ocjene od strane inostranih eksperata.

Ministarstvo je 7. VII 2014. objavilo **Konkurs za sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti**, za stimulisanje istraživačkih timova i istraživača po osnovu: prijava projekata Okvirnom programu „Horizont 2020“; učešća u projektima Programa EUREKA; doktorskih studija; učešća na naučnim kongresima; naknade autorima патената i inovativnih rješenja; i promocije nauke i istraživanja u društvu Crne Gore.

Realizovane su i promotivne aktivnosti: „Sajam mladih pronalazača“ 2. IV 2014. i „Nauka u pokretu“ 9. VI 2014.

U kontinuitetu se ažurira baza podataka u okviru projekta „**Naučna mreža**“ u okviru kojeg je uspostavljen informacioni sistem s registrovanim naučnoistraživačkim ustanovama i istraživačima u Crnoj Gori, kao i istraživačima iz dijaspore.

3.25.2. Međunarodna i regionalna saradnja

Realizovane su aktivnosti za pridruživanje Crne Gore u novi **Okvirni program EU za istraživanje i inovacije „Horizont 2020“ (2014-2020)**.

Međunarodni sporazum između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije „Horizont 2020“, Vlada je usvojila na sjednici od 29. V 2014. Sporazum je u ime Crne Gore potpisala ministarka nauke, 01. VII 2014. u Briselu.

U Zakonu o budžetu Crne Gore za 2014, u budžetu Ministarstva nauke odobrena su sredstva za kontribuciju Crne Gore za učešće u „Horizont 2020“ za 2014, u iznosu od 1,14 mil. €.

Okvirni program za saradnju Crne Gore s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju - IAEA (2014-2020), Vlada je usvojila na sjednici od 19. VI 2014. Potpisivanje Okvirnog programa se očekuje u najskorije vrijeme.

Crna Gora je realizovala učešće u dva **EUREKA projekta**, od kojih je projekat kompanije „MG Soft“ završen, dok je u toku projekat kompanije „13. Jul Plantaže“. Takođe, Kompanija MG Soft se priključila novom EUREKA projektu „LEADOC“. Ministarstvo će u 2014. prihvatiti sufinansiranje novih EUREKA projekata.

U toku je realizacija 11 **akcija COST**, i to iz sljedećih oblasti: četiri iz oblasti „ICT“, tri iz oblasti „Šume, njihovi proizvodi i usluge“, dva iz oblasti „Hrana i poljoprivreda“, jedan iz oblasti „Pojedinci, društva, kulture i zdravlje“, i jedan iz oblasti „Nauka o zemlji i upravljanju životnom sredinom“.

Ministarstvo nauke, Savjet za naučnoistraživačku djelatnost i think-tank projekat „Montenegro Future Forum“ organizovali su panel diskusiju na temu „NATO i nauka“ 16. VI 2014. u Podgorici. Tom prilikom predstavljene su mogućnosti korišćenja NATO fondova za nauku putem programa **NATO „Nauka za mir i bezbjednost“**, proces apliciranja i evaluacije kao i primjeri dobre prakse u Crnoj Gori. U okviru ovog programa Crna Gora trenutno realizuje 3 projekta dok su 2 projekta završena.

Saradnja Crne Gore sa **Međunarodnim centrom za genetski inženjering i biotehnologiju (ICGEB)** odvija se u kontinuitetu od stupanja na snagu Odluke o pristupanju 5. IX 2012.

Ministarstvo nauke aktivno pruža podršku za učešće istraživača u **JRC (Udruženi istraživački centar)**, aktivnostima u okviru **Dunavske strategije**, i promoviše **programe za nauku UNESCO-a**.

Za potrebe implementacije zaključenih sporazuma o **bilateralnoj naučnoj i tehnološkoj saradnji (NTS)** realizovane su sljedeće aktivnosti, i to sa:

- Republikom Hrvatskom - objavljen Konkurs 15. IV 2014. za period 2015-2016;
- Republikom Italijom – objavljen Konkurs 30. VI 2014. za period 2015-2016;
- Federacijom BiH – održano zasijedanje Mješovite komisije 11. IV 2014. za projektni period 01. IV 2014-31. III 2016; i
- NR Kinom - održano zasijedanje Mješovite komisije 23. VI 2014. u Podgorici; za projektni period 1. IX 2014. - 31. VIII 2016.

3.26 POGLAVLJE 26: OBRAZOVANJE I KULTURA

Obrazovanje

Normativni okvir

Vlada je 17. VII 2014. usvojila Analizu stanja u oblasti priznavanja inostranih obrazovnih isprava sa preporukama za unapređenje u ovoj oblasti koju je pripremilo Ministarstvo prosvjete, u saradnji s Ministarstvom rada i socijalnog staranja, Ministarstvom unutrašnjih poslova, ustanovama visokog obrazovanja i Privrednom komorom.

Uz ekspertsku pomoć, u maju 2014. pripremljena je Studija o programima mobilnosti za crnogorske studente i akademsko osoblje, uključujući i sveobuhvatni višegodišnji trening plan za jačanje kancelarije za mobilnost.

Nacionalni savjet za obrazovanje je donio programe stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2014/2015. Takođe, Nacionalni savjet za obrazovanje je utvrdio 1. VII 2014. izmjene i dopune opštih dijelova obrazovnih programa za stručno obrazovanje. Nastavni planovi za 22 obrazovna programa u četvorogodišnjem trajanju kod kojih predmet preduzetništvo nije bio zastupljen dopunjeni su u dijelu izborne nastave nastavnim predmetom preduzetništvo sa 72 časa godišnje.

Nacionalni savjet za obrazovanje je 1. VII 2014. utvrdio obrazovne programe srednjeg stručnog obrazovanja Tehničar zaštite životne sredine i Tehničar metalurgije, kao i program višeg stručnog obrazovanja Restorater.

Ostvareni rezultati

U toku je javni poziv za javno-privatno partnerstvo za izgradnju Studentskog doma u Nikšiću. Predmet javno-privatnog partnerstva je finansiranje, projektovanje, izgradnja, opremanje, održavanje Studentskog doma, upravljanje Domom i pružanje usluge smještaja za oko 300 studenata za najmanje 10 mjeseci godišnje na period od 30 godina.

U okviru Projekta sprovodi se eksterna evaluacija svih ustanova visokog obrazovanja od strane Evropske asocijacije univerziteta (EUA). Ekspertski timovi EUA su u maju 2014. obavili posjetu svim ustanovama visokog obrazovanja.

Krajem juna raspisan je oglas za angažovanje konsultanta za obezbjeđenje sistema kvaliteta u visokom obrazovanju, koji će pružiti svu neophodnu stručnu pomoć Savjetu za visoko obrazovanje, kao i Ministarstvu prosvjete, u skladu s Izvještajem o pregledu sistema za obezbjeđenje kvaliteta.

U toku je adaptacija učeničko-studentskih domova u Podgorici, Nikšiću, Cetinju i Kotoru. Sredstva u iznosu od 879,406.37 eura obezbijedena su u okviru projekta "Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost", koji se finansira iz kredita Svjetske banke. Domovi će biti adaptirani tokom ljetnjeg raspusta.

Za školsku 2013/204. godinu sproveden je eksterni stručni ispit, koji je polagalo 4475 učenika i eksterni maturski ispit, koji je polagalo 4475 učenika.

Savjet za kvalifikacije je održao pet sjednica na kojima je dato pozitivno mišljenje na 13 inicijativa za razvoj stručnih kvalifikacija za nivoe II do V, kao i 7 inicijativa za kvalifikacije nivoa obrazovanja za nivoe VI-VIII. Savjet za kvalifikacije je utvrdio i predložio za donošenje 10 standarda zanimanja i dva ispitna kataloga za provjeru stručne kvalifikacije i donio 12 standarda kvalifikacije.

U Podgorici je u maju 2014. održana Međunarodna konferencija „Okvir kvalifikacija kao sredstvo politike za cjeloživotno učenje“. Na Konferenciji je, pored ostalog, predstavljen nacrt Izvještaja o referenciranju Nacionalnog okvira kvalifikacija sa Evropskim okvirom kvalifikacija.

U sklopu aktivnosti na referenciranju Nacionalnog okvira kvalifikacija s Evropskim okvirom kvalifikacija (EOK) na XXV sastanku EOK Savjetodavne grupe Evropske komisije (EQF Advisory Group) u Briselu u junu 2014. predstavljeno je stanje implementacije Evropskog okvira kvalifikacija u Crnoj Gori.

Kultura

Normativni okvir

Vlada Crne Gore je 10. VII 2014. usvojila Sporazum o razumijevanju između Crne Gore i Evropske unije o učešću u programu „Kreativna Evropa“ koji je potpisan 22. VII 2014. u Briselu.

U skladu s obavezama definisanim Sporazumom, Ministarstvo kulture osnovalo je Desk za Kreativnu Evropu koji će biti zadužen za organizaciju promotivnih aktivnosti u okviru sprovođenja Programa u Crnoj Gori, i izradilo plan za implementaciju aktivnosti Deska za Kreativnu Evropu u 2014.

Ostvareni rezultati

U kontekstu primjene Konvencije o zaštiti i promovisanju raznolikosti kulturnih izraza, Ministarstvo kulture je u saradnji s Nacionalnom komisijom UNESCO-a u Crnoj Gori, sproveda dio Konkursa za finansiranje iz Međunarodnog fonda za kulturnu raznolikost. Stručna komisija je u maju 2014. predseletovala dva projekta koji ispunjavaju uslove i prioritete Crne Gore i UNESCO-a, i uputila ih na dalje odlučivanje Sekretarijatu Konvencije u Parizu.

3.27 POGLAVLJE 27: ŽIVOTNA SREDINA

3.27.1 Normativni okvir

Skupština je donijela Zakon o odgovornosti za štetu u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 27/14 od 30. VI 2014).

Na osnovu Zakona o *upravljanju otpadom* („Sl. list CG“, br. 64/11), donijeti su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o izmjeni pravilnika o bližim uslovima za upis u registar posrednika i trgovaca otpadom ("Sl. list CG", br. 21/14);
- Pravilnik o metodama ispitivanja opasnih svojstava otpada i bližim uslovima koje treba da ispunjava akreditovana laboratorija za ispitivanje opasnih svojstava otpada ("Sl. list CG", br. 21/14).

U toku je rad na izmjenama i dopunama Zakona o *vodama* u cilju usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa šest direktiva o vodama.

U oblasti *zaštite prirode*, Skupština je 19. VI 2014. donijela Zakon o nacionalnim parkovima kojim su, između ostalog, utvrđene nove granice NP Durmitor ("Sl. list CG", br. 28/14).

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 51/08 i 64/13). donijeti su sljedeći pravilnici:

- Pravilnik o načinu izrade procjene rizika za unošenje stranih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva i njihovih uzgojnih primjeraka ("Sl. list CG" br. 28/14)
- Pravilnik o načinu obilježavanja strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta životinja koje se drže u zatočeništvu ("Sl. list CG" br. 28/14)
- Pravilnik o načinu vođenja evidencije stanišnih tipova ("Sl. list CG“, br.22/14 od 16. V 2014.)
- Pravilnik o sadržaju, načinu uspostavljanja i vođenju katastra speleoloških objekata ("Sl. list CG“, br.22/14 od 16. V 2014.)

Na osnovu Zakona o *hemikalijama* ("Sl. list CG“, br. 18/12) u izvještajnom periodu donijeta su sljedeća podzakonska akta:

- Pravilnik o smjernicama i uslovima dobre laboratorijske prakse ("Sl. list CG", br. 24/14)
- Pravilnik o izmjenama pravilnika o postupku prethodnog obavještanja i postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za izvoz hemikalija ("Sl. list CG", br. 27/14)

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je pripremilo Pravilnik o listi hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen. ("Sl. list CG", br. 31/14).

Istovremeno se radilo i na pripremi Predloga nacionalne strategije upravljanja hemikalijama sa Akcionim planom za period 2015-2018. i Predloga zakona o biocidnim proizvodima čije usvajanje se očekuje u IV kvartalu 2014.

Na osnovu Zakona o zaštiti od *buke* u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 18/11 i 1/14), donijet je Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 27/14 od 30. VI 2014) kojim je unaprijeđena implementacija Zakona.

3.27.2 Bilans ostvarenih rezultata

U organizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma održana je javna rasprava za predlog Drugog nacionalnog izvještaja Crne Gore o klimatskim promjenama prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC). Javna rasprava trajala je od 29. IV do 28. V 2014.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 12. V 2014. stavilo na javnu raspravu Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha koja je održana 20. VI 2014.

Sastanci o mjerilu za otvaranje 27. poglavlja-Životna sredina i klimatske promjene održani su 13. i 14. V 2014. U cilju ispunjenja mjerila za otvaranje poglavlja 27, Crna Gora je u obavezi da pripremi sveobuhvatnu nacionalnu strategiju i akcioni plan koji će poslužiti kao osnova za prenošenje, sprovođenje i primjenu pravne tekovine u oblasti životne sredine i klimatskih promjena, uključujući planove razvoja relevantnih administrativnih kapaciteta i procjenu potreba finansijskih resursa s definisanim ciljevima i rokovima.

Pripremljen je Nacrt strategije i akcionog plana za podoblast *Buka* i isti je dostavljen Evropskoj komisiji na komentare. Za ovu predloženu strukturu EK je dala saglasnost i na osnovu njega će se raditi strategija i akcioni plan za preostale podoblasti.

U oblasti *upravljanja otpadom* nastavljene su aktivnosti na realizaciji infrastrukturnih projekata, i to izradi tehničke dokumentacije za sanaciju neuređenih odlagališta otpada "Ćafe" u Baru i "Vrtijeljka" u Cetinju, počela je izgradnja sistema za tretman procjednih voda na deponiji "Livade" u Podgorici. U toku je izrada studija izvodljivosti za eventualnu izgradnju transfer stanica u opštinama: Andrijevica, Plav, Rožaje, Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin i Žabljak.

Iz sredstava IPA 2009 u okviru Projekta „Izrada i implementacija državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom” (vrijednost projekta 800.000 eura) u toku su aktivnosti na izradi Strategije upravljanja otpadom, Državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom (u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom donošenje je obaveza opština šest mjeseci nakon donošenja Državnog plana upravljanja otpadom).

U dijelu *kvaliteta voda* realizovane su sljedeće aktivnosti i projekti:

- Nastavljeni su radovi na izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Nikšić. Do sada je završeno 80% građevinskih radova (što je za 5% više u odnosu na prethodni period) i obezbijeđeno 90% potrebne opreme koja će se montirati na postrojenju. Očekuje se da projekat bude završen najkasnije do kraja 2014.
- Nastavljeno je s realizacijom projekta izgradnje vodovodne i kanalizacione mreže u Tivtu koja obuhvata izgradnju 17,6 km kanalizacione i 14,5 km vodovodne mreže i 12 kanalizacionih pumpnih stanica. Ugovor je vrijedan 9,49 miliona €. Projekat se sastoji od više segmenata, a prosječni stepen završenosti ukupnog projekta oko 85%, što je povećanje za 5% u odnosu na prethodni period. Očekuje se da radovi budu završeni sredinom 2015.
- Nastavljeni su radovi na izgradnji vodovodne i kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Herceg Novi. Završeno je preko 65 % ugovorenih radova na izgradnji kanalizacione mreže (povećanje za 5% u odnosu na prethodni period) i 45 % ugovorenih radova na izgradnji postrojenja, kapaciteta 63.500 ES (povećanje 10 %

u odnosu na prethodni period). Napominjemo da se u toku turističke sezone obustavljaju radovi koji bi mogli ometati turističku sezonu.

- U toku je izrada Glavnog projekta za izgradnju zajedničkog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za opštine Kotor i Tivat na osnovu Ugovora koji je zaključen sa odabranim izvođačem radova, kompanijom WTE Wassertechnik. Projekat se realizuje u skladu sa Žutom knjigom FIDIC.
- Pušteno je u rad postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Budvi, kapaciteta 110.000 ES. Projekat je realizovan u okviru javno-privatnog partnerstva Opštine Budva i kompanije WTE.
- Realizovan je tenderski postupak izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Baru kapaciteta 68.600 ES (po sistemu „design & build“). Procijenjeni iznos sredstava za ovaj ugovor je 15,3 miliona eura i tenderski postupak za izgradnju 33,4 km kanalizacione i vodovodne mreže i 4 pumpne stanice sa izgradnjom podmorskog ispusta „Sutomore“. Procijenjeni iznos sredstava za ovaj ugovor je 13,2 miliona eura. U izvještajnom periodu nije zabilježen napredak u realizaciji projekta. U toku su aktivnosti na obezbjeđivanju imovinsko-pravnih pretpostavki za nastavak realizacije projekta.
- U opštini Danilovgrad u toku je izgradnja dijela vodovodne mreže kao dijela projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i vodovodne i kanalizacione mreže.
- U opštini Pljevlja, nakon urađene projektne dokumentacije i raspisanih tendera, u martu 2014, potpisani su ugovori sa izabranim izvođačima radova za izgradnju kolektora i kanalizacione mreže (270 dana od dana potpisivanja Ugovora je rok za izgradnju) u iznosu od 1,021 000 eura, kao i izradu glavnog projekta i izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda kapaciteta u prvoj fazi 28 000 ES(6 miliona eura) i nadzor nad izgradnjom (500 200 eura). Radovi su u toku.
- U opštini Rožaje u razmatranom periodu nastavljeno je sa izradom idejnog projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže, a od početka 2014. radi se na reviziji idejnog projekta PPOV-a i kanalizacione mreže. Revizija projekta je u završnoj fazi.
- U opštini Berane nastavljena je izrada glavnog projekta kanalizacione mreže, a od početka 2014. otpočele su aktivnosti revizije glavnog projekta. Revizija je u završnoj fazi.
- U opštini Ulcinj nastavljena je izrada glavnog projekta kanalizacione mreže (13 km za 4 naselja), a od početka 2014. otpočele su aktivnosti revizije glavnog projekta. Revizija projekta je u završnoj fazi.
- U opštini Plav u razmatranom periodu završen je idejni projekat izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže i revidovan u martu 2014. U izvještajnom periodu nije bilo promjena u odnosu na prethodni izvještaj.
- U opštini Bijelo Polje, u toku su aktivnosti vezane za realizaciju projekta upravljanja otpadnim vodama. Tenderska procedura za dio projekta koji se odnosi na izgradnju glavnog kolektora (finansira se iz IPA sredstava, a sprovodi Delegacija EU) je neuspješno završena i po drugi put. Čeka se odobrenje nadležnih organa iz Brisela za pregovaranje sa najboljim kompanijama sa ponovljenog tendera. U toku je evaluacija ponuda za izbor

revidenta glavnih projekata i nadzor nad izvođenjem radova. Tender za izbor obrađivača glavnog projekta i izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, biće raspisan nakon što Opština riješi imovinsko-pravna pitanja za lokaciju postrojenja.

- U opštini Cetinje, u izvještajnom periodu potpisan je ugovor za realizaciju dijela projekta (izgradnja dijela kanalizacione mreže) koji se finansira iz IPA sredstava. Vrijednost projekta je 2,8 miliona €. Takođe su zaključeni i ugovori za revidenta glavnog projekta i nadzor nad izvođenjem radova. Za ostatak kanalizacione mreže, čija izgradnja se finansira iz IPA MW programa, tender je neuspio i planira se raspisivanje novog.

U domenu ukupnih aktivnosti u oblasti *zaštite prirode*, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u maju 2014. učestvovalo na V sastanku Skupštine Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF) u Kankunu, Meksiko. Skupštinu, kao organ upravljanja GEF-om, čine predstavnici 183 zemalje članice među kojima je i Crna Gora.

U okviru GIZ-ovog projekta “Konzervacija i održivo korišćenje biodiverziteta Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera (CSBL)”, u periodu od 10-13. VI 2014, organizovana je studijska posjeta NATURA 2000 mjestima u Italiji i Sloveniji.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 10. IV 2014. bilo domaćin ukrajinskoj delegaciji čiji cilj posjete je bio razmjena iskustava i znanja tokom pristupanja EU i održanog skrininga za poglavlje 27.

Najznačajnije realizovane aktivnosti u domenu *šumarstva* u ovom izvještajnom periodu su:

- U saradnji sa Njemačkom fondacijom za životnu sredinu (DBU) započet je projekat “Poboljšanje baze šumsko-ekoloških podataka za održivo gazdovanje šumama i zaštitu šuma u Crnoj Gori” Predloženi projekt će pripremiti najvažnije ekološke informacione osnove za održivo i blisko-prirodi gazdovanje šumama u Crnoj Gori.
- U sklopu redovnog izvještavanja za Forest Europe (Ministarska konferencija o zaštiti šuma u evropi), poslata su dva upitnika:
 - Upitnik o pan-evropskim kvantitativnim indikatorima za održivo gazdovanje šumama;
 - i
 - Upitnik o pan-evropskim kvalitativnim indikatorima za održivo gazdovanje šumama.

3.27.3 Prikaz sprovedenih obuka

Predstavnici resornog organa su prisustvovali na ukupno 19 obuka/skupova u zemlji i inostranstvu, tokom izvještajnog perioda, na teme razvoja sektorskog planskog dokumenta za oblast zaštite životne, kao i programiranja i implementacije IPA projekata, turističke i poljoprivredne valorizacije basena Skadarskog jezera, integralnog upravljanja vodnim resursima (u vezi ratifikacije Konvencije o vodama), jačanja kapaciteta za usklađivanje sa pravnom tekovinom u oblasti zaštite životne sredine i druge teme iz domena zaštite životne sredine.

Obezbijeđeno je i učešće u radu tehničkih Komisija na određivanju kota nasipa na rijeci Bojani u Božaju i posredstvom TAIEX-a realizovana ekspertska misija o usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom u oblasti kvaliteta voda (30. VI - 4. VII 2014). Takođe, obezbijeđeno je i učešće u radu radne grupe za životnu sredinu pri Evropskoj energetske zajednici (8. IV 2014. Beč, Austrija).

3.27.4 Statistički podaci

U periodu od 1. IV - 15. VII 2014. ekološka inspekcija je, na osnovu važeće zakonske regulative, izvršila 672 inspekcijska nadzora i donijela 228 rješenja koja se odnose na preduzimanje mjera i radnji u cilju sprečavanja zagađenja životne sredine i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

U izvještajnom periodu ekološka inspekcija je:

- donijela 2 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti zagađivačima do otklanjanja nepravilnosti, koje se odnose na pribavljanje potrebnih saglasnosti i dozvola nadležnih organa za rad objekata, smanjenja koncentracije emisije zagađujućih materija i drugo;
- izvršila 8 113 kontrola na radioaktivnost roba pri uvozu u saradnji sa J.U. «Centrom za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore», Podgorica i »Institutom za crnu metalurgiju« AD Nikšić i na osnovu izvještaja odobrila uvoz;
- izvršila 15 inspekcijskih nadzora kojim su kontrolisani uslovi skladištenja, oznake opasnosti i bezbjednosti hemikalija koje su uvezene na osnovu dozvole Agencije za zaštitu životne sredine;
- izdala 4 prekršajna naloga i podnijela Područnom organu za prekršaje 13 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka;
- podnijela 2 krivične prijave.

Na osnovu Uredbe o zagađujućim materijama u tečnim gorivima naftnog porijekla ("Sl. list CG" br. 39/10), Ministarstvo održivog razvoja i turizma je donijelo, na prijedlog Agencije za zaštitu životne sredine, Program praćenja kvaliteta goriva naftnog porijekla za 2014. godinu ("Sl. list CG", br. 19/14). U toku je realizacija Programa praćenja kvaliteta tečnih goriva.

Za realizaciju pojedinih projekata izgradnje objekata, shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu i Uredbi o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu, ekološka inspekcija kontroliše da li je sproveden postupak procjene, kao i da li se poštuju mjere zaštite i praćenja uticaja na životnu sredinu projekata za koje je data saglasnost na elaborate, u cilju izdavanja upotrebnih dozvola.

Ekološka inspekcija je podnijela krivičnu prijavu protiv NN lica zbog postojanja sumnje da je krajem aprila 2014, na prostoru KO Virpazar u zoni Nacionalnog parka "Skadarsko jezero" izvršio nelegalnu sječu 24 stabla topole.

Takođe, ekološka inspekcija je podnijela krivičnu prijavu protiv NN lica zbog postojanja sumnje da je u Gradskom parku u opštini Pljevlja, ubio pticu žutokljunog labuda koji pripada posebno zaštićenim životinjskim vrstama.

U izvještajnom periodu ekološki inspektor je zajedno sa vodoprivrednim inspektorom i ekipom Odjeljenja za suzbijanje privrednog kriminaliteta izvršio kontrolu nelegalne eksploatacije pijeska na lokaciji Šarova topola, koja se nalazi u zoni Nacionalnog parka. Ekološki inspektor je obavijestio dežurnog Tužioca o nelegalnoj eksploataciji na predmetnoj lokaciji.

3.28 POGLAVLJE 28: ZAŠTITA POTROŠAČA I ZDRAVLJA

Zaštita potrošača

Normativni okvir

Crna Gora je donijela Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu („Sl. list CG“, br.33/14).

Institucionalni okvir

Crna Gora je, u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača („Sl.list CG“, br. 02/14), Odlukom o uspostavljanju Savjeta za zaštitu potrošača („Sl. list CG“, br. 25/14), u junu 2014. uspostavila Savjet za zaštitu potrošača. Prva redovna sjednica je održana 23. VI 2014. Usvojen je i Poslovnik o radu, prema kojem će se to tijelo sastajati četiri puta godišnje u redovnom sazivu, a po potrebi i češće.

Centralni informacioni Sistem za zaštitu potrošača

U periodu od 1. IV do 1. VII 2014, u centralnom informacionom Sistemu za zaštitu potrošača primljene su 32 žalbe potrošača. Od ukupnog primljenog broja žalbi potrošača, 28 žalbi je bilo u nadležnosti Tržišne inspekcije, dok su dvije žalbe bile u nadležnosti Regulatorne agencije za energetiku, jedna žalba u nadležnosti Inspekcije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, dok je jedna žalba bila u nadležnosti turističke inspekcije.

Sprovedene obuke

Povodom primjene novog Zakona o zaštiti potrošača, u organizaciji Instituta računovođa i revizora Crne Gore, 17-18. VI 2014, održane su radionice na kojima je predstavljen novi Zakon o zaštiti potrošača.

U organizaciji Uprave za inspekcijske poslove (UiP), 16. VII je održana radionica o novom Zakonu o zaštiti potrošača, na kojoj su prisustvovali predstavnici inspekcija nadležnih za nadzor nad primjenom ovog zakona.

Predstavnici Tržišne inspekcije su, u periodu od 5 - 09. V 2014, bili u studijskoj posjeti Tržišnom inspektoratu Slovenije, u okviru TAIEX-a, povodom primjene Direktive o potrošačkim kreditima 2008/48/EZ.

U okviru regionalnog projekta „Poboljšanje koordinacije institucija za nadzor nad tržištem u cilju povećanja efikasnosti i efektivnosti“ organizovane su zajedničke akcije nadzora u periodu od 31. III do 4. IV 2014. - električne opreme - fen za kosu (u Skoplju) i u periodu 26-30.V 2014. - dječji proizvodi (u Banja Luci). U ovim zajedničkim akcijama, uz podršku eksperta EU, učestvovali su predstavnici nadležnih inspekcija iz Crne Gore, Srbije, Makedonije, Kosova, Bosne i Hercegovine i Albanije. U Beogradu je 24. i 25. VI 2014. održana završna konferencija kojom su zaključene aktivnosti tržišnog nadzora s fokusom na zajedničkom odabiru proizvoda, uzimanju uzoraka, testiranju i procjeni rizika.

Saradnja s organizacijama potrošača i edukacija potrošača

Saradnja s NVO sektorom za zaštitu potrošača se redovno ostvaruje putem Savjeta za zaštitu potrošača, Koordinacionog tijela za tržišni nadzor, Centralnog informacionog Sistema za zaštitu potrošača, kao i svakodnevno s UIP u rješavanju žalbi potrošača, itd.

S obzirom na to da će novi Zakon o zaštiti potrošača („Sl.list CG“, br. 2/14) biti u primjeni od 23. VII 2014, u izvještajnom periodu je posebna pažnja bila usmjerena na informisanje javnosti o ovom zakonu. U tom smislu, 04. IV 2014, u organizaciji NVO „CEZAP“, održana je

radionica povodom primjene ovog zakona, kojoj su prisustvovali predstavnici vladinog i nevladinog sektora nadležni za oblast zaštite potrošača.

Povodom primjene novog Zakona o zaštiti potrošača, u organizaciji Unije poslodavaca Crne Gore, 20. VI 2014. je održan sastanak s predstavnicima Ministarstva ekonomije, UIP, kao i predstavnicima ovlašćenih organizacija koje štite slabovide osobe u cilju upoznavanja s odredbama koje se odnose na potrošačka prava slabovidih osoba.

U okviru "Evropskog pokreta u Crnoj Gori" i "Slovačke asocijacije za spoljnu politiku", uz finansijsku podršku Delegacije EU u Crnoj Gori i učešće Vlade i Skupštine Crne Gore, 27.VI 2014. je održana je četvrta Sesija Radne grupe VI – Zaštita potrošača i zdravlja, koja se realizuje u okviru nastavka projekta Nacionalne konvencije o evropskoj integraciji Crne Gore (NKEI 2013-2014), na temu potrošačkih kredita.

Zaštita zdravlja

Normativni okvir

Pravilnik o bližim uslovima u pogledu prostora, kadra i opreme Zavoda za transfuziju krvi Crne Gore i standardima i mjerama za uspostavljanje i održavanje sistema kvaliteta („Sl. list CG“, br. 23/14) je donijet 30. V 2014, a Pravilnik o specijalizacijama („Sl. list CG“, br. 17/14") je donijet 4. IV 2014.

Sprovedene obuke

U periodu od 26. V do 30. V 2014. realizovana je studijska posjeta o regulativi kozmetičkih proizvoda.

Misija Evropske komisije posvećena supstancama ljudskog porijekla je održana u periodu od 30. VI – 4. VII 2014. na kojoj je učestvovao 21 učesnik iz Crne Gore.

U periodu od 7. VII – 9. VII 2014, održana je radionica posvećena većoj dostupnosti krvi pod pretpostavkom najveće zaštite davalaca i pacijenata u transfuzionoj terapiji u posebnim hitnim okolnostima.

U organizaciji OCPD-a u periodu 23. VI -27. VI 2014. održana je XIX ECPD Međunarodna ljetna škola menadžmenta zdravstvenih institucija o zdravstvenom sistemima Jugoistočne Evrope na raskršću – pogled u budućnost nakon decenije reforme.

3.29 POGLAVLJE 29: CARINSKA UNIJA

Uprava carina je uz finansijsku podršku EU izradila i u aprilu 2014. usvojila **ICT strategiju** koja se oslanja na Poslovnu strategiju Uprave carina. Svrha ovog dokumenta je da definiše cjelokupni razvoj strategije za informaciono komunikacione sisteme Uprave carina. Strategija definiše organizacionu strukturu IT projekata, primjenu IT standarda, ciljeve informacionog sistema, infrastrukturu i tehničko okruženje.

U okviru Sektora za reformu javne uprave, Uprava carina je izradila Akcioni dokument kroz programiranje za IPA II za 2014. pod nazivom "Podrška Upravi carina u ispunjavanju zahtjeva iz Poglavlja 29 Carinska unija, u pogledu pristupanja Zajedničkoj Konvenciji o tranzitu (NCTS)" prije pristupanja EU.

Na sastanku **CEFTA Sekretarijata** u junu 2014, potpisnice CEFTA-e su se saglasile da pokrenu pilot projekat za uzajamno priznavanje AEO sertifikata. U cilju efikasne komunikacije i razmjene informacija, svaka potpisnica je odredila kontakt osobu za ovu oblast.

Krajem aprila 2014. u Podgorici je održan prvi sastanak Potkomiteta za pravila o porijeklu, carinske procedure i olakšavanje trgovine kao i prvi sastanak zajedničkog Komiteta Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA država.

Podnijeto je 15 zahtjeva za preduzimanje mjera za zaštitu prava intelektualne svojine, od čega je 12 usvojeno, za jedan zahtjev je obustavljen postupak, dok su dva zahtjeva u radu. Uprava carina je, po osnovu sumnje da se radi o robi koja povrjeđuje prava intelektualne svojine, prekinula tri carinska postupka i privremeno je zadržala 8959 komada robe.

Potpisan je Sporazum između Uprave carina i Uprave policije o korišćenju ličnih i drugih podataka kojima raspolažu dvije institucije. Ovim sporazumom bliže se uređuje elektronsko korišćenje zbirke ličnih i drugih podataka. Sporazum je potpisan 27. V 2014. Stavljen je u funkciju elektronski link između Uprave carina i Uprave policije za praćenje video nadzora sa graničnih prelaza Dračenovac i Dobrakovo u Operativnom centru Uprave carina.

Uprava carina je učestvovala u tri zajedničke carinske operacije u organizaciji OLAF-a, WCO i Venecijanske inicijative- kroz rad tehničkih grupa za borbu protiv krijumčarenja cigareta i krivotvorenja lijekova i radne grupe za pojednostavljene procedure (Ovlašćeni Privredni Subjekt – AEO i Single Window).

Službenici Uprave carina su 4. VI 2014. otkrili rekordno veliku količinu od 250 kilograma opojne droge kokaina. Kontrolom i skeniranjem kontejnera koji je analizom rizika određen za detaljan pregled otkriveno je 223 pakovanja kokaina, težine od oko 250 kilograma, čija tržišna vrijednost, po slobodnim procjenama iznosi više od 12,5 miliona eura.

U cilju unapređenja rada i znanja carinskih službenika, u organizaciji Uprave carina i drugih relevantnih institucija u Crnoj Gori, kao i u međunarodnih organizacija, realizovano je 74 seminara, obuka, radionica i stručnih sastanaka, u Crnoj Gori i inostranstvu.

Zbog počinjene teže povrede službene dužnosti za dva službenika je izrečena disciplinska mjera prestanak radnog odnosa, jedan službenik je oslobođen disciplinske odgovornosti, dok je za dva službenika u toku postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti zbog počinjene teže povrede službene dužnosti. Napominjemo da su protiv 15 carinskih službenika u toku krivični postupci pokrenuti u ranijem periodu.

3.30 POGLAVLJE 30: VANJSKI ODNOSI

3.30.1. MEĐUNARODNI EKONOMSKI ODNOSI

3.30.1.1. SVJETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA (STO)

Do sada je održano više bilateralnih sastanaka sa zainteresovanim članicama GPA i pregovori su vođeni uz konsultacije s EK. Poslednji pregovori održani su 24. VI 2014. u Ženevi s delegacijama: EU, SAD i Japana. Nakon pregovora, 25. VI 2014. crnogorska delegacija je prisustvovala i sastanku Komiteta za vladine nabavke. Na pomenutom Komitetu sve članice GPA su javno podržale Crnu Goru i istakle spremnost da na narednom sastanku zvanično prihvate finalnu ponudu Crne Gore.

3.30.1.2. SPORAZUMI O SLOBODNOJ TRGOVINI (FTA)

U toku su pregovori s članicama Carinske unije (Ruska Federacija, Bjelorusija i Kazahstan). Predmet dosadašnjih pregovora s Ruskom Federacijom nije bio Sporazum o slobodnoj trgovini, već samo Protokol s pratećim prilogima. Kako je u međuvremenu formirana Carinska unija između Rusije, Bjelorusije i Kazahstana pregovori su prošireni i na ostale članice Carinske unije, a sa kojima Crna Gora nema potpisan FTA. Bilo je dogovoreno da se sa Bjelorusijom i Kazahstanom pojedinačno pregovaraju osnovni tekstovi FTA, dok bi prateći aneksi (pravila porijekla i Liste izuzeća iz režima slobodne trgovine) bili isti za sve članice Carinske unije. U međuvremenu je od strane Evroazijske ekonomske komisije traženo da se dokumenta koja su predmet pregovora potpišu u multilateralnom formatu, gdje bi s jedne strane potpisnica bila Crna Gora, a s druge zemlje članice Carinske unije i Evroazijska komisija. Vezano za pomenuto, od strane Crne Gore je upućen zahtjev da ruska strana dostavi predlog dokumenta u multilateralnom formatu.

Crna Gora je tražila mišljenje od Evropske komisije vezano za početak pregovora oko Sporazuma o slobodnoj trgovini s Argentinom, a na inicijativu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

CEFTA: Crna Gora od januara 2014, predsjedava Potkomitetom za uklanjanje tehničkih i netarifnih barijera u trgovini kao i Radnom grupom za uklanjanje tehničkih barijera. S tim u vezi tokom 2014, održan je pomenuti Potkomitet 27. V u Podgorici, kao i sastanak Radne grupe 3. VI 2014. u Briselu. Planirane aktivnosti tokom crnogorskog predsjedavanja su: koordinacija s drugim CEFTA tijelima, eliminacija netarifnih barijera u trgovini, smanjenje i uklanjanje tehničkih barijera u trgovini, kao i povećanje transparentnosti i notifikacije u pojedinim oblastima.

3.30.1.3. BILATERALNI SPORAZUMI O ULAGANJIMA I EKONOMSKOJ SARADNJI

- **Sporazumi o uzajamnom podsticanju i zaštiti investicija**

Potpisan je Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Moldavije o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja 20. VI 2014. u Bukureštu.

Crna Gora pregovara sporazume o uzajamnom podsticanju i zaštiti investicija sa sljedećim zemljama: San Marinom, Republikom Hrvatskom, Rumunijom, Bugarskom, Portugalom, Norveškom, Iranom, Alžirom, Tajlandom, Kosovom, Bosnom i Hercegovinom i Kanadom.

- **Sporazumi o ekonomskoj saradnji**

U izvještajnom periodu nije bilo potpisanih novih sporazuma. U toku su pregovori sporazuma o ekonomskoj saradnji s: Kazahstanom, Kubom, Gruzijom, Egiptom, Portugalijom, Tajlandom, Argentinom, Jordanom i Poljskom.

ADMINISTRATIVNI KAPACITETI, OBUKE I SEMINARI

U periodu od 1. IV - 1. IX 2014. 20 službenika Direktorata za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomske odnose s inostranstvom pohađalo je 9 obuka/seminara na temu STO pravila, posredovanja u trgovini oružjem, kontrole i razmjene informacija u vezi sa istim, kao i procesa istrage i procedura kontrole izvoza robe dvostruke namjene.

3.31.1. POLITIČKI DIJALOG S EU

Peti sastanak **Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i EU** održan je u Luksemburgu 24. VI 2014. godine.

3.31.2. SARADNJA S MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA

Saradnja s Ujedinjenim nacijama

Crna Gora je, u oblasti **ljudskih prava**, u okviru redovnih aktivnosti koje proizilaze iz članstva u Savjetu za ljudska prava (HRC) u Ženevi učestvovala u interaktivnim diskusijama za 14 država u okviru 18. sesije Opšteg periodičnog pregleda (UPR), 28. aprila do 9. maja. Izvještaj o posjeti specijalnog izvjestioca UN za unaprjeđenje slobode mišljenja i izražavanja Frank La Rua Crnoj Gori objavljen je 17. V 2014. i prezentovan je na 26. sesiji Savjeta za ljudska prava (HRC) 10. VI 2014. Crna Gora je podnijela Adendum na Izvještaj 20. V 2014. godine, koji, između ostalog, sadrži pozicije Crne Gore u odnosu na dobijene preporuke. Radna grupa UN za prinudne i nedobrovoljne nestanke posjetila je Crnu Goru u periodu od 27-30. VI 2014.

Vlada je 3. IV 2014. usvojila Informaciju o učešću u radu Otvorene radne grupe za SDGs i donijela zaključke o formiranju međuresorne radne grupe koja će pratiti proces izrade ciljeva **održivog razvoja** kojom će koordinirati Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija i Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Kao članica Otvorene radne grupe za definisanje ciljeva održivog razvoja (u paru sa Slovenijom) Crna Gora je učestvovala na 9, 10, 11, 12. i 13. zasjedanju Radne grupe u Njujorku.

Crna Gora je u okviru Procesu razmjene informacije o vanjskoj **trgovini oružjem**, učestvovala na Regionalnom sastanku o razmjeni informacija (Sarajevo, 1-3. IV 2014), koji je organizovan od strane UNDP/SEESAC.

Vlada je 8. V 2014 usvojila Nacionalni izvještaj i Akcioni plan za sprovođenje rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1540. Pokrenuta je procedura za obrazovanje Koordinacionog tijela koje će pratiti aktivnosti nadležnih institucija u vezi sa implementacijom Akcionog plana.

Saradnja s OEBS-om

Crna Gora predsjedavala vanrednom sjednicom **Subregionalne konsultativne komisije** održanoj u Hrvatskoj, Rakitje (RACVIAC) 17. VII 2014.

Predstavnica OEBS-a za slobodu medija **Dunja Mijatović**, boravila je u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori (30. VI – 2. VII 2014.) i tom prilikom imala je susrete sa Predsjednikom Crne Gore Filipom Vujanovićem, predsjednikom Vlade Crne Gore Milom Đukanovićem, potpredsjednikom Vlade Crne Gore i ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija Igorom Lukšićem i ostalim crnogorskim zvaničnicima.

Saradnja sa Savjetom Evrope

Monitoring posjeta koizvjestilaca PSSE za Crnu Goru, **Kimo Sasi i Teri Lejden**, je održana 14-16. IV 2014.

Državni sekretar **Vladimir Radulović** učestvovao je na 124. Ministarskoj sjednici Komiteta ministara Savjeta Evrope u Beču, 5-6. V 2014.

Predsjednik Evropskog suda za ljudska prava Din Špilman boravio je u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori 10-11. VII 2014.

3.31.4 KONTROLA ORUŽJA

U okviru bilateralne saradnje Crna Gora je sprovedla evaluacijsku posjetu SR Njemačkoj u periodu od 22. do 24. VII 2014. Crna Gora je od 29. V do 6. VI 2014. učestvovala sa jednim inspektorom za kontrolu naoružanja u Inspeksijskom timu SAD tokom inspekcije specifičnog područja na teritoriji Ukrajine u skladu sa Bečkim dokumentom 2011.

3.31.5 ZAJEDNIČKA BEZBJEDNOSNA I ODBRAMBENA POLITIKA – KAPACITETI ZA DOPRINOS

Međunarodna i regionalna saradnja i tekući projekti

U ovom izvještajnom periodu, od strane Evropske komisije-Generalnog direktorata za humanitarnu pomoć i civilnu zaštitu (DG ECHO) dostavljen je Nacrt sporazuma između EU i Crne Gore o pristupanju Crne Gore Mehanizmu za civilnu zaštitu Unije 08. IV 2014. godine.

Crna Gora, tokom 2014. predsjedava Inicijativom za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE), tako da je, u periodu od 23. do 24. IV 2014. u Budvi, održan 28. Regionalni sastanak Inicijative, koji je potvrdio odličnu saradnju između država jugoistočne Evrope i težnju za nastavkom jačanja regionalne saradnje, kao i nacionalnih i regionalnih kapaciteta za upravljanje u vanrednim situacijama, kako bi se poboljšala pripremljenost i prevencija katastrofa u zemljama regiona jugoistočne Evrope.

Prikaz sprovedenih obuka

U izvještajnom periodu, službenici Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, učestvovali su na brojnim seminarima (8 službenika), radionicama (4 službenika), kursovima (1 službenik) i studijskim posjetama (3 službenika).

Bilans ostvarenih rezultata

U okviru prekogranične saradnje između Crne Gore i Srbije, Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, u saradnji sa Fondacijom za razvoj sjevera (FORS Montenegro), u periodu od 15.08.2012. godine do 15.04.2014. godine, realizovao je IPA projekat „*Prekogranična zaštita i spašavanje od poplava*“. Cilj projekta je bilo unapređenje otpornosti prekogranične zone i ciljnih opština na poplave jačanjem tehničkih i ljudskih kapaciteta, dok njegovi najznačajniji rezultati podrazumijevaju:

- Obučena 44 spasioca (uključujući i 5 pripadnika Direktorata za vanredne situacije) iz Crne Gore za spašavanje na brzim vodama i u slučaju poplava;
- Organizovane dvije prekogranične pokazne vježbe;
- Održana su 44 predavanja za 1978 učenika osnovnih škola na temu zaštite od poplava i pripremljenosti za vanredne situacije;
- Nabavljena oprema za zaštitu i spašavanje od poplava za Direktorat za vanredne situacije MUP-a vrijednosti 92,782 €;
- Usvojene su Standardne operativne procedure (SOP) za prelazak granice operativnih jedinica;

- Podignut nivo svijesti lokalnog stanovništva o pripremljenosti za vanredne situacije i zaštiti i spašavanju od poplava kroz medijske aktivnosti (pres konferencije, TV i radio emisije, novinske i internet tekstove, publikacije i promotivni materijal).

3.31.5.2 Upravljanje vojnim krizama

Crna Gora je nastavila sa razvojem operativnih kapaciteta za multinacionalne operacije i pripadnici **Vojske Crne Gore** angažovani su u misijama UN, NATO i EU.

U okviru priprema za ISAF misiju, u periodu od 9. VI do 11. VII 2014. realizovana je obuka X crnogorskog kontigenta na poligonu za obuku kod Slunja u Republici Hrvatskoj. Pored angažovanja u ISAF misiji, pripadnici Vojske Crne Gore su angažovani još u tri međunarodne misije i operacije: **UN misija u Liberiji** – UNMIL (trenutno dva oficira) i **EU NAVFOR ATALANTA** u vodama Ardenskog zaliva, pomorska operacija EU (trenutno jedan oficir u Operativnoj komandi u Nortvudu i dva pripadnika na italijanskom brodu).

U junu 2014. godine izvršena je zamjena jednog pripadnika Mornarice Vojske Crne Gore koji je, u svojstvu štabnog oficira, angažovan u Operativnoj komandi EU operacije ATALANTA u Nortvudu, na period od jedne godine, čime Ministarstvo odbrane nastavlja učešće u radu ove komande. U julu 2014. godine upućena su dva pripadnika Mornarice VCG na italijanski brod u EU operaciji ATALANTA.

3.31.6. IMPLEMENTACIJA RESTRIKTIVNIH MJERA I EKONOMSKIH SANKCIJA

Crna Gora sprovodi sve restriktivne mjere Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija i EU. Zakon o implementaciji međunarodnih restriktivnih mjera je u izradi.

3.31.7. EVROPSKA BEZBJEDNOSNA I ODBRAMBENA POLITIKA

Učešće u misijama

U junu 2014. jedan pripadnik Mornarice Vojske Crne Gore je, u svojstvu štabnog oficira, upućen u Operativnu komandu EU operacije **ATALANTA** u Nortvudu, na period od jedne godine.

U maju 2014. u misiju **EU u Maliju (EUTM)** upućen je jedan oficir u svojstvu štabnog oficira i instruktora za obuku pripadnika OS Malija.

3.31.8 BEZBJEDNOSNE MJERE (tajni podaci)

Donijet je Zakon o dopuni Zakona o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 18/14). Navedenom dopunom je precizirano da tajnim podacima drugih država i međunarodnih organizacija bez dozvole za pristup tajnim podacima mogu pristupati Predsjednik Crne Gore, Predsjednik Skupštine Crne Gore i Predsjednik Vlade Crne Gore. Pripremljeni su nacrti uredbi o kriptozastiti tajnih podataka i bližim kategorijama tajnih podataka koji mogu nositi oznaku tajnosti „povjerljivo“ i više, koje su proslijeđene Evropskoj komisiji na davanje mišljenja. U završnoj fazi je priprema nove Uredbe o mjerama zaštite tajnih podataka. Navedene uredbe su usklađene sa novom direktivom EU (2013/488/EU) koja se odnosi na bezbjednosna pravila za zaštitu tajnih podataka EU.

U skladu sa Sporazumom o bezbjednosnim procedurama za razmjenu i zaštitu tajnih podataka sa EU, vrši se redovna razmjena tajnih podataka EU stepena tajnosti

„INTERNO/RESTRICTED“ koji se odnose na EU Misiju ATALANTA/NAVFOR. U izvještajnom periodu izdata su 4 EU PSC za lica angažovana u misiji ATALANTA/NAVFOR i predstavnicima CG u EU tijelima.

3.32 POGLAVLJE 32: FINANSIJSKA KONTROLA

3.32.1. Unutrašnja finansijska kontrola

Normativni okvir

CHU je ažurirala Akcioni plan za sprovođenje Strategije daljeg razvoja unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru u Crnoj Gori za period 2013-2017, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 3. IV 2014. Na istoj sjednici Vlada je razmotrila i utvrdila Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru.

Vlada je usvojila Konsolidovani izvještaj o sistemu unutrašnjih kontrola u javnom sektoru Crne Gore za 2013, na sjednici od 26. VI 2014. i u skladu s tim donijela zaključke broj: 08-86/3 od 04. VII 2014. u cilju daljeg razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije.

U aprilu 2014. započela je realizacija projekta IPA 2012 – “Jačanje sistema upravljanja EU sredstvima i opštih administrativnih procedura”. Cilj projekta je pružanje podrške opštinama u uspostavljanju i unapređenju finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru. Projektni tim će blisko sarađivati sa 5 pilot opština.

Prikaz sprovedenih obuka

Unutrašnja revizija

3. VI 2014 organizovana je i održana obuka “Revizija fondova Evropske unije”.

U sklopu razvojne pomoći Holandije je i održana obuka od 28-29. IV 2014. na temu “Revizija EU fondova”.

U okviru razvojne pomoći eksperata SIGMA-e u periodu od 9-10. IV 2014. i od 19-20. VI 2014. održane su dvije dvodnevne radionice na temu “Revizija programa koje finansira EU”. Cilj radionice bio je razmjena iskustava i unapređenje kapaciteta unutrašnjih revizora u oblasti revizije sredstava EU u Crnoj Gori.

Ministarstvo finansija je u saradnji sa CEF-om iz Ljubljane organizovalo Program obuke dvadesetčetvoro internih revizora u javnom sektoru Crne Gore.

U skladu s Pravilnikom o programu i načinu polaganja ispita za ovlaštenog unutrašnjeg revizora u javnom sektoru 21 i 22. VII 2014. organizovano je i sprovedeno polaganje ispita. Šest kandidata se prijavilo za pismeni dio ispita je 6, dok se za usmeni dio ispita prijavilo 8 kandidata.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Predstavnici CHU u saradnji s Upravom za kadrove održali su 17. IV 2013. obuku za predstavnike budžetskih korisnika na temu: „Upravljanje rizicima“. Cilj obuke je uvod u

proces upravljanja rizicima i predstavljanje Smjernica za uspostavljanje i sprovođenje procesa upravljanja rizicima u subjektima javnog sektora.

6. V 2014. organizovana je i održana obuka za zaposlene u CHU i lica zadužena za finansijsko upravljanje i kontrolu, na primjeru praktične implementacije finansijskog upravljanja i kontrola u Hrvatskoj.

15. IV 2014. održan je sastanak sa pilot opštinom Glavni Grad Podgorica, na kojem je predstavljen cilj projekta IPA "Jačanje sistema upravljanja EU sredstvima i opštih administrativnih procedura". Sastanci sa ostalim pilot opštinama Nikšić, Herceg Novi, Pljevlja i Bijelo Polje održani su u periodu od 16-18. VII 2014.

3.32.2. Eksterna revizija

Administrativni kapaciteti

U ovom trenutku ukupan broj zaposlenih u DRI je 60.

U izvještajnom periodu, Senat broji četiri od pet ustavno definisanih članova Senata.

U periodu april 2014. – septembar 2014, Institucija je izvršila prijem lica u radni odnos za sljedeća radna mjesta:

- Viši savjetnik III- mlađi revizor –(2) izvršioca;
- Državni revizor – (1) izvršilac.
- Viši savjetnik II za informacione tehnologije - (1) izvršilac.

Institucija je raspisala interni javni oglas unutar državnog organa za prijem lica u radni odnos za sljedeće radno mjesto:

- Viši savjetnik II - savjetnik za javne nabavke - (1) izvršilac.

Bilans ostvarenih rezultata

Na osmoj sjednici prvog redovnog zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2014, Skupština Crne Gore donijela je 16. VII 2014. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG", br. 31/14).

U junu 2014, Senat Državne revizorske institucije usvojio je Inovirani Akcioni plan za sprovođenje Strateškog plana razvoja Institucija za period 2014-2017.

Shodno Godišnjem planu revizije, u izvještajnom periodu april – jul 2014, Državna revizorska institucija Crne Gore je izradila i objavila:

- Izvještaj o reviziji Sekretarijata za razvojne projekte „Praćenje statusa i dinamike investicionih projekata“;
- Izvještaj o reviziji finansiranja nevladinih organizacija;
- Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki za 2013;
- Izvještaj o reviziji - Prihodi budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogastava;
- Konačni izvještaj kontrolne revizije opštine Plav.

Prikaz sprovedenih obuka

U izvještajnom periodu april – septembar 2014, Državna revizorska institucija realizovala je radnu posjetu VRI Republike Bugarske u dijelu revizije uspjeha, kontrole kvaliteta revizija i revizije finansijskih izvještaja političkih partija (mart 2014.); radionicu na temu revizije uspjeha s Uredom za reviziju Hrvatske (april 2014.); i radnu posjetu Uredu za reviziju institucija Bosne i Hercegovine u oblastima: finansijske revizije, revizije uspjeha, revizije usklađenosti, kontrole kvaliteta kao i saradnje s Parlamentom (april 2014.).

Aktivnosti na implementaciji twinning light projekta „Kontrola kvaliteta revizija u DRI Crne Gore“ su nastavljene s twinning partnerom, Vrhovnom revizorskom institucijom Republike Litvanije. Kroz pomenuti projekat, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Održane su obuke revizorskom kadru na temu Međunarodnih standarda Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) standarda za kontrolu kvaliteta revizija; ISSAI standarda za finansijsku reviziju, reviziju usklađenosti i reviziju uspjeha;
- Izvršen je analitički pregled i urađen je Izvještaj o ocjeni sistema za kontrolu kvaliteta (mapiranje sadašnje prakse i preporuke);
- Urađen je Akcioni plan i Politike za uvođenje standarda za kontroli kvaliteta revizija u Državnoj revizorskoj instituciji.

3.32.3. Zaštita finansijskih interesa EU

U okviru procesa pripreme Strategije suzbijanja prevara u cilju zaštite finansijskih interesa EU za period 2015-2017, kao jedne od obaveza iz Pregovaračkog poglavlja 32, Ministarstvo finansija je 20. VI 2014. zajedno sa predstavnicima SIGMA/OECD organizovalo Okrugli sto na temu „Priprema nacionalne strategije suzbijanja prevara u cilju zaštite finansijskih interesa EU“. Predstavljen je i prvi nacrt Strategije suzbijanja prevara u cilju zaštite finansijskih interesa EU koja se odnosi na Crnu Goru, a nakon toga su se nastavile kontinuirane aktivnosti na pripremi iste, koju bi trebalo usvojiti do kraja 2014.

3.32.4. Zaštita eura od falsifikovanja

Nastavljeno je sa testiranjem uređaja za rad sa papirnim i kovanim novcem s liste ECB i EK/OLAF/ETSC, a koje su instalirali rukovaoci gotovinom u Crnoj Gori.

Centralna Banka Crne Gore je kao suorganizator sa EK/OLAF-om u periodu od 19-23. V 2014. u Budvi, učestvovala u organizaciji „XI South East Conference“, koja je za cilj imala jačanje mreže i razmjene informacija na međunarodnom planu, u cilju zaštite eura od falsifikovanja, u sklopu Pericles Programa.

3.33 POGLAVLJE 33: FINANSIJSKE I BUDŽETSKE ODREDBE

3.33.1.1 Priprema strateških dokumenata

U junu 2014. Operativni tim za izradu i realizaciju Nacionalne strategije i Akcionog plana za uspostavljanje funkcionalne strukture i koordiniranje aktivnosti na razvoju i unapređenju IT sistema i administrativnih kapaciteta u oblasti poreza, carina i sistema sopstvenih sredstava u periodu pristupanja EU, održao je prvi sastanak od perioda formiranja, tokom koga je načelno dogovorena prioritarna oblast aktivnosti u narednom periodu i dinamika rada.

Ministarstvo finansija je u julu 2014. formiralo Radnu grupu za pripremu strateškog dokumenta za jačanje upravljanja javnim finansijama. Zadatak Radne grupe je da pripremi

strateški dokument za jačanje upravljanja javnim finansijama, čime će se ispuniti mjerilo za otvaranje pregovora u poglavlju 17, stvoriti preduslovi za korištenje IPA fondova u oblasti javnih finansija, odnosno direktne budžetske podrške u drugim sektorima, i koji će se koristiti kao osnova za pripremu strateških dokumenata i akcionih planova u posebnim oblastima u okviru javnih finansija.

U narednom periodu ova radna tijela će blisko sarađivati, imajući u vidu da će strateški dokument za jačanje upravljanja javnim finansijama takođe predstavljati osnovu za izradu i dopunu poslovnih strategija Poreske uprave i Uprave carina, na bazi kojih se izrađuju IT strategije.

3.33.2.1 Suzbijanje sive ekonomije

U cilju eliminisanja nelojalne konkurencije i slabljenja konkurentnosti preduzeća koja posluju u formalnoj zoni, Komisija za suzbijanje sive ekonomije i u 2014. je nastavila s implementacijom mjera u borbi protiv sive ekonomije kroz konstruktivnu diskusiju svih involviranih subjekata i sagledavanjem efekata predloženih mjera na najvišem nivou. Intenzivirana je snažna medijska kampanja na nacionalnom nivou, čiji je cilj jačanje fiskalne discipline svih poreskih obveznika sa namjerom motivisanja građana i privrede na odgovorno ponašanje, kroz jačanje svijesti o negativnoj pojavi sive ekonomije na građane kao direkne korisnike budžeta i privredu, koja je, zbog sive ekonomije, izložena nelojalnoj konkurenciji.

Osnovno opredjeljenje Komisije u borbi protiv sive ekonomije, je nulta stopa tolerancije uz poštovanje principa neselektivnosti i pune transparentnosti, uz primjenu rigoroznije kaznene politike.

Nakon analize obuhvata i svrsishodnosti mjera kao i datih sugestija članova Komisije, utvrđen je Predlog Akcionog plana za suzbijanje sive ekonomije za 2014, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 13. III 2014. U cilju realizacije mjera iz Akcionog plana, Komisija je u dosadašnjem periodu u kontinuitetu pratila dinamiku i efekte sprovođenja svih definisanih aktivnosti u borbi protiv sive ekonomije, sa posebnim osvrtom na suzbijanje sive ekonomije u oblasti tržišta duvanskih proizvoda i tržišta rada.

Radni timovi koji su formirani u okviru Komisije i koji djeluju u određenim oblastima rizičnim za sivu ekonomiju nastavili su sa aktivnostima i u tekućoj godini (Radni tim za analizu važeće zakonske regulative, Radni tim za povećanje efikasnosti naplate boravišne takse, Radni tim za suzbijanje sive ekonomije na tržištu rada i Radni tim za unaprjeđenje koordinacije i saradnje između državnih organa). Polazeći od ocjene rizičnosti tržišta cigareta s aspekta sive ekonomije, formiran je i novi stručni tim za suzbijanje sive ekonomije na tržištu duvanskih proizvoda. Ovaj tim će prioritarno pratiti podatke o prometu duvanskih proizvoda (uvoz i proizvodnja); ostvarenje prihoda po osnovu prometa duvanskih proizvoda; vršiti identifikaciju rizičnih područja prometa duvanskih proizvoda (prodaja cigareta i fino rezanog duvana na ulici, nelegalni uvoz, promet u slobodnim carinskim prodavnicama i slobodnim carinskim zonama.)

PRILOG 1

Spisak zakona koje je Skupština Crne Gore donijela u periodu od 1. IV do 18. VII 2014.

1. Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore“, br. 20/14 od 25. IV 2014);
2. Zakon o kombinovanom prevozu tereta („Sl. list Crne Gore“, br. 27/14 od 30. VI 2014);
3. Zakon o odgovornosti za štetu u životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 27/14 od 30. VI 2014);
4. Zakon o nacionalnim parkovima („Sl. list Crne Gore“, br. 28/14 od 4. VII 2014);
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti mora od zagađivanja sa plovniha objekata („Sl. list Crne Gore“, br. 27/14 od 30. VI 2014);
6. Zakon o osnovama obavještajno bezbjednosnog sektora Crne Gore („Sl. list Crne Gore“, br. 28/14 od 4. VII 2014);
7. Zakon o potvrđivanju izmjena i dopuna Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o unapređenju saradnje u izgradnji infrastrukture („Sl. list Crne Gore – Međunarodni ugovori“, br. 007/14 od 3. VII 2014);
8. Zakon o dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju („Sl. list Crne Gore“, br. 28/14 od 4. VII 2014);
9. Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza („Sl. list Crne Gore“, br. 28/14 od 4. VII 2014);
10. Zakon o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu;
11. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vojsci Crne Gore;
12. Zakon o porezu na ugljovodonike;
13. Zakon o elektronskoj upravi;
14. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti svjedoka;
15. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima;
16. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama;
17. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu;
18. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda;
19. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu;
20. Zakon o potvrđivanju Dodatnog dopunskog protokola Sporazumu između država ugovornica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država učesnica Partnerstva za mir o statusu njihovih snaga;
21. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji.
22. Zakon o prevozu opasnih materija;
23. Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
24. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovniha objekata, vazduhoplova i letilica;
25. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru;
26. Zakon o nadzoru proizvoda na tržištu;
27. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju;
28. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata;
29. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Crne Gore i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima;

30. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Crne Gore i Republike Makedonije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima;
31. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Kabineta ministara Ukrajine o saradnji u oblasti zaštite od prirodnih i drugih katastrofa;
32. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske o saradnji u oblasti turizma;
33. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o trgovini oružjem;
34. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima;
35. Zakon o zaštiti i zdravlju na radu.

PRILOG 2

Detaljan prikaz sprovedenih kontrola, uočenih nepravilnosti i preduzetih radnji od strane Uprave za inspekcijske poslove u postupku zaštite autorskih i srodnih prava

Optički diskovi

Br.		po službenoj dužnosti	po opštem zahtjevu	po pojedinačnom zahtjevu	po zaduženoj prijavi	Ukupno
1.	Broj kontrola u oblasti autor. i srod. prava	23	/	/	/	23
2.	Broj subjekata kod kojih su utvrđene nepravilnosti	8	/	/	/	8
3.	Broj nepravilnosti	8	/	/	/	8
4.	Ukazivanje	/	/	/	/	/
5.	Rješenje o privremenom oduzimanju robe	8	/	/	/	8
6.	Broj slučajeva oduzete robe	8	/	/	/	8
7.	Broj komada oduzete robe	753	/	/	/	753
	• CD	398	/	/	/	398

	• DVD	355	/	/	/	355
	• kasete	/	/	/	/	/
	• ketridž	/	/	/	/	/
8.	Prekršajni nalog - br./vrij. u €	/	/	/	/	/
9.	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	/	/	/	/	/
10.	Krivična prijava	/	/	/	/	/

Softverska piraterija

Br.		po službenoj dužnosti	po opštem zahtjevu	po pojedinačnom zahtjevu	po zaduženoj prijavi	Ukupno
1.	Broj kontrola u oblasti korišćenja softvera	31	/	/	/	31
2.	Broj subjekata kod kojih su utvrđene nepravilnosti	11	/	/	/	11
3.	Broj nepravilnosti	11	/	/	/	11
4.	Ukazivanje	10	/	/	/	10
5.	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti	1	/	/	/	1
6.	Broj kontrolisanih računara	25	/	/	/	25
7.	Broj računara kod kojih je utvrđeno nelegalno korišćenje softvera	15	/	/	/	15
8.	Ukupan broj softvera koji se nelegalno koriste	38	/	/	/	38

	• microsoft	38	/	/	/	38
	• Adobe	/	/	/	/	/
	• auto desk	/	/	/	/	/
	• Symantek	/	/	/	/	/
	• co9el	/	/	/	/	/
	• Mob	/	/	/	/	/
	• win zip	/	/	/	/	/
	• Acasee	/	/	/	/	/
	• Ostalo	/	/	/	/	/
9.	Prekršajni nalog - br./vrij. u €	/	/	/	/	/
10.	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	/	/	/	/	/
11.	Krivična prijava	1	/	/	/	1

Prava industrijske svojine

(patent, žig, dizajn, oznake geografskog porijekla, topografija integriranih kola)

Br.		po službenoj dužnosti	po opštem zahtjevu	po pojedinačnom zahtjevu	po zaduženoj prijavi	Ukupno
1.	Broj kontrola u oblasti industrijske svojine	142	63	1	/	206
2.	Broj subjekata kod kojih su utvrđene nepravilnosti	/	/	1	/	1
3.	Broj nepravilnosti	/	/	1	/	1
4.	Ukazivanje	/	/	1	/	1

5.	Rješenje -o privremenom oduzimanju robe	/	/	1	/	1
6.	Broj slučajeva oduzete robe	/	/	1	/	1
7.	Broj komada oduzete robe	/	/	71	/	71
	• Patent	/	/	/	/	/
	• Žig	/	/	71	/	71
	• Dizajn	/	/	/	/	/
	• oznake g. Porijekla	/	/	/	/	/
	• topografija integ.kola	/	/	/	/	/
8.	Prekršajni nalog -br./vrij. u €	/	/	/	/	/
9.	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	/	/	/	/	/
10.	Krivična prijava	/	/	/	/	/